

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-2-023 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 23-50/980-357
Karar Tarihi : 26.10.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Dr. Mehmet YANIK, Osman Can AYDOĞDU, Emre KARA,
Elif TÜRLEK, Muhammet Cuma KÜRKÇÜ, Merve GÖZÜKATI

C. BAŞVURUDA

BULUNANLAR :- Re'sen

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

YAPILANLAR : 1. Aytekin Tavukçuluk Yem Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Edincik Mahallesi Ulu Karakadı Caddesi No:1-1 İç Kapı No:1
Bandırma/BALIKESİR
2. Bilken Tarım Gıda San. Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Sevde Nur PAKSOY
Özdilek AVM River Plaza No:13 Kat:22 Levent-
Beşiktaş/İSTANBUL
3. Derya Tavukçuluk İşletmesi Sanayi ve Ticaret AŞ
Damlacık Mahallesi 9524. Sokak No:14/1 Kemalpaşa/İZMİR
4. Çorum Yumurta Üretim Pazarlama AŞ
Ankara Asfaltı 4. km No:206 Merkez/ÇORUM
5. Etaş Afyon Tavukçuluk İnş. Taah. San. Tic. Ltd. Şti.
Beydeğirmeni Mahallesi Ankara Yolu 26. km
Kocasinan/KAYSERİ
6. İsmail Saraçoğlu Hayvan Ürünleri Petrol Gıda San. Ltd. Şti.
Fevzi Çakmak Mahallesi Karakayış Caddesi No:221
Karatay/KONYA
7. Kula Yağ ve Emek Yem Sanayi Ticaret AŞ
Temsilcileri: Av. Bahadır BALKI, Av. Ertuğrul Can CANBOLAT,
Av. Muhammed Safa UYGUR, Av. Alper KARAFİL,
Av. Sıla COŞKUNOĞLU
Çamlıca Köşkü Tekkeci Sokak No:3/5 Arnavutköy
Beşiktaş/İSTANBUL
8. MNS Yumurta, Hayvancılık Tarım Ürünleri San. ve Tic. Ltd.
Şti.
Temsilcileri: Av. Şahin YAVUZ, Av. Müslüm Volkan AKBAŞ
Levent Mahallesi Cömert Sokak No:1 Yapı Kredi Plaza C Blok
40 K:17 Beşiktaş/İSTANBUL
9. Murat Gayretli Şahıs Şirketi
Yenice Mahallesi Belediye Meydanı No:5 Göynük/BOLU

10. Özkul Tavukçuluk Yumurta Nakliye İnşaat Mimarlık Taahhüt Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Çardaklı Mahallesi Çardaklı Yolu Caddesi No:30/2
Tavşanlı/KÜTAHYA

11. Tezcan Hayvancılık Nakliyat Tarım Paz. San. Tic. Ltd. Şti.

Yukarı Hilal Mahallesi Akpınar Yolu Üzeri 2. km
Kümeevleri No:1 Başmakçı/AFYONKARAHİSAR

12. Yaşar Tavukçuluk Yem ve İnş. Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Döndü BOZAN

İstiklal Mahallesi Lale Sokak No: 3/15 Adalet İş Merkezi Yeni
Adliye Arkası Merkez/AFYONKARAHİSAR

13. Yumurta Üreticileri Merkez Birliği

Barbaros Mahallesi Güniz Sokak No:35/2 Çankaya/ANKARA

14. Afyonkarahisar Yumurta Üreticileri Birliği

Beyazıt Mahallesi Eski Sülümenli Yolu Üzeri Küme Evleri No:33
Merkez/AFYONKARAHİSAR

15. Balıkesir Yumurta Üreticileri Birliği

Gümüştöre Mahallesi Kepsut Yolu No:311/A
Altıeylül/BALIKESİR

16. Bandırma Yumurta Üreticileri Birliği

Bandırma Ticaret Borsası Balıkesir Asfaltı 6. km No:18
Bandırma/BALIKESİR

17. Başmakçı Yumurta Üreticileri Birliği

Fatih Mahallesi Yeni Yol Caddesi No:11
Başmakçı/AFYONKARAHİSAR

18. Bolu Yumurta Üreticileri Birliği

Yenice Mahallesi Belediye Meydanı No:5 Göynük/BOLU

19. Çorum Yumurta Üreticileri Birliği

Ankara Asfaltı 4. km Merkez/ÇORUM

20. Gaziantep Yumurta Üreticileri Birliği

Bağbaşı Köyü Kurucu Ova Mevkii Şehitkamil/GAZİANTEP

21. İzmir Yumurta Üreticileri Birliği

85.Yıl Cumhuriyet Mahallesi Kümeevleri Sokak No:15
Kemalpaşa/İZMİR

22. Kayseri Yumurta Üreticileri Birliği

Beydeğirmeni Mahallesi Ankara Yolu 26. km
Kocasinan/KAYSERİ

23. Konya Yumurta Üreticileri Birliği

Fevzi Çakmak Mahallesi Karakayış Caddesi No:221
Karatay/KONYA

24. Manisa Yumurta Üreticileri Birliği

Salihli-Akhisar Kara Yolu 9. km Kara Yahşi Köyü
Salihli/MANİSA

25. Tavşanlı Yumurta Üreticileri Birliği

Yeni Mahalle Yıldız Sitesi No:33 Tavşanlı/KÜTAHYA

E. DOSYA KONUSU: Yumurta Üreticileri Merkez Birliği ve merkeze bağlı 12 yerel birlik ile bu birliklerin başkanlarının teşebbüslerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiası.

- (1) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Soruşturma Yumurta Üreticileri Merkez Birliği (MERKEZ YUMBİR) ve MERKEZ YUMBİR'e üye yerel birlikler ile yumurta üretimi alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı çeşitli eylemlerde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 4. maddesini ihlal ettikleri şüphesi üzerine yürütülmüştür.
- (2) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 06.02.2020 tarihli, 20-08/94-M sayılı ve 30.04.2020 tarihli, 20-21/287-M sayılı kararları uyarınca yaş maya üretiminde faaliyet gösteren bazı teşebbüsler tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) Başkanlık Makamınının 09.09.2021 tarihli ve 31263 sayılı görevlendirme onayı uyarınca 13.09.2021 tarihinde başlatılan önaraştırma sonucunda hazırlanan 2020-2-003/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulun 14.10.2021 tarihli toplantısında ele alınmış ve 21-49/698-M sayı ile dosya konusunu oluşturan iddialar hakkında ek çalışma yapılmak üzere dosyanın Kurul gündeminde incelemeye alınmasına karar verilmiştir.
- (4) Ek çalışma kapsamında 19.10.2021 tarihinde Özpak Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ'de (ÖZPAK) yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. ÖZPAK Yetkilisi (.....)'ın mobil cihazında gerçekleştirilen incelemede elde edilen belgelerden, üyeleri Türkiye'deki bazı yumurta üreticileri olan "TÜRKİYE YUM. ÜRETİCİLERİ" isimli bir WhatsApp grubu tespit edilmiştir.
- (5) Bunun üzerine, Kurulun 06.01.2022 tarihli ve 22-01/14-M sayılı kararı ile MERKEZ YUMBİR ve birliğe üye yerel birlikler ile yumurta üretimi alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı çeşitli eylemlerde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiasının incelenmesi için resen önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (6) Önaraştırma kapsamında 29.03.2022 tarihinde MERKEZ YUMBİR'de, Beypi Beypazarı Tarımsal Üretim Pazarlama Sanayi ve Ticaret AŞ'de (BEYPİLİÇ), Etaş Afyon Tavukçuluk İnş. Taah. San. Tic. Ltd. Şti.de (ETAŞ), Kayseri Yumurta Üreticileri Birliği'nde (KAYSERİ YUMBİR), Konya Yumurta Üreticileri Birliği'nde (KONYA YUMBİR), İsmail Saraçoğlu Hayvan Ürünleri Petrol ve Gıda San. Tic. Ltd. Şti.de (SARAÇOĞLU), Kumartaşlı Gıda ve Nakliye Tic. ve San. Ltd. Şti.de (KUMARTAŞLI), Üstün Çiftliği Gıda Day. Tük. Mad. Tarım Üm. Hay. İnş. Mer. Nak. Turz. San ve Tic. Ltd. Şti.de (ÜSTÜN), CP Standart Gıda San. ve Tic. AŞ'de (CP), Keskinöglü Tav. ve Dam. İşi. San. Tic. AŞ'de (KESKİNOĞLU), Mim Gıda Manyas Yumurta Paz. Ltd. Şti.de (MİM GIDA), Bolvadin Yumurta Tav. Hay. ve Om. Gıda İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.de (BOLVADİN); 30.03.2022 tarihinde Türe Gıda Entegre Besicilik Tavukçuluk Zairecilik İnşaat Sanayi Tic. Ltd. Şti.de (TÜRE), Şişmanlar Yumurta ve Gıda Mad. Tic. Ltd. Şti.de (ŞİŞMAN YUMURTA), Bolu Yumurta Üreticileri Birliği'nde (BOLU YUMBİR), Murat GAYRETLİ'de (GAYRETLİ), Kayseri Tavukçuluk Sanayi ve Ticaret AŞ'de (KAYTAŞ), Alternatif Veterinerlik Yem, Gıda ve Hayv. San. Tic. Ltd. Şti.de (ALTERNATİF), Güres Tavukçuluk Üretim Pazarlama Ticaret AŞ'de (GÜRES), Tezcan Hayvancılık Nakliyat Tarım Paz. San. Tic. Ltd. Şti.de (TEZCAN); 31.03.2022 tarihinde Yaşar Tavukçuluk Yem ve İnş. Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti.de (YAŞAR), Afyon Yumurta Üreticileri Birliği'nde (AFYON YUMBİR) ve MNS Yumurta Hayvancılık Tarım Ürünleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti.de (MNS) yerinde inceleme yapılmıştır.
- (7) Bunun yanı sıra önaraştırma sürecinde teşebbüslerden, teşebbüs birliklerinden ve T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan (Bakanlık) bilgi ve belge taleplerinde bulunulmuş olup BEYPİLİÇ'ten gelen bilgiler 07.04.2022 tarih, 26979 sayı, SARAÇOĞLU'ndan gelen bilgiler 08.04.2022 tarih, 26990 sayı, KAYTAŞ'tan gelen bilgiler 08.04.2022 tarih,

27016 sayı, MERKEZ YUMBİR'den gelen bilgiler 11.04.2022 tarih, 27040 sayı, ALTERNATİF'ten gelen bilgiler 11.04.2022 tarih, 27052 sayı, ŞİŞMAN YUMURTA'dan gelen bilgiler 11.04.2022 tarih, 27050 sayı, CP'den gelen bilgiler 11.04.2022 tarih, 27055 sayı, 11.04.2022 tarih, 27061 sayı, TEZCAN'dan gelen bilgiler 11.04.2022 tarih, 27063 sayı, GAYRETLİ'den gelen bilgiler 11.04.2022 tarih, 27093 sayı, ÜSTÜN'den gelen bilgiler 11.04.2022 tarih, 27091 sayı, KUMARTAŞLI'dan gelen bilgiler 12.04.2022 tarih, 27101 sayı, ETAŞ'tan gelen bilgiler 12.04.2022 tarih, 27116 sayı, GÜRES'ten gelen bilgiler 12.04.2022 tarih, 27150 sayı, YAŞAR'dan gelen bilgiler 14.04.2022 tarih, 27225 sayı, TÜRE'den gelen bilgiler 14.04.2022 tarih, 27224 sayı, KESKİNOĞLU'ndan gelen bilgiler 14.04.2022 tarih, 27223 sayı, BOLVADİN'den gelen bilgiler 14.04.2022 tarih, 27226 sayı ve MİM GIDA'dan gelen bilgiler 14.04.2022 tarih, 27227 sayı ile Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına intikal etmiştir. İlaveten Bakanlıktan gelen bilgiler 18.04.2022 tarih, 27300 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (8) Süreç sonunda hazırlanan Öneri Raporu Kurulun 12.05.2022 tarihli toplantısında görüşülmüş ve Kurul tarafından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına ilişkin olarak iki ayrı karar alınmıştır. Bu kararlardan ilki olan 22-21/355-M sayılı karar uyarınca yumurta üretimi alanında faaliyet gösteren 17 teşebbüs hakkında^{1,2} ve ikincisi olan 22-21/355-M(1) sayılı karar uyarınca MERKEZ YUMBİR ve merkeze bağlı yerel birlikler ile bu birliklerin başkanlarının teşebbüsleri hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (9) Mevcut dosyanın açılmasına dayanak teşkil eden 12.05.2022 tarihli ve 22-21/355-M(1) sayılı karar uyarınca;
- Üretici birlikleri olan MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, Balıkesir Yumurta Üreticileri Birliği (BALIKESİR YUMBİR), Bandırma Yumurta Üreticileri Birliği (BANDIRMA YUMBİR), Başmakçı Yumurta Üreticileri Birliği (BAŞMAKÇI YUMBİR), BOLU YUMBİR, Çorum Yumurta Üreticileri Birliği (ÇORUM YUMBİR), Gaziantep Yumurta Üreticileri Birliği (GAZİANTEP YUMBİR), İzmir Yumurta Üreticileri Birliği (İZMİR YUMBİR), KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR, Manisa Yumurta Üreticileri Birliği (MANİSA YUMBİR) ve Tavşanlı Yumurta Üreticileri Birliği (TAVŞANLI YUMBİR) ile
  - Yumurta üretimi alanında faaliyet gösteren Aytekin Tavukçuluk Yem Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (AYTEKİN), Çorum Yumurta Üretim Pazarlama AŞ (ÇORUM YUMURTA), ETAŞ, SARAÇOĞLU, Karem Yumurta Yem Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (KAREM), Kor Agro Organik Gıda İnşaat Enerji Sanayi ve Ticaret AŞ (KOR AGRO), Kula Yağ ve Emek Yem Sanayi Ticaret AŞ (KULA), MNS, GAYRETLİ, Özkul Tavukçuluk Yumurta Nakliye İnşaat Mimarlık Taahhüt Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ÖZKUL), TEZCAN ve YAŞAR ticaret ünvanlı teşebbüsler

hakkında soruşturma başlatılmıştır.

- (10) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca hazırlanan Soruşturma Bildirimleri soruşturma taraflarından YAŞAR, KOR AGRO, KULA ve ÖZKUL'a

¹ İlgili soruşturma 2021-2-081 numaralı dosya kapsamında yürütülmüş ve 26.10.2023 tarihli ve 23-50/979-356 sayılı Kurul kararı ile tamamlanmıştır.

² BİLKEN, ÇORUM YUMURTA, KULA ve MNS'ye hem 2021-2-081 numaralı hem de mevcut dosya kapsamında soruşturma açılmış olup 2021-2-081 numaralı dosya kapsamında BİLKEN ve MNS hakkında yürütülen soruşturma, Kurulun 29.09.2022 tarihli ve sırasıyla 22-44/644-272 ve 22-44/644-276 sayılı kararlarıyla uzlaşma yoluyla sonlandırılmıştır.

26.05.2022 tarihinde elektronik yolla;³ BALIKESİR YUMBİR'e 28.05.2022 tarihinde, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, KONYA YUMBİR, MERKEZ YUMBİR, ÇORUM YUMURTA, TEZCAN, SARAÇOĞLU ve GAYRETLİ'ye 30.05.2022 tarihinde, İZMİR YUMBİR ve GAZİANTEP YUMBİR'e 31.05.2022 tarihinde, MNS, KAYSERİ YUMBİR ve ETAŞ'a 01.06.2022 tarihinde, KAREM'e 02.06.2022 tarihinde, AFYON YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR ve AYTEKİN'e 03.06.2022 tarihinde, BAŞMAKÇI YUMBİR'e 06.06.2022 tarihinde ve MANİSA YUMBİR'e 08.06.2022 tarihinde posta yoluyla tebliğ edilmiş ve taraflara birinci yazılı savunmalarını 30 gün içerisinde gönderebilecekleri belirtilmiştir.⁴

- (11) Bunun üzerine 06.06.2022 tarih, 28516 sayı ve 27.06.2022 tarih, 29244 sayı ile GAZİANTEP YUMBİR'in, 06.06.2022 tarih ve 28513 sayı ile KAREM'in, 13.06.2022 tarih ve 28785 sayı ile KOR AGRO'nun, 24.06.2022 tarih ve 29197 sayı ile GAYRETLİ'nin, 24.06.2022 tarih ve 29201 sayı ile BOLU YUMBİR'in, 27.06.2022 tarih ve 29229 sayı ile TEZCAN'ın ve BAŞMAKÇI YUMBİR'in, 27.06.2022 tarih ve 29227 sayı ile YAŞAR'ın, 27.06.2022 tarih ve 29231 sayı ile İZMİR YUMBİR'in, 27.06.2022 tarih ve 29235 sayı ile SARAÇOĞLU'nun, 27.06.2022 tarih ve 29236 sayı ile KONYA YUMBİR'in, 27.06.2022 tarih ve 29239 sayı ile TAVŞANLI YUMBİR'in ve ÖZKUL'un, 27.06.2022 tarih ve 29241 sayı ile BALIKESİR YUMBİR'in, 27.06.2022 tarih ve 29247 sayı ile KAYSERİ YUMBİR'in, 27.06.2022 tarih ve 29248 sayı ile ETAŞ'ın, 27.06.2022 tarih ve 29249 sayı ile MERKEZ YUMBİR'in, 28.06.2022 tarih ve 29286 sayı ile ÇORUM YUMBİR'in, 29.06.2022 tarih ve 29326 sayı ile BANDIRMA YUMBİR'in, 29.06.2022 tarih ve 29327 sayı ile AYTEKİN'in, 30.06.2022 tarih ve 29385 sayı ile KULA'nın, 01.07.2022 tarih ve 29395 sayı ile AFYON YUMBİR'in, 01.07.2022 tarih ve 29409 sayı ile MNS'nin ve son olarak 07.07.2022 tarih ve 29563 sayı ile MANİSA YUMBİR'in birinci yazılı savunmaları Kurum kayıtlarına girmiştir.⁵
- (12) 23.09.2022 tarihli ve 2022-2-023/BN-01 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 29.09.2022 tarihli gündeminde görüşülmüş ve 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrası uyarınca soruşturma süresinin bitiminden itibaren altı ay uzatılmasına 22-44/642-M sayı ile karar verilmiştir.
- (13) Soruşturma sürecinde yapılan tespitlerden hareketle hazırlanan 31.01.2023 tarihli, 2022-2-023/BN-02 sayılı ve 31.01.2023 tarihli, 2022-2-023/BN-03 sayılı bilgi notları sırasıyla Kurulun 09.02.2023 ve 23.03.2023 tarihli toplantılarında görüşülmüş ve
- 23-07/106-M sayı ile KOR AGRO'nun soruşturmadan çıkarılmasına, dosya kapsamındaki belge tarihlerinde İZMİR YUMBİR Başkanı olarak görev yapan Derya PALA'nın sahibi olduğu Derya Tavukçuluk İşletmesi Sanayi ve Ticaret AŞ (DERYA TAVUKÇULUK) hakkında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak soruşturma açılmasına ve ilgili soruşturmanın Kurulun 12.05.2022 tarihli ve 22-21/355-M(1) sayılı kararı ile

³ Elektronik Tebligat Yönetmeliği'nin "Elektronik tebligatın hazırlanması ve muhataba ulaştırılması" başlıklı 9. maddesinin altıncı fıkrası uyarınca elektronik yolla tebligatın, muhatabın elektronik tebligat adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapıldığı sayılmaktadır.

⁴ TAVŞANLI YUMBİR'e 28.05.2022 tarihinde muhatabın adreste bulunamaması, adreste bulunan başka bir kişinin muhatabın açık adresini bilmemesi ve bu kişinin imzadan imtina etmesi sebebiyle soruşturma bildirimini yapılamamıştır. Bununla birlikte, TAVŞANLI YUMBİR Başkanı Kemal ÖZKUL'un sahip olduğu ÖZKUL ünvanlı teşebbüse yapılan bildirim, gerek birlik gerekse teşebbüs bakımından soruşturma konusu iddiaları içermektedir. ÖZKUL sahibi Kemal ÖZKUL tarafından Kurum kayıtlarına 27.06.2022 tarih ve 29239 sayı ile iletilen birinci yazılı savunmanın, hem teşebbüs (ÖZKUL) hem de teşebbüs birliği (TAVŞANLI YUMBİR) adına yapıldığı görülmüştür.

⁵ ÇORUM YUMURTA tarafından birinci yazılı savunma sunulmamıştır.

başlatılan 2022-2-023 dosya numaralı soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine ve

- 23-15/251-M sayı ile KAREM'in soruşturmada çıkarılmasına, dosya kapsamındaki belge tarihlerinde GAZİANTEP YUMBİR Başkanı olarak görev yapan Yusuf Kenan UYGUR'un sahibi olduğu Bilken Tarım Gıda San. Tic. Ltd. Şti. (BİLKEN) hakkında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak soruşturma açılmasına ve ilgili soruşturmanın Kurulun 12.05.2022 tarihli ve 22-21/355-M(1) sayılı kararı ile başlatılan 2022-2-023 dosya numaralı soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine

karar verilmiştir.

- (14) Bu kararlardan hareketle, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca hazırlanan Soruşturma Bildirimleri DERYA TAVUKÇULUK'a 22.02.2023 tarihinde posta yoluyla, BİLKEN'e ise 28.03.2023 tarihinde elektronik yolla tebliğ edilmiş ve taraflara birinci yazılı savunmalarını 30 gün içerisinde gönderebilecekleri belirtilmiştir. DERYA TAVUKÇULUK tarafından sunulan birinci yazılı savunma 17.03.2023 tarih ve 36635 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Öte yandan BİLKEN tarafından Kurum kayıtlarına 07.04.2023 tarih ve 37308 sayı ile intikal eden yazı ile birinci yazılı savunma için ek süre talebinde bulunulmuş olup 4054 sayılı Kanun'da ilk yazılı savunmaya yönelik süre uzatımının düzenlenmemesi gerekçesiyle, anılan talebin reddine ilişkin olarak İl. Denetim ve Uygulama Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan 10.04.2023 tarihli ve 62409 sayılı yazı tarafa tebliğ edilmiştir. BİLKEN tarafından sunulan birinci yazılı savunma Kurum kayıtlarına 17.03.2023 tarih ve 36635 sayı ile intikal etmiştir.
- (15) Soruşturma sürecinde 18.10.2022 tarihinde KAREM'de; 19.10.2022 tarihinde GAZİANTEP YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR ve KULA'da; 20.10.2022 tarihinde TAVŞANLI YUMBİR, ÖZKUL, İZMİR YUMBİR, KOR AGRO, BANDIRMA YUMBİR ve AYTEKİN'de yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve yerinde incelemeler sırasında muhtelif bilgi ve belge taleplerinde bulunulmuştur. Söz konusu bilgi ve belge taleplerine ilişkin olarak KAREM'den gelen cevabi yazı 01.11.2022 tarih, 32619 sayı, KOR AGRO'dan gelen cevabi yazı 02.11.2022 tarih, 32648 sayı, KULA'dan gelen cevabi yazılar 07.11.2022 tarih, 32743 sayı ve 09.11.2022 tarih, 32823 sayı ve AYTEKİN'den gelen cevabi yazı 09.11.2022 tarih, 32788 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (16) Diğer yandan, soruşturma sürecinde teşebbüslerden ve teşebbüs birliklerinden ayrıca bilgi ve belge taleplerinde bulunulmuş olup bu taleplere istinaden MERKEZ YUMBİR'den gelen bilgiler 20.02.2023 tarih, 35817 sayı ve 03.04.2023 tarih, 37117 sayı, AYTEKİN'den gelen bilgiler 29.03.2023 tarih, 36952 sayı, SARAÇOĞLU'ndan gelen bilgiler 30.03.2023 tarih, 37007 sayı, TEZCAN'dan gelen bilgiler 31.03.2023 tarih, 37035 sayı, DERYA TAVUKÇULUK'tan gelen bilgiler 31.03.2023 tarih, 37044 sayı, MNS'den gelen bilgiler 31.03.2023 tarih, 37060 sayı, KULA'dan gelen bilgiler 31.03.2023 tarih, 37071 sayı, BALIKESİR YUMBİR'den gelen bilgiler 03.04.2023 tarih, 37100 sayı, TAVŞANLI YUMBİR'den gelen bilgiler 03.04.2023 tarih, 37102 sayı, BANDIRMA YUMBİR'den gelen bilgiler 04.04.2023 tarih, 37186 sayı, BİLKEN'den gelen bilgiler 04.04.2023 tarih, 37202 sayı, KAYSERİ YUMBİR'den gelen bilgiler 07.04.2023 tarih, 37306 sayı, MANİSA YUMBİR'den gelen bilgiler 10.04.2023 tarih, 37351 sayı ve 11.04.2023 tarih, 37450 sayı GAZİANTEP YUMBİR'den gelen bilgiler 10.04.2023 tarih, 37373 sayı, BAŞMAKÇI YUMBİR'den gelen bilgiler 10.04.2023 tarih, 37374 ve 37377 sayılar, ÇORUM YUMURTA'dan gelen bilgiler 17.04.2023 tarih, 37745 sayı, ÇORUM YUMBİR'den gelen bilgiler 17.04.2023 tarih, 37747 sayı, İZMİR

YUMBİR'den gelen bilgiler 08.05.2023 tarih, 38406 sayı, AFYON YUMBİR'den gelen bilgiler 08.05.2023 tarih, 38408 sayı, ETAŞ'tan gelen bilgiler 08.05.2023 tarih, 38410 sayı, YAŞAR'dan gelen bilgiler 08.05.2023 tarih, 38412 sayı ve ÖZKUL'dan gelen bilgiler 08.05.2023 tarih, 38414 sayı, KONYA YUMBİR'den gelen bilgiler 08.05.2023 tarih, 38415 sayı, BOLU YUMBİR ve GAYRETLİ'den gelen bilgiler 08.05.2023 tarih, 38416 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (17) 11.05.2023 tarihli ve 2022-2-023/SR-01 sayılı Soruşturma Raporu, ÇORUM YUMURTA, ETAŞ, KULA, GAYRETLİ, TEZCAN, YAŞAR, BALIKESİR YUMBİR, BAŞMAKÇI YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, MERKEZ YUMBİR ve MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON⁶ tarafından 23.05.2023 tarihinde; BİLKEN, SARAÇOĞLU ve KONYA YUMBİR tarafından 24.05.2023 tarihinde; ÖZKUL ve TAVŞANLI YUMBİR tarafından 25.05.2023 tarihinde; AYTEKİN, AFYON YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR ve İZMİR YUMBİR tarafından 26.05.2023 tarihinde; DERYA TAVUKÇULUK ve MNS tarafından 30.05.2023 tarihinde; MANİSA YUMBİR tarafından 31.05.2023 tarihinde ve GAZİANTEP YUMBİR tarafından ise 07.06.2023 tarihinde tebellüğ edilmiştir.
- (18) Soruşturma taraflarından AYTEKİN, ÇORUM YUMURTA, DERYA TAVUKÇULUK, ETAŞ, SARAÇOĞLU, GAYRETLİ, ÖZKUL, TEZCAN ve YAŞAR tarafından süresi içinde ikinci yazılı savunmalar sunulmamış olup KULA'nın ikinci yazılı savunması 16.06.2023 tarih ve 39722 sayı, MNS'nin ikinci yazılı savunması 21.06.2023 tarih ve 39849 sayı ve BİLKEN'in ikinci yazılı savunması ise 23.06.2023 tarih ve 39917 sayı ile süreleri içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (19) Soruşturma tarafı bazı teşebbüs birlikleri ve MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON tarafından ikinci yazılı savunma süreleri içinde 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ilave süre tanınması talebinde bulunulmuş; bu doğrultuda 15.06.2023 tarihli ve 23-27/527-M sayılı Kurul kararı ile süre uzatım talebinde bulunan taraflar ile usulüne uygun başvuruda bulunan diğer soruşturma taraflarının ikinci yazılı savunma sürelerinin bitiminden itibaren 30 gün uzatılmasına karar verilmiştir. BAŞMAKÇI YUMBİR, TAVŞANLI YUMBİR ve MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON tarafından süresi içinde ikinci yazılı savunma sunulmamış olup İZMİR YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 17.07.2023 tarih ve 40566 sayı, MANİSA YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 18.07.2023 tarih ve 40627 sayı, MERKEZ YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 19.07.2023 tarih ve 40657 sayı, BALIKESİR YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 19.07.2023 tarih ve 40659 sayı, ÇORUM YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 19.07.2023 tarih ve 40660 sayı, BOLU YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 19.07.2023 tarih ve 40661 sayı, BANDIRMA YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 19.07.2023 tarih ve 40662 sayı, KONYA YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 19.07.2023 tarih ve 40663 sayı, KAYSERİ YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 19.07.2023 tarih ve 40665 sayı, AFYON YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 24.07.2023 tarih ve 40812 sayı ve GAZİANTEP YUMBİR'in ikinci yazılı savunması 24.07.2023 tarih ve 40826 sayı ile süreleri içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (20) İkinci yazılı savunmalar üzerine hazırlanan 08.08.2023 tarihli ve 2022-2-023/EG-01 sayılı Ek Yazılı Görüş BALIKESİR YUMBİR, BOLU YUMBİR ÇORUM YUMBİR, MERKEZ YUMBİR, KULA ve MNS tarafından 10.08.2023 tarihinde; AFYON YUMBİR,

⁶ Soruşturma Raporunda, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüs birliklerine isnat edilen ihlalde, MERKEZ YUMBİR başkanlığı görevini ifa eden İbrahim AFYON'un 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca belirleyici etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmış, dolayısıyla Soruşturma Raporu MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON'a da tebliğ edilmiştir.

GAZİANTEP YUMBİR, KONYA YUMBİR, İZMİR YUMBİR ve BİLKEN tarafından 11.08.2023 tarihinde; KAYSERİ YUMBİR tarafından 15.08.2023 tarihinde; MANİSA YUMBİR tarafından 16.08.2023 tarihinde ve BANDIRMA YUMBİR tarafından ise 28.08.2023 tarihinde tebellüğ edilmiştir. KULA'nın üçüncü yazılı savunması 29.08.2023 tarih ve 42014 sayı, MNS'nin üçüncü yazılı savunması 05.09.2023 tarih ve 42153 sayı, BİLKEN'in üçüncü yazılı savunması 08.09.2023 tarih ve 42283 sayı, MERKEZ YUMBİR'in üçüncü yazılı savunması 13.09.2023 tarih ve 42427, KAYSERİ YUMBİR'in üçüncü yazılı savunması 13.09.2023 tarih ve 42432 sayı ile Kurum kayıtlarına süresi içinde intikal etmiştir. Haklarında soruşturma yürütülen tarafların sözlü savunma toplantısı yapılması talebi üzerine 25.10.2023 tarihinde sözlü savunma toplantısı gerçekleştirilmiştir.

(21) Kurul, yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Soruşturma Raporuna, Ek Yazılı Görüşe, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre 26.10.2023 tarih ve 23-50/980-357 sayı ile nihai kararını tesis etmiştir.

(22) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Soruşturma Raporu ve Ek Yazılı Görüş sonucunda, dosya konusu iddialara ilişkin olarak;

- Yumurta Üreticileri Merkez Birliği (MERKEZ YUMBİR) ve üyesi konumundaki Afyonkarahisar Yumurta Üreticileri Birliği, Balıkesir Yumurta Üreticileri Birliği, Bandırma Yumurta Üreticileri Birliği, Başmakçı Yumurta Üreticileri Birliği, Bolu Yumurta Üreticileri Birliği, Çorum Yumurta Üreticileri Birliği, Gaziantep Yumurta Üreticileri Birliği, İzmir Yumurta Üreticileri Birliği, Kayseri Yumurta Üreticileri Birliği, Konya Yumurta Üreticileri Birliği, Manisa Yumurta Üreticileri Birliği ve Tavşanlı Yumurta Üreticileri Birliğinin yumurta ürünün fiyatlarını tespit etmek ve arz miktarını kısıtlamak niteliğindeki teşebbüs birliği eylemleri ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 4. maddesini ihlal ettikleri,
- Söz konusu eylemlere 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınamayacağı, dolayısıyla gelirleri dikkate alınarak adı geçen teşebbüs birliklerine idari para cezası uygulanması gerektiği,
- Gerek tasfiyeler gerekse gelir elde etmeme gibi nedenlerle BANDIRMA YUMBİR, BAŞMAKÇI YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR, MANİSA YUMBİR ve TAVŞANLI YUMBİR'in cezaya esas cirolarının bulunmadığı, adı geçen teşebbüs birliklerine idari para cezası uygulanmayabileceği,
- MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON'un 1. maddede belirtilen rekabet ihlalinde belirleyici etkisi olduğunun saptandığı, dolayısıyla İbrahim AFYON'a MERKEZ YUMBİR'e uygulanacak idari para cezasının %5'ine kadar idari para cezası uygulanabileceği,
- Aytekin Tavukçuluk Yem Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., Bilken Tarım Gıda San. Tic. Ltd. Şti., Derya Tavukçuluk İşletmesi Sanayi ve Ticaret AŞ, Çorum Yumurta Üretim Pazarlama AŞ, Etaş Afyon Tavukçuluk İnş. Taah. San. Tic. Ltd. Şti., İsmail Saraçoğlu Hayvan Ürünleri Petrol Gıda San. Ltd. Şti., Kula Yağ ve Emek Yem Sanayi Ticaret AŞ, MNS Yumurta, Hayvancılık Tarım Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti., Murat Gayretli, Özkul Tavukçuluk Yumurta Nakliye İnşaat Mimarlık Taahhüt Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., Tezcan Hayvancılık Nakliyat Tarım Paz. San. Tic. Ltd. Şti. ve Yaşar Tavukçuluk Yem ve İnş. Taah. San. ve

Tic. Ltd. Şti. ünvanlı teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin herhangi bir tespit yapılamaması sebebiyle adı geçen teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına yer olmadığı

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı belirtilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Taraflar

I.1.1. MERKEZ YUMBİR

- (23) MERKEZ YUMBİR 14.07.2006'da dokuz üretici birliği tarafından kurulmuştur. Hâlihazırda MERKEZ YUMBİR'e üye olan 12 alt birlik mevcut olup bu alt birliklere bağlı; 2020 yılında 400, 2021 yılında ise 300 civarında üretici bulunmaktadır. MERKEZ YUMBİR'in gelir kaynakları üye aidatları, bağışlar ve mevduat faizleridir. MERKEZ YUMBİR Yönetim Kurulu, Yumurta Üreticileri Merkez Birliği İktisadi İşletmesi kurma kararı almış olup söz konusu karar 10.07.2014 tarihli ve 8609 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. MERKEZ YUMBİR'in 2022 yılı geliri (.....)₺'dir.
- (24) Bununla birlikte aşağıda sırasıyla, MERKEZ YUMBİR'in kurucu üyelerine, MERKEZ YUMBİR'e üye alt birliklere, MERKEZ YUMBİR'in yönetim yapısına ve kuruluşundan itibaren başkanlık görevini ifa edenlere ilişkin bilgilere yer verilmektedir:

Tablo 1- MERKEZ YUMBİR'in Kurucu Üyeleri

	Kurucu Üyeler
1	Ankara Yumurta Üreticileri Birliği
2	Konya Yumurta Üreticileri Birliği
3	Karaman Yumurta Üreticileri Birliği
4	Kayseri Yumurta Üreticileri Birliği
5	Bursa Yumurta Üreticileri Birliği
6	Çorum Yumurta Üreticileri Birliği
7	Bandırma Yumurta Üreticileri Birliği
8	İzmir Yumurta Üreticileri Birliği
9	Afyonkarahisar Yumurta Üreticileri Birliği
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 2- MERKEZ YUMBİR'e Üye Alt Birlikler

	Üye Birlik
1	Bolu Yumurta Üreticileri Birliği
2	Çorum Yumurta Üreticileri Birliği
3	İzmir Yumurta Üreticileri Birliği
4	Afyonkarahisar Yumurta Üreticileri Birliği
5	Kayseri Yumurta Üreticileri Birliği
6	Konya Yumurta Üreticileri Birliği
7	Bandırma Yumurta Üreticileri Birliği
8	Başmakçı Yumurta Üreticileri Birliği
9	Tavşanlı Yumurta Üreticileri Birliği
10	Manisa Yumurta Üreticileri Birliği
11	Gaziantep Yumurta Üreticileri Birliği
12	Balıkesir Yumurta Üreticileri Birliği
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 3- MERKEZ YUMBİR'in Yönetim Yapısı

Adı	Ünvan
İbrahim AFYON	Yönetim Kurulu Başkanı
Ahmet SEBER	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
M. Sait EVRENKAYA	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Can SAĞIR	Yönetim Kurulu Sayman Üyesi
Ömer MARAKOĞLU	Yönetim Kurulu Üyesi
Mehmet AYTEKİN	Denetleme Kurulu Üyesi
İsmail KOR	Denetleme Kurulu Üyesi
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 4- MERKEZ YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Cevat ŞENBABA	14.07.2006	07.08.2006
Derya PALA	07.08.2006	16.04.2014
Hasan KONYA	17.04.2014	03.04.2018
İbrahim AFYON	04.04.2018	Devam
Kaynak: Cevabi Yazılar		

I.1.2. AFYON YUMBİR ve YAŞAR

- (25) AFYON YUMBİR 15.03.2006'da 28 üye ile kurulmuş olup teşebbüs birliğinin üye sayısı hâlihazırda 29'dur. Birliğin iktisadi bir faaliyeti veya hissedarı olduğu bir şirket bulunmamaktadır. Tek gelir kaynağı üye aidatları olan birliğin 2022 yılı geliri (.....)₺'dir.
- (26) Birliğin faal üyelerine, başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 5- AFYON YUMBİR Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	Afyon Yem Sanayi AŞ
2	İşlek Gıda San Ltd. Şti
3	Evrenkaya Gıda Ltd. Şti.
4	Bilgeler Gıda Ltd. Şti.
5	Mesa Tavukçuluk Ltd. Şti.
6	Yu-Tav Gıda Ltd. Şti.
7	Akıncı Tavuk Ltd. Şti.
8	Feyzi BAĞÇIVANDEMİR
9	Bekir Sıtkı ÇETİNTAŞ
10	Ahmet KARAKOL
11	Bolvadin Tavukçuluk Ltd. Şti.
12	Akabe Gıda Ltd. Şti.
13	Yeşilova Hafriyat Ltd. Şti.
14	Metin Tavukçuluk- Ulaş Yum.
15	YAŞAR
16	Ahmet GENÇ
17	Genç Çakırcıoğlu Ltd. Şti.
18	Mesut ÇELEBİ
19	Genelioğlu Gıda Ltd. Şti.
20	Bekir KARADENİZ
21	Ulaş Toprak ve Tavukçuluk AŞ
22	Koyuncular Arı Yem Ltd. Şti.

23	Maya Tavukçuluk Ltd. Şti.
24	Tanpi Tarımsal Ürün. Yem Ltd. Şti.
25	Tokman Yapı Ltd. Şti.
26	Niyazi ÇETİNTAŞ
27	ÜSTÜN
28	Afyon Et Entegre Gıda AŞ
29	Evrenkaya Yem ve Tavukçuluk Ltd. Şti.
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 6- AFYON YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Mustafa Ali ÇELİKTEN	15.03.2006	08.11.2006
H. Sait EVRENKAYA	13.11.2006	23.02.2015
Mustafa Ali ÇELİKTEN	23.02.2015	26.02.2018
H. Sait EVRENKAYA	27.02.2018	Devam
Kaynak: Cevabi Yazılar		

Tablo 7- AFYON YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
H. Sait EVRENKAYA	Yönetim Kurulu Başkanı	Var
Osman İŞLEK	Yönetim Kurulu Üyesi	Var
Mustafa Ali ÇELİKTEN	Yönetim Kurulu Üyesi	-
İsmail GENÇ	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Haluk TAKTAK	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Mehmet KARAKOL	Denetim Kurulu Üyesi	-
Mehmet GENELİOĞLU	Denetim Kurulu Üyesi	-
Süleyman ULAŞ	Denetim Kurulu Üyesi	-
Kaynak: Cevabi Yazılar		

- (27) 27.02.2018 tarihinden itibaren AFYON YUMBİR başkanlığını yapan H. Sait EVRENKAYA'nın hissedarı olduğu YAŞAR ise, 1996'da Afyonkarahisar ilinde faaliyetlerine başlamış olup yumurta üretimi ve inşaat alanında faaliyet göstermektedir. YAŞAR'ın hissedarları aynı zamanda Evrenkaya Gıda ve Tavukçuluk Ürün. Ürt. Paz. San. Tic. Ltd. Şti. ve Evrenkaya Yem ve Tavukçuluk San. Tic. Ltd. Şti.nin de hissedarları konumundadır. Teşebbüsün ortaklık yapısı ve kapasite bilgileri aşağıdaki gibidir:

Tablo 8- YAŞAR Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Oran (%)
H. Sait EVRENKAYA	(.....)
Abdullah EVRENKAYA	(.....)
Toplam	100
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 9- YAŞAR'ın Tavuk Sayısı Bakımından Fiili ve Kurulu Kapasitesi

Yıl	Fiili Kapasite	Kurulu Kapasite
2019	(.....)	(.....)
2020	(.....)	(.....)
2021	(.....)	(.....)
2022	(.....)	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazılar		

- (28) YAŞAR'ın 2022 yılı cirosu (.....)'dir.

I.1.3. BALIKESİR YUMBİR ve KULA

- (29) BALIKESİR YUMBİR 10.07.2007'de 19 üye ile kurulmuş olup teşebbüs birliğinin üye sayısı hâlihazırda 17'dir. Bu üyelerin altısı aktif olarak faaliyetlerine devam etmesine rağmen, diğer üyeler faaliyetlerine son vermiştir. Birliğin iktisadi bir faaliyeti veya hissedarı olduğu bir teşebbüs bulunmamaktadır. Birliğin gelir kaynakları üye aidatları ve üyeler tarafından yapılan bağışlar olup birliğin 2022 yılı geliri (.....) ₺'dir.
- (30) Birliğin faal üyelerine, başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 10- BALIKESİR YUMBİR'in Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	Mehmet Baki TANKOÇ
2	Mustafa KARANFİL
3	KULA
4	Pabuççuoğlu Hayv. Gıda Ltd. Şti
5	Tunalar Tavukçuluk Ltd. Şti
6	Mustafa-Hayri Direk Ort.
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 11- BALIKESİR YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Faruk KULA	28.09.2007	15.11.2019
Rahmi KULA	15.11.2019	Devam
Kaynak: Cevabi Yazılar		

Tablo 12- BALIKESİR YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
Rahmi KULA	Yönetim Kurulu Başkanı	Var
Yüksel TUNA	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.	-
İsmail PABUÇÇUOĞLU	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Mustafa DİREK	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Mehmet Baki TANKOÇ	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Mehmet Emin TUNA	Denetim Kurulu Üyesi	-
Mustafa DİREK	Denetim Kurulu Üyesi	-
Mustafa KARANFİL	Denetim Kurulu Üyesi	-
Kaynak: Cevabi Yazılar		

- (31) 15.11.2019 tarihinden itibaren BALIKESİR YUMBİR başkanlığını yapan Rahmi KULA'nın hissedarı olduğu KULA, 1968'de Balıkesir ili Altıeylül ilçesinde faaliyete başlamıştır. Faaliyet alanları ayçiçek ve mısır yağı, hayvan yemi, sofralık yumurta, damızlık ve etlik civciv üretiminden ibarettir. KULA'da kontrol sahibi olan hissedarlar aynı zamanda Kula Canlı Faal. Tic. AŞ, Bu Piliç Entegre Gıda San. AŞ, Esinti Enerji Ür. Tic. ve San. AŞ, Balıkesir Biogaz İşt. AŞ, Dörtas Market İşletmeleri AŞ, 2K Taşıt Muayene AŞ'de de kontrol sahibi hissedar konumundadır. Teşebbüsün ortaklık yapısı ve kapasite bilgileri aşağıdaki gibidir:

Tablo 13- KULA Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Oran (%)
Fuat KULA	(.....)
İbrahim Necdet ÖZKUL	(.....)
Rahmi KULA	(.....)
Uğur KULA	(.....)

Cesur KULA	(.....)
Muratcan KULA	(.....)
İlgin TOKSAL	(.....)
İrem IRVANA	(.....)
Toplam	100,00
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 14- KULA'nın Tavuk Sayısı Bakımından Fiili ve Kurulu Kapasitesi

Yıl	Fiili Kapasite	Kurulu Kapasite
2019	(.....)	(.....)
2020	(.....)	(.....)
2021	(.....)	(.....)
2022	(.....)	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazılar		

(32) Teşebbüsün 2022 yılı cirosu (.....) ₺'dir.

I.1.4. BANDIRMA YUMBİR ve AYTEKİN

(33) BANDIRMA YUMBİR 09.05.2006'da beş üye ile kurulmuş olup sonraki yıllarda teşebbüs birliğinin üye sayısı 38'e ulaşmıştır. Hâlihazırda ise birliğin üye sayısı 17'dir. Birliğin iktisadi bir faaliyeti bulunmamakla birlikte, yalnızca Bandırma Gıda Tarım AŞ ticaret ünvanlı şirketin %(.....) hissedarı olduğu belirtilmiştir. Birliğin ana gelir kaynakları üye aidatları ve üyeler tarafından yapılan bağışlar olup birliğin 2022 yılı geliri (.....) ₺'dir.

(34) Birliğin faal üyelerine, başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 15- BANDIRMA YUMBİR'in Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	Bandırma Güngörler Yem San. Tic. Ltd. Şti.
2	Yurdan Eyüp ÖZDER
3	Karabacak Yumurta Tic. Ltd. Şti.
4	Borçelik San. Tic. Ltd. Şti
5	Akuçar Tarım Tic. Ltd. Şti.
6	Sıddık OKBAY
7	Harun TOPSEVER
8	Turanlar Tavukçuluk Ltd. Şti.
9	AYTEKİN
10	Damla Tavukçuluk Ltd. Şti. (DAMLA)
11	Tav Tavukçuluk Ltd. Şti.
12	Galip Banoş ÇAKAR
13	Karagül Tavukçuluk Ltd. Şti.
14	Karakaş Tavukçuluk Ltd. Şti.
15	Gürler Tarım Ltd. Şti.
16	Ağaoğlu Tarım Ltd. Şti.
17	Hastavuk Gıda Tarım San. ve Tic. AŞ
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 16- BANDIRMA YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Sedat PAÇALI	09.05.2006	28.02.2011
Mustafa AYHAN	28.02.2011	27.02.2013

Ertekin DEMİRKOL	27.02.2013	27.04.2016
Recep GÜNGÖR	27.04.2016	27.03.2019
Mehmet AYTEKİN	27.03.2019	Devam
Kaynak: Cevabi Yazılar		

Tablo 17- BANDIRMA YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
Mehmet AYTEKİN	Yönetim Kurulu Başkanı	Var
Recep GÜNGÖR	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.	Var
Yasin YURTSEVER	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Ali TURAN	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Şevki TAN	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Kaynak: Cevabi Yazılar		

- (35) 27.03.2019 tarihinden itibaren BANDIRMA YUMBİR başkanlığını yapan Mehmet AYTEKİN'in hissedarı olduğu AYTEKİN, 07.05.2007'de Balıkesir ili Bandırma ilçesinde faaliyete başlamıştır. Faaliyet alanları yumurta, yem ve yarka tavuk üretimi olan teşebbüsün ortaklık yapısı ve kapasite bilgileri aşağıdaki gibidir:

Tablo 18- AYTEKİN Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Oran (%)
Alp Niyazi AYTEKİN	(.....)
Mehmet AYTEKİN	(.....)
Oğuz AYTEKİN	(.....)
Toplam	100
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 19- AYTEKİN'in Tavuk Sayısı Bakımından Fiili ve Kurulu Kapasitesi

Yıl	Fiili Kapasite	Kurulu Kapasite
2019	(.....)	(.....)
2020	(.....)	(.....)
2021	(.....)	(.....)
2022	(.....)	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazılar		

- (36) Teşebbüsün 2022 yılı cirosu (.....) ₺'dir.

I.1.5. BAŞMAKÇI YUMBİR ve TEZCAN

- (37) BAŞMAKÇI YUMBİR 29.09.2005'te 24 üye ile kurulmuştur. İlerleyen yıllarda birliğin üye sayısı 34'e ulaşmış olup 2019 yılında genel kurul toplantısında tasfiye kararı alınmıştır. Birliğin iktisadi bir faaliyeti veya hissedarı olduğu bir teşebbüs bulunmamaktadır. Tasfiye öncesindeki tek gelir kaynağı üye aidatları olup birliğin 2022 yılı geliri bulunmamaktadır.
- (38) Tasfiye kararının alındığı tarihte 19 üyesi bulunan birliğin, ilgili tarihteki faal üyelerine, başkanlarına ve mevcut durumda tasfiye sürecini yöneten yönetim kuruluna ilişkin bilgilere aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo 20- BAŞMAKÇI YUMBİR'in Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	Nevzat TEZCAN
2	Mustafa DUMAN
3	Havva SANDIKÇI
4	B. Mustafa SARDOHAN

5	Halil YÖRÜK
6	Başyem Başmakçı Yem San AŞ
7	Veli GÜL
8	Nuri TAŞDEMİR
9	Muhammet ERTÜRK
10	Keklik Kardeşler Kaf. San. Tic. Ltd. Şti.
11	M. Ali BURAN
12	Gönüllü Tar. Ür. Tic. Ltd. Şti.
13	Başteks Teks. Mah. Nak. İnş. Ltd. Şti.
14	Turba Tav. San. Tic. Ltd. Şti.
15	Abacı Tar. Ür. Tic. Ltd. Şti.
16	Abdurrahman KARE
17	İsmail UÇAR
18	Başmakçı Lideryem San. Tic. Ltd. Şti.
19	Şeraffettin BERBER
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 21- BAŞMAKÇI YUMBİR Başkanları ve Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Muhammet ŞENTÜRK	03.11.2006	-7
Nevzat TEZCAN	26.04.2019 ⁸	Devam
Kaynak: Cevabi Yazılar		

Tablo 22- BAŞMAKÇI YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
Nevzat TEZCAN	Yönetim Kurulu Başkanı	-
Hasan Hüseyin ERTÜRK	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.	-
Mustafa DUMAN	Yönetim Kurulu Sayman Üyesi	-
Mustafa GÖNÜLLÜ	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Mehmet Ali BURAN	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Kaynak: Cevabi Yazılar		

- (39) BAŞMAKÇI YUMBİR başkanlığını yapan Nevzat TEZCAN'nın hissedarı olduğu TEZCAN, 18.05.2009'da Afyonkarahisar ili Başmakçı ilçesinde faaliyete başlamıştır. Faaliyet alanları yumurta tavukçuluğu, yem üretimi, tarım ve nakliyat olan teşebbüsün ortaklık yapısı ve kapasite bilgileri aşağıdaki gibidir:

Tablo 23- TEZCAN Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Oran (%)
Nevzat TEZCAN	(.....)
Hacer TEZCAN	(.....)
Toplam	100
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 24- TEZCAN'ın Tavuk Sayısı Bakımından Fiili ve Kurulu Kapasitesi

Yıl	Fiili Kapasite	Kurulu Kapasite
2019	(.....)	(.....)
2020	(.....)	(.....)
2021	(.....)	(.....)
2022	(.....)	(.....)

⁷ BAŞMAKÇI YUMBİR başkanlarından Muhammet ŞENTÜRK'ün görev bitiş tarihi tespit edilememiştir.

⁸ Bu tarih itibarıyla tasfiye sürecini yönetmesi için son yönetim kurulu atanmıştır.

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (40) Teşebbüsün 2022 yılı cirosu (.....) ₺'dir.

I.1.6. BOLU YUMBİR ve GAYRETLİ

- (41) BOLU YUMBİR 24.02.2007'de 16 üye ile kurulmuş olup birliğin hâlihazırdaki üye sayısı da 16'dır. Birliğin iktisadi bir faaliyeti veya hissedarı olduğu bir teşebbüs bulunmamaktadır. Birliğin gelir kaynakları üye aidatları ve üyeler tarafından yapılan bağışlar olup 2022 yılı geliri (.....)'dir.
- (42) Birliğin faal üyelerine, başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 25- BOLU YUMBİR'in Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	Şenel Tavukçuluk Ltd. Şti.
2	İlhami ÖREN
3	Altingün Tarımsal Ürünler Ltd. Şti.
4	GAYRETLİ
5	Aydın Akaryakıt Ltd. Şti.
6	Akpınarlar Tarımsal Ürünleri Ltd. Şti.
7	Yaşar ASLAN
8	Aköz Tarımsal Ürünleri Ltd. Şti.
9	Yaşar CANSIZ
10	Necdet AKÖZ
11	Kenan KARACA
12	Ali ARIKAN
13	Karaman Tavukçuluk San. Tic. Ltd. Şti.
14	Fehmi AYDEMİR
15	İsmail ÖZKAN
16	İşbilen Tarımsal Ürünleri Ltd. Şti.

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 26- BOLU YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Şenol AÇIKEL	24.02.2007	04.12.2009
Nihat AKÖZ	04.12.2009	26.06.2013
Aydın İŞBİLEN	26.06.2013	28.02.2018
Murat GAYRETLİ	28.02.2018	Devam

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 27- BOLU YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
Murat GAYRETLİ	Yönetim Kurulu Başkanı	Var
Nihat AKÖZ	Yönetim Kurulu Üyesi	Var
Ali ARIKAN	Yönetim Kurulu Üyesi	Var
Aydın İŞBİLEN	Yönetim Kurulu Üyesi	Var
İsmail ÖZKAN	Yönetim Kurulu Üyesi	Var
Kenan KARACA	Denetim Kurulu Üyesi	-
Salim AYDIN	Denetim Kurulu Üyesi	-
Yaşar CANSIZ	Denetim Kurulu Üyesi	-

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (43) 2018 yılından itibaren BOLU YUMBİR başkanlığını yapan Murat GAYRETLİ'nin şahıs şirketi olan GAYRETLİ, 14.01.2005'te Bolu ili Göynük ilçesinde faaliyete başlamıştır. Faaliyet alanları kümes hayvanlarının yetiştirilmesinden ve yumurta üretiminden ibaret olup Murat GAYRETLİ'nin başka bir şirkette herhangi bir hissedarlığı bulunmamaktadır. Teşebbüsün 2022 yılı cirosu (.....) ₺'dir.
- (44) Yıllara göre tavuk sayısı bakımından teşebbüse ait fiili kapasite ve kurulu kapasite miktarları ise aşağıdaki gibidir.

Tablo 28- GAYRETLİ'nin Tavuk Sayısı Bakımından Fiili ve Kurulu Kapasitesi

Yıl	Fiili Kapasite	Kurulu Kapasite
2019	(.....)	(.....)
2020	(.....)	(.....)
2021	(.....)	(.....)
2022	(.....)	(.....)

Kaynak: Cevabi Yazılar

I.1.7. ÇORUM YUMBİR ve ÇORUM YUMURTA

- (45) ÇORUM YUMBİR 16.03.2006'da 49 üye ile kurulmuş olup teşebbüs birliğinin hâlihazırda üye sayısı 20'dir. Birliğin iktisadi bir faaliyeti bulunmamakla birlikte, yalnızca ÇORUM YUMURTA adlı şirketin %(.....) oranında hissesine sahip olduğu belirtilmiştir. Birliğin gelir kaynakları üye aidatları ve üyeler tarafından yapılan bağışlar olup 2022 yılı geliri (.....) ₺'dir.
- (46) Birliğin faal üyelerine, başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 29- ÇORUM YUMBİR'in Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	Başoğlu Hayv. Ltd. Şti.
2	Ekmekçioğulları Metal ve Kimyasal San. Tic. AŞ
3	Çorum Güney Tav. Çift. İşletmeciliği San. ve Tic. AŞ
4	Huzur Tav. Ltd. Şti.
5	İkipınar Tarım Tic. Ltd. Şti.
6	Bayramoğlu Tav. Ltd. Şti.
7	Çorum Yıldırım Tav. AŞ
8	Bilal ÖZSAÇMACI
9	Kubatoğlu Tar. Tic. San. Ltd. Şti.
10	Özücan Tar. Tic. Ltd. Şti.
11	Pınar Tav. Ltd. Şti.
12	Lider Tav. Ltd. Şti.
13	Kurt Tav. Bes. ve İnş. Taah. Ltd. Şti.
14	Yılmazlar Tav. Ltd. Şti.
15	Çorum Yenes Tav. Ltd. Şti.
16	Şifa Tav. Ltd. Şti.
17	Servet Tav. Ltd. Şti.
18	Kip Gıda San. Tic. Ltd. Şti.
19	Onur Tav. Ltd. Şti.
20	Şimşekler Tav. Tar. İşl. Ltd. Şti.

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 30- ÇORUM YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Cahit KARAASLAN	13.05.2006	31.03.2014
Ahmet SEBER	31.03.2014	Devam

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 31- ÇORUM YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
Ahmet SEBER	Yönetim Kurulu Başkanı	Var
Yılmaz BÜLBÜL	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.	Var
Yaşar ERTEN	Yönetim Kurulu Üyesi	Var
İsmail ÖZÜCAN	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Veysel SAĞIR	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Kenan YARIMCA	Denetim Kurulu Üyesi	-
Reha KİP	Denetim Kurulu Üyesi	-
İsmail BÜYÜKKUR	Denetim Kurulu Üyesi	-

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (47) ÇORUM YUMURTA 26.07.1986'da 13 yumurta üreticisi tarafından Çorum ilinde kurulmuştur. Anonim şirket olarak tüzel kişilik kazanan teşebbüs, yumurta üretimi yapmamakta, üyelerinden aldığı ürünün pazarlama ve satışını gerçekleştirmektedir. 1993'te üretici ortak sayısının 140'a ulaşmasına rağmen, 2022'de bu sayı 13'e düşmüştür. ÇORUM YUMURTA'nın ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 32- ÇORUM YUMURTA Ortaklık Yapısı⁹

Hissedarlar	Oran (%)
Yılmaz Bülbül İnş. Hayv. Gıda Ltd. Şti.	(.....)
Kip. Tav. San Gıda Ltd. Şti.	(.....)
Yılmazlar Oto Tic. ve Gıda San. Ltd. Şti	(.....)
Kubatoğlu Tar. Tic. San. Ltd. Şti.	(.....)
Diğer	(.....)
Toplam	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (48) Teşebbüsün 2022 yılı cirosu (.....) ₺'dir.

I.1.8. GAZİANTEP YUMBİR ve BİLKEN

- (49) GAZİANTEP YUMBİR 09.06.2005'te 16 üye ile kurulmuş olup birliğin hâlihazırda üye sayısı 16'dır. Birliğin iktisadi bir faaliyeti veya hissedarı olduğu bir teşebbüs bulunmamaktadır. Birliğin gelir kaynakları üye aidatları ve üyeler tarafından yapılan bağışlar olup birliğin 2022 yılı geliri (.....) ₺'dir.
- (50) Birliğin faal üyelerine, başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 33- GAZİANTEP YUMBİR'in Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	BİLKEN (Yusuf Kenan UYGUR)
2	BİLKEN (Bilal ÇEKER)
3	KAREM
4	Arif Yıldız İnş. Teks. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.

⁹ ÇORUM YUMURTA'nın ortaklık yapısı belirtilirken en fazla hisseye sahip ilk dört hissedarın paylarına ve diğer 49 hissedarın toplam payına yer verilmiştir.

5	Beşler Yumurta Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
6	Mashail Future Ziraat İhr. İth. San. ve Tic. Ltd. Şti.
7	Safir Hayvansal ve Tarımsal Gıda Ürünleri San. ve Ticaret Ltd. Şti.
8	Albaraka Yumurta İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.
9	Terma Hayvancılık Gıda İnş. Tek. San. ve Tic. Ltd. Şti.
10	Baloğlu Gıda Mad. San. Tic. Ltd. Şti.
11	Elegans Yumurta Gıda İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
12	Durmuş Top. Gıda Pazarlama Ltd. Şti.
13	Aldenyum Yumurta ¹⁰
14	Reha Yumurta Yem Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
15	Eminoğlu Tek. Mob. Gıda İnş. Tav. ve Yum. San. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.(EMİNOĞLU)
16	EMİNOĞLU (E. BİLECAN)
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 34- GAZİANTEP YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Yusuf Kenan UYGUR	09.06.2005	30.09.2021
Ömer MARAKOĞLU	30.09.2021	Devam
Kaynak: Cevabi Yazılar		

Tablo 35- GAZİANTEP YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
Ömer MARAKOĞLU	Yönetim Kurulu Başkanı	Var
Güven ÖZTÜRK	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.	-
Ali BOZHÖYÜK	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Ömer BAL	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Sinan ÇAKMAK	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Bülent DEMİRCİOĞLU	Denetim Kurulu Üyesi	-
Emre KATIRLI	Denetim Kurulu Üyesi	-
Lütfi YILDIZ	Denetim Kurulu Üyesi	-
Kaynak: Cevabi Yazılar		

- (51) 09.06.2005-30.09.2021 tarihleri arasında GAZİANTEP YUMBİR başkanlığını yapan Yusuf Kenan UYGUR'un hissedarı olduğu BİLKEN, 18.01.2010'da Gaziantep ili Şehitkamil ilçesinde faaliyete başlamıştır. Faaliyet alanları tavuk yumurtası ve tavuk yemi üretiminden ibaret olup teşebbüsün ortaklık yapısı ve kapasite bilgileri aşağıdaki gibidir:

Tablo 36- BİLKEN Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Oran (%)
Yusuf Kenan UYGUR	(.....)
Bilal ÇEKER	(.....)
Toplam	100
Kaynak: Cevabi Yazılar	

¹⁰ Ticaret ünvanı tespit edilememiştir.

Tablo 37- BİLKEN'in Tavuk Sayısı Bakımından Fiili ve Kurulu Kapasitesi

Yıl	Fiili Kapasite	Kurulu Kapasite
2019	(.....)	(.....)
2020	(.....)	(.....)
2021	(.....)	(.....)
2022 ¹¹	(.....)	(.....)

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (52) BİLKEN'de kontrol sahibi olan hissedarların aynı zamanda Bilken Dış Ticaret Limited Şirketi, Halk Altın Ticaret Limited Şirketi, Volkan Petrolcülük Anonim Şirketi, Check Med Sağlık Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi, Çeker Volkan Güneş Plastik Ayakkabı ve Sabun Sanayi Limited Şirketi ve Çek Pet Petrol Ürünleri İnşaat Sanayi Ticaret Limited Şirketi'nde kontrol sahibi hissedar konumunda olduğu belirtilmiştir. Teşebbüsün 2022 yılı cirosu (.....) ₺'dir.

1.1.9. İZMİR YUMBİR ve DERYA TAVUKÇULUK

- (53) İZMİR YUMBİR 21.03.2006'da kurulmuş olup hâlihazırda teşebbüs birliğinin üye sayısı 30'dur. Birliğin iktisadi bir faaliyeti veya hissedarı olduğu bir teşebbüs bulunmamaktadır. Birliğin gelir kaynakları üye aidatları ve üyeler tarafından yapılan bağışlar olup 2022 yılı geliri (.....) ₺'dir.
- (54) Birliğin faal üyelerine, başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 38- İZMİR YUMBİR'in Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	KOR AGRO
2	Akkoca Tav. Yumurta Ltd. Şti.
3	Başka Yumurta Ltd. Şti.
4	Bülent ÖZPİRİNÇ
5	Can ÖZKULA
6	CP Standart Gıda AŞ
7	DAMLA
8	Ege Çetin Tavukçuluk Ltd. Şti. (EGE ÇETİN)
9	Ekiz Tavukçuluk AŞ
10	Eryaş Tarım Ltd. Şti.
11	Ercanlar Yumurta AŞ
12	Ekoart Tarım İnş. San. Tic. AŞ
13	Gıda Yumurta AŞ
14	Güven Yumurta ¹²
15	Hasyum Organik Tic. Ltd. Şti.
16	İpay İzmir Pastörize Yumurta AŞ
17	Abaloğlu Yem ve Soya San. AŞ
18	Karaca Tarım Ltd. Şti.
19	Ka-yum Gıda Ltd. Şti.
20	Nasuf Çetin Tavukçuluk Tic. Ltd. Şti.

¹¹ 06.02.2023 tarihinde Gaziantep ve Kahramanmaraş merkezli 7.7 ve 7.5 şiddetinde gerçekleşen depremler dolayısıyla 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Gaziantep ilinin de dâhil olduğu 10 ilde 3 ay süreyle olağanüstü hal ilan edilmesine karar verilmiştir. Teşebbüs tarafından gönderilen cevabi yazıda, 2022 yılına ilişkin kapasite raporlarının olağanüstü hal sebebiyle düzenlenemediği ifade edilmiştir.

¹² Ticaret ünvanı tespit edilememiştir.

21	Naturefe Ltd. Şti.
22	Pakköy Gıda Ticaret AŞ (Pakyum Organik)
23	Parsa Tavukçuluk AŞ
24	SYM Hayvancılık Tarım Gıda İnşaat Otomotiv İthalat İhracat Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
25	Şenoba Tarım Gıda Ltd. Şti.
26	Tekinler Tarım İşletmeleri Ltd. Şti.
27	Vegan Organik ¹³
28	Volkan Yumurtacılık Ltd. Şti.
29	Yumsan Gıda Hayvancılık ve Yumurta San. Tic. Ltd. Şti.
30	Zorluer Tavukçuluk AŞ
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 39- İZMİR YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Derya PALA	21.03.2006	01.04.2022
İsmail KOR	01.04.2022	Devam
Kaynak: Cevabi Yazılar		

Tablo 40- İZMİR YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
İsmail KOR	Yönetim Kurulu Başkanı	Var
Bedri GİRİT	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.	-
Neriman ÇAKMADAŞ	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Ali Erdem YÜCEL	Yönetim Kurulu Üyesi	Var
Onur ÇUKUR	Yönetim Kurulu Üyesi	-
İbrahim GÖKMEN	Denetim Kurulu Üyesi	-
Esat TEPE	Denetim Kurulu Üyesi	-
Çenker DEMİRCİ	Denetim Kurulu Üyesi	-
Kaynak: Cevabi Yazılar		

- (55) 21.03.2006-01.04.2022 tarihleri arasında İZMİR YUMBİR başkanlığını yapan Derya PALA'nın hissedarı olduğu DERYA TAVUKÇULUK, 22.03.1983'te İzmir ili Kemalpaşa ilçesinde yumurta tavukçuluğu ve yumurta üretimi faaliyete başlamış olup 2021 yılı itibarıyla üretim tesisini tasfiye ederek yumurta üretimi faaliyetlerine son vermiştir. Teşebbüsün ortaklık yapısı ve kapasite bilgileri aşağıdaki gibidir:

Tablo 41- DERYA TAVUKÇULUK Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Oran (%)
Necip PALA	(.....)
Tuncel PALA	(.....)
İbrahim Bülent PALA	(.....)
Demet PALA	(.....)
Derya PALA	(.....)
Toplam	100
Kaynak: Cevabi Yazılar	

¹³ Ticaret ünvanı tespit edilememiştir.

Tablo 42- DERYA TAVUKÇULUK'un Tavuk Sayısı Bakımından Fiili ve Kurulu Kapasitesi

Yıl	Fiili Kapasite	Kurulu Kapasite
2019	(.....)	(.....)
2020	(.....)	(.....)
2021	(.....)	(.....)
2022	(.....)	(.....)

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (56) DERYA TAVUKÇULUK'ta kontrol sahibi hissedarlar aynı zamanda Derya Yumurta Pazarlama İthalat İhracat Ltd. Şti.de kontrol sahibi hissedar konumundadır. Teşebbüsün 2022 yılı cirosu (.....) ₺'dir.

I.1.10. KAYSERİ YUMBİR ve ETAŞ

- (57) KAYSERİ YUMBİR 19.04.2006'da 16 üye ile kurulmuş olup teşebbüs birliğinin halihazırda üye sayısı 29'dur. Dokuz üyenin istifasının ilk genel kurulda görüşüleceği ve onay sonrası üye sayısının 20'ye düşeceği belirtilmiştir. Birliğin iktisadi bir faaliyeti veya hissedarı olduğu bir teşebbüs bulunmamaktadır. Birliğin gelir kaynakları üye aidatlarından ibaret olup birliğin 2022 yılı geliri bulunmamaktadır.
- (58) Birliğin faal üyelerine, başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 43- KAYSERİ YUMBİR'in Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	ETAŞ
2	Sarıkaya Tavukçuluk Ziraat Gıda Tarım Ürünleri İnşaat Taahhüt Mühendislik Ltd. Şti.
3	Birlik Tarım Hayvancılık AŞ
4	Erciyes Tavukçuluk Yem İnşaat Tekstil Gıda Besicilik Sanayi Ltd. Şti.
5	Kesmezlioğlu Gıda Ltd. Şti.
6	Emmioğulları Tavukçuluk Gıda ve Tarım Ürünleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
7	Necati YILDIRIM
8	Tarım Gıda Tavukçuluk San. Tic. Ltd. Şti.
9	Eyüp KESER
10	Kolağası Gıda Kimya İnşaat Ltd. Şti.
11	Özün Tavukçuluk San. Tic. Ltd. Şti.
12	Mustafa Yalın Şahıs Şirketi
13	Y.T. Hayvan Sağlık Hizmetleri Tarım Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
14	ÖZPAK
15	Tuğçe Tavukçuluk Ltd. Şti.
16	Muammer DEMİR
17	Yüksel Tavukçuluk Şahıs Şirketi
18	Selam Tavukçuluk Hayvancılık İnşaat Ltd. Şti.
19	Mehmet ÖZKÖKLA
20	Lalifer ASLAN
21	İsmail ÇAMDAL
22	Kar Tavukçuluk Hayv. Gıda Turizm Taş. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
23	Hayrullah EKİNCİ
24	Hasan GENÇARSLAN
25	Femak Hayvancılık Gıda İnşaat Taahhüt Turizm San. Tic. Ltd. Şti.
26	Süleyman Borazan Şahıs Şirketi
27	Şenberber Hayvancılık Ltd. Şti.

28	Seyit Mehmet Köse Şahıs Şirketi
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 44- KAYSERİ YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Ali BORAZAN	19.04.2006	19.04.2010
İbrahim AFYON	2010	Devam
Kaynak: Cevabi Yazılar		

Tablo 45- KAYSERİ YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
İbrahim AFYON	Yönetim Kurulu Başkanı	Var
Ali BORAZAN	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.	Var
R. Şenel BÜYÜKKUTLU	Yönetim Kurulu Sayman Üyesi	Var
Mehmet ÖZKÖK	Yönetim Kurulu Üyesi	Var
Şükrü BAŞYAZICIOĞLU	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Kaynak: Cevabi Yazılar		

- (59) 2010 yılından itibaren KAYSERİ YUMBİR başkanlığını yapan İbrahim AFYON'un hissedarı olduğu ETAŞ, 12.09.2003'te Kırşehir ili Mucur ilçesinde faaliyete başlamıştır. Faaliyet alanları kümes hayvanlarının yetiştirilmesinden ve yumurta üretiminden ibaret olup teşebbüsün ortaklık yapısı ve kapasite bilgileri aşağıdaki gibidir:

Tablo 46- ETAŞ Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Oran (%)
Mustafa AFYON	(.....)
İbrahim AFYON	(.....)
Toplam	100
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 47- ETAŞ'ın Tavuk Sayısı Bakımından Fiili ve Kurulu Kapasitesi

Yıl	Fiili Kapasite	Kurulu Kapasite
2019	(.....)	(.....)
2020	(.....)	(.....)
2021	(.....)	(.....)
2022	(.....)	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazılar		

- (60) ETAŞ'ta kontrol sahibi hissedarlar aynı zamanda YİB Yumurta AŞ ve Etaş Dış Ticaret AŞ'de de kontrol sahibi hissedar konumundadır. Teşebbüsün 2022 yılı cirosu (.....)₺'dir.

I.1.11. KONYA YUMBİR ve SARAÇOĞLU

- (61) KONYA YUMBİR 22.09.2005'te kurulmuş olup üyelerinin zaman içinde birlikten ayrıldığı ve birlik genel kurulunun 2015'ten beri toplanmadığı belirtilmiştir. Birliğin iktisadi bir faaliyeti ve hissedarı olduğu bir teşebbüs bulunmamaktadır. Birliğin gelir kaynakları üye aidatlarından ibaret olup 2015 yılından beri aidat toplanmadığından birliğin 2022 yılı geliri bulunmamaktadır.
- (62) Birliğin başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 48- KONYA YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Hasan KONYA	22.09.2005	09.04.2018
İsmail SARAÇOĞLU	09.04.2018	Devam

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 49- KONYA YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
İsmail SARAÇOĞLU	Yönetim Kurulu Başkanı	Var
İsmail Kaya TUNÇ	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.	-
Mustafa TOPÇU	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.	-
Bekir KORKMAZ	Yönetim Kurulu Sayman Üyesi	-
Ali BARANOK	Genel Sekreter	-

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (63) 09.04.2018 tarihinden itibaren KONYA YUMBİR başkanlığını yapan İsmail SARAÇOĞLU'nun hissedarı olduğu SARAÇOĞLU, 28.01.2004'te Konya ili Karatay ilçesinde faaliyete başlamıştır. Teşebbüs, kümes hayvanı yetiştirme ve yumurta üretimi alanında faaliyet göstermekte olup teşebbüsün ortaklık yapısı ve kapasite bilgileri aşağıdaki gibidir:

Tablo 50- SARAÇOĞLU Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Oran (%)
İsmail SARAÇOĞLU	(.....)
İsmail Uğur SARAÇOĞLU	(.....)
Toplam	100

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 51- SARAÇOĞLU'nun Tavuk Sayısı Bakımından Fiili ve Kurulu Kapasitesi

Yıl	Fiili Kapasite	Kurulu Kapasite
2019	(.....)	(.....)
2020	(.....)	(.....)
2021	(.....)	(.....)
2022	(.....)	(.....)

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (64) SARAÇOĞLU'nda kontrol sahibi olan hissedarların başka bir şirkette hissedarlıkları bulunmamaktadır. Teşebbüsün 2022 yılı cirosu (.....) ₺'dir.

I.1.12. MANİSA YUMBİR ve MNS

- (65) MANİSA YUMBİR 16.06.2006'da 16 üye ile kurulmuş olup sonraki yıllarda üye sayısı 21'e yükselmiştir. Teşebbüs birliğinin mevcut durumdaki üye sayısı ise 18'dir. Birliğin iktisadi bir faaliyeti veya hissedarı olduğu bir teşebbüs bulunmamaktadır. Birliğin gelir kaynakları üye aidatlarından ibaret olup birliğin 2022 yılı geliri bulunmamaktadır.
- (66) Birliğin faal üyelerine, başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 52- MANİSA YUMBİR'in Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	Keskinoğlu Tav. Dam. İşl. AŞ (KESKİNOĞLU)
2	MNS
3	Oral Tarım Ltd. Şti.
4	Karpuzcular Ltd. Şti. (KARPUZCULAR)

5	Onuşlar Tavuk Hayv. Gıda Tarım Ürn. ve Taş. Tic. ve San. Ltd. şti. (ONUşLAR)
6	Özütok Tarım Ürünleri San. ve Tic. Ltd. şti.
7	Özlem Tarım Ürünleri Aş (ÖZLEM TARIM)
8	Opal Hayvancılık ve Tarım Ürünleri Üretim Pazarlama Ltd. şti.
9	İkizler Tavukçuluk Hayvancılık Yem Ürünleri ve Gıda Pazarlama San. ve Tic. Ltd. şti.
10	Seç-Tav Tarım Ürünleri ¹⁴
11	Rıza AKSAKARYA
12	Arif YAĞCIKÖSE
13	Uyum Tavukçuluk Ltd. şti.
14	DLBA Gıda Hayvancılık İthalat İhracat Sanayi Tic. Ltd. şti.
15	Ramazan AKSOY
16	Süleyman ORAL
17	Ahal Tarım Hayvancılık Ltd. şti.
18	GÜRES
Kaynak: Cevabi Yazılar	

Tablo 53- MANİSA YUMBİR Başkanları ve Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Alper PEşTEMALCİOĞLU	16.06.2006	04.04.2014
Can SAĞIR	04.04.2014	Devam

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 54- MANİSA YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
Can SAĞIR	Yönetim Kurulu Başkanı	Var
KESKİNOĞLU	Yönetim Kurulu Üyesi	-
ONUşLAR	Yönetim Kurulu Üyesi	-
ÖZLEM TARIM	Denetim Kurulu Üyesi	-
EGE ÇETİN	Denetim Kurulu Üyesi	-
KARPUZCULAR	Denetim Kurulu Üyesi	-

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (67) 04.04.2012 tarihinden itibaren MANİSA YUMBİR başkanlığını yapan Can SAĞIR'ın hissedarı olduğu MNS, 18.06.2007'de Manisa ili Salihli ilçesinde faaliyete başlamıştır. MNS kümes hayvanı yetiştirme ve yumurta üretimi alanında faaliyet göstermektedir. Teşebbüsün ortaklık yapısı ve kapasite bilgileri aşağıdaki gibidir:

Tablo 55- MNS Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Oran (%)
Mustafa Cem SAĞIR	(.....)
Can SAĞIR	(.....)
Toplam	100

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 56- MNS'nin Tavuk Sayısı Bakımından Fiili ve Kurulu Kapasitesi

Yıl	Fiili Kapasite	Kurulu Kapasite
2019	(.....)	(.....)
2020	(.....)	(.....)
2021	(.....)	(.....)
2022	(.....)	(.....)

Kaynak: Cevabi Yazılar

¹⁴ Ticaret ünvanı tespit edilememiştir.

- (68) MNS'de kontrol sahibi hissedarların aynı zamanda MNS Tavukçuluk ve Dış Ticaret Limited Şirketi'nde kontrol sahibi hissedar konumunda olduğu ancak, söz konusu şirketin hâlihazırda faal olmadığı belirtilmiştir. Teşebbüsün 2022 yılı cirosu (.....) ₺'dir.

I.1.13. TAVŞANLI YUMBİR ve ÖZKUL

- (69) TAVŞANLI YUMBİR 27.10.2006'da 17 üye ile kurulmuş olup ilerleyen yıllarda üye sayısı dokuzaya düşmüştür. Tavşanlı İl Tarım Müdürlüğü tarafından 14.10.2021 tarihinde Tavşanlı Sulh Hukuk Mahkemesinde birliğin kendiliğinden sona erdiğinin tespiti için dava açılmış ve Mahkeme tarafından 04.01.2023 tarihinde talebin kabulüne karar verilmiştir. Birliğin gelir kaynakları üye aidatlarından ibaret olup birliğin 2022 yılı geliri bulunmamaktadır.
- (70) Birliğin faal üyelerine, başkanlarına ve yönetim yapısına ilişkin bilgiler aşağıda sırasıyla sunulmaktadır:

Tablo 57- TAVŞANLI YUMBİR'in Faal Üyeleri

	Faal Üyeler
1	ÖZKUL
2	Baş Tarım İnşaat Taşımacılık Madencilik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
3	Emre KAYNAR
4	Ahmet Bayraktar Tarım Ürünleri Hayvancılık Nakliye Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti.
5	Yoncalı Gıda Turizm Nakl. Hayv. San. Tic. Ltd. Şti.
6	As Tarım Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
7	İbrahim YUMURTACI
8	Halil YEŞİL
9	K. Emin AKÇA

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 58- TAVŞANLI YUMBİR Başkanları ve Başkanların Görev Süreleri

Adı	Görev Başlangıç Tarihi	Görev Bitiş Tarihi
Kemal ÖZKUL	27.10.2006	-
Bilal YILMAZER	. ¹⁵	30.03.2018
Kemal ÖZKUL	30.03.2018	04.01.2023

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 59- TAVŞANLI YUMBİR Yönetim Yapısı

Adı	Ünvanı	İmza Yetkisi
Kemal ÖZKUL	Yönetim Kurulu Başkanı	-
Ahmet BAYRAKTAR	Yönetim Kurulu Başkan Yrd.	-
Bilal YILMAZER	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Mehmet AŞKIN	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Hüseyin KAYNAR	Yönetim Kurulu Üyesi	-
Ahmet BAŞ	Denetim Kurulu Üyesi	-
İbrahim YUMURTACI	Denetim Kurulu Üyesi	-
Mustafa ERTÜRK	Denetim Kurulu Üyesi	-

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (71) 30.03.2018-04.01.2023 tarihleri arasında TAVŞANLI YUMBİR başkanlığını yapan Kemal ÖZKUL'un tek hissedarı olduğu ÖZKUL, 02.12.2009'da Kütahya ili Tavşanlı ilçesinde kümes hayvanı yetiştirme ve yumurta üretimi faaliyetlerine başlamıştır. ÖZKUL'da kontrol sahibi olan Kemal ÖZKUL'un başka bir şirkette hissedarlığı

¹⁵ TAVŞANLI YUMBİR Başkanlarından Bilal YILMAZER'in görev başlangıç tarihi tespit edilememiştir.

bulunmamaktadır. Teşebbüse ait üretim tesisleri icra kanalı ile satılmış olup teşebbüs 2018'de fiilen, 31.12.2020'de ise resmen faaliyetlerini sonlandırmış olup teşebbüsün 2022 yılı cirosu bulunmamaktadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. Sektör Hakkında Bilgiler

- (72) Türkiye'de kanatlı hayvan grubunda çeşitli hayvan türleri mevcut olup eti ve yumurtası için ağırlıklı olarak tavuk yetiştirilmektedir. Tavuk yumurtası, içerdiği protein, yağ, vitamin ve mineraller bakımından oldukça zengin bir gıdadır ve sağlıklı beslenmede büyük rol oynamaktadır. Yumurta besin maddesi olarak kullanımı dışında emulgatör, yapıştırıcı, hacim verici ve renk verici gibi fonksiyonel özellikleri sayesinde pek çok ürünün işlenmesi sırasında katkı maddesi olarak da kullanılmaktadır.
- (73) Etçi tavuk yetiştirilmesinde Broiler ve Sasso olarak iki farklı ırk tercih edilirken; Ligorin, Ataks ve Lohman Brown gibi ırklar yumurtacı tavuk olarak kullanılmaktadır. Etçi ve yumurtacı tavuk arasındaki bir diğer fark yetiştirilme süreleridir. Etçi tavuğun yetiştirilme süresi 5-7 hafta, yumurtacı tavuğun yetiştirilme süresi ise 16-20 hafta arasındadır.
- (74) Yumurtacı tavuk yetiştiriciliğinde süreç sağlıklı civciv temini ile başlamaktadır. Bir günlük damızlık civcivler Bakanlığın kontrolü dâhilinde işletmeye kabul edilmekte ve 16-18 hafta boyunca bakımları, aşıları ve kontrolleri yapıp büyütülmektedir. Civcivler yaşları 16-18 hafta aralığına geldiğinde yumurta kümeslerine taşınmakta ve 20-21 hafta yaşlarında tavukların yumurtalama dönemi başlamaktadır. Her bir haftada tavukların yumurta üretim miktarı artmakta olup üretim 30-35'inci haftada en üst seviyeye ulaşmaktadır. Bir süre bu seviyede devam ettikten sonra yumurta üretim miktarı tavukların hafta yaşına bağlı olarak azalmaya başlamakta ve 60-70 hafta yaşına geldiğinde tavuklar gençleştirme periyoduna alınmaktadır. Bu süreçte tavukların ağırlıklarının %20-%25'i kadar kilo vermeleri sağlanmaktadır. Bu süreçten sonra kontrollü yemleme ile tavuklar tekrar yumurtalama periyoduna hazırlanmaktadır. Yumurtacı tavuklar 100-120 hafta yaşlarında ekonomik ömrünü tamamlamakta ve etinden faydalanılmak üzere kesimhanelere gönderilmektedir.
- (75) 2017-2022 döneminde yumurtacı tavuk sayılarına ve etçi tavuk sayılarına ilişkin veriler aşağıda yer almaktadır:

Tablo 60 - Türlerine Göre Kümes Hayvanları Sayısı

Yıl	Yumurtacı Tavuk Sayısı	Etçi Tavuk Sayısı
2017	121.556.027	221.245.322
2018	124.054.810	229.506.689
2019	120.725.299	221.841.860
2020	121.302.869	258.046.340
2021	121.000.775	270.393.122
2022	109.806.327	251.289.799

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

- (76) Yukarıdaki tablo incelendiğinde, yumurtacı tavuk sayısının 2017-2021 döneminde 120 milyon adedin altına düşmediği, ancak 2022 yılına gelindiğinde yumurtacı tavuk sayısının bir önceki yıla kıyasla yaklaşık %10'a yakın düşüş göstererek 109 milyon adede kadar gerilediği dikkat çekmektedir. İlaveten etçi tavuk sayısında 2017-2021 döneminde artış gözlemlenmiş olmakla birlikte 2022 yılında etçi tavuk sayısında da yumurtacı tavuk sayısına benzer azalış görülmektedir.

- (77) 2021¹⁶ yılı yumurtacı tavuk verileri daha detaylı incelendiğinde, bir milyondan fazla yumurtacı tavuğa ev sahipliği yapan il sayısının 20 olduğu görülmekte iken yumurtacı tavuğun en fazla bulunduğu 10 il ise aşağıdaki gibidir:¹⁷

Tablo 61 - İllere Göre Yumurtacı Tavuk Sayıları (2021)¹⁸

İl	Adet
Afyonkarahisar	16.825.319
Manisa	12.061.740
Konya	9.475.624
Bursa	8.953.754
Balıkesir	7.171.346
İzmir	6.468.135
Ankara	5.599.003
Gaziantep	5.083.485
Bolu	3.523.940
Çorum	3.364.177
Kaynak: TÜİK	

- (78) İller bazında incelendiğinde; 2021 yılında Afyonkarahisar yaklaşık 16,8 milyon adet yumurtacı tavuk varlığı ile lider konumdadır. Manisa yaklaşık 12,1 milyon adet, Konya yaklaşık 9,5 milyon adet ve Bursa yaklaşık 8,9 milyon adet yumurta tavuğu varlığı ile önde gelen diğer illerdir.
- (79) TÜİK verilerine göre son altı yılda Türkiye’de kesilen tavuk sayısı, tavuk eti üretimi ve üretilen tavuk yumurtası miktarları aşağıdaki gibidir:

Tablo 62 - Türkiye Kesilen Tavuk Sayısı ile Tavuk Eti ve Tavuk Yumurtası Üretimi

Yıl	Kesilen Tavuk Sayısı (adet)	Tavuk Eti Üretimi (ton)	Yumurta Üretimi (bin adet)	Yumurta Üretimi (bin ton) ¹⁹
2017	1.228.445	2.136.733	19.281.196	1.205
2018	1.228.533	2.156.669	19.643.711	1.228
2019	1.207.088	2.138.449	19.898.126	1.244
2020	1.200.407	2.136.263	19.788.064	1.237
2021	1.243.407	2.245.770	19.297.590	1.206
2022	1.347.726	2.417.996	19.808.539	1.238
Kaynak: TÜİK, Kümes Hayvancılığı Üretim İstatistikleri				

- (80) Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere, 2022 yılında Türkiye’de tavuk yumurtası üretim miktarı bir önceki yıla göre %2,6 oranında artarak 19,8 milyar adede yükselmiştir.
- (81) Türkiye tavuk yumurtası tüketimine bakıldığında, 2022 yılı yumurta tüketiminin bir önceki yıla göre %0,7 arttığı görülmektedir. TÜİK verilerine göre son altı yılda Türkiye’de tüketilen tavuk yumurtası miktarları aşağıdaki gibidir:

¹⁶ Soruşturma sırasında TÜİK veri tabanında 2022 yılına ilişkin il bazında yumurtacı tavuk sayısı verileri bulunmadığından 2021 yılı esas alınmıştır.

¹⁷ Tabloda verilen ilk 10 ili izleyen iller ve yumurtacı tavuk sayıları şu şekildedir: Kayseri 2.991.121, Mersin 2.795.325, Sakarya 2.360.434, Denizli 1.905.188, Mardin 1.850.629, Elazığ 1.639.785, Amasya 1.816.265, Eskişehir 1.701.705, Samsun 1.437.438, Kütahya 1.251.887.

¹⁸ TÜİK’in yumurtacı sayısını içeren interaktif haritasından tablolatırılmıştır. <https://cip.tuik.gov.tr/#> (Erişim Tarihi: 05.04.2023).

¹⁹ Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Müdürlüğü (TEPGE) hesaplarına göre, 16 adet yumurta 1 kg kabul edildiğinden ton hesabı adet bazında TÜİK verileri kullanılarak yapılmıştır.

23-50/980-357

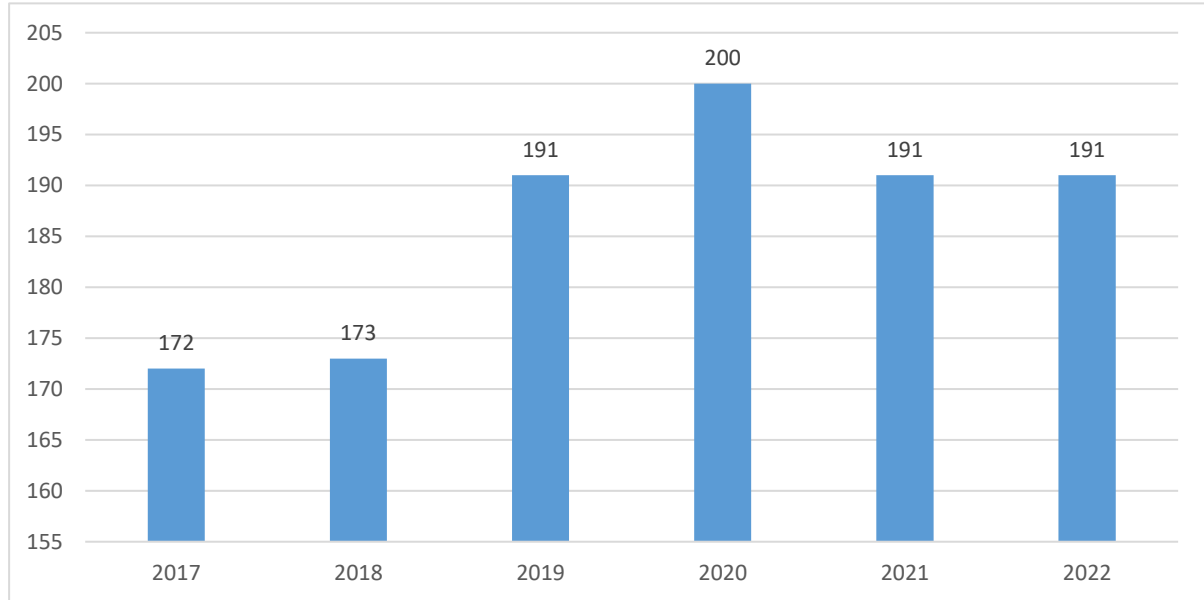
Tablo 63 - Türkiye Yumurta Tüketimi

Yıl	Tüketim Miktarı (adet)	Tüketim Miktarı (bin ton)
2017	13.920.000	870
2018	14.224.000	889
2019	15.888.000	993
2020	16.800.000	1.050
2021	16.304.000	1.019
2022	16.432.000	1.027

Kaynak: TÜİK, Kümes Hayvancılığı Üretim İstatistikleri

- (82) Yukarıdaki tablodan önceki yıllara kıyasla, 2022 yılında kesilen tavuk sayısı, tavuk eti üretim miktarı, yumurta üretim miktarı ve yumurta üretim tonajının arttığı görülmektedir. Bununla birlikte tablodaki verilerden, tavuk eti üretimi ve yumurta üretiminde yıllar itibarıyla kayda değer nitelikte değişimlerin bulunmadığı anlaşılmaktadır.
- (83) Aşağıdaki grafikte 2017-2021 yılları arasındaki kişi başı yıllık ortalama yumurta tüketimi verileri yer almaktadır:

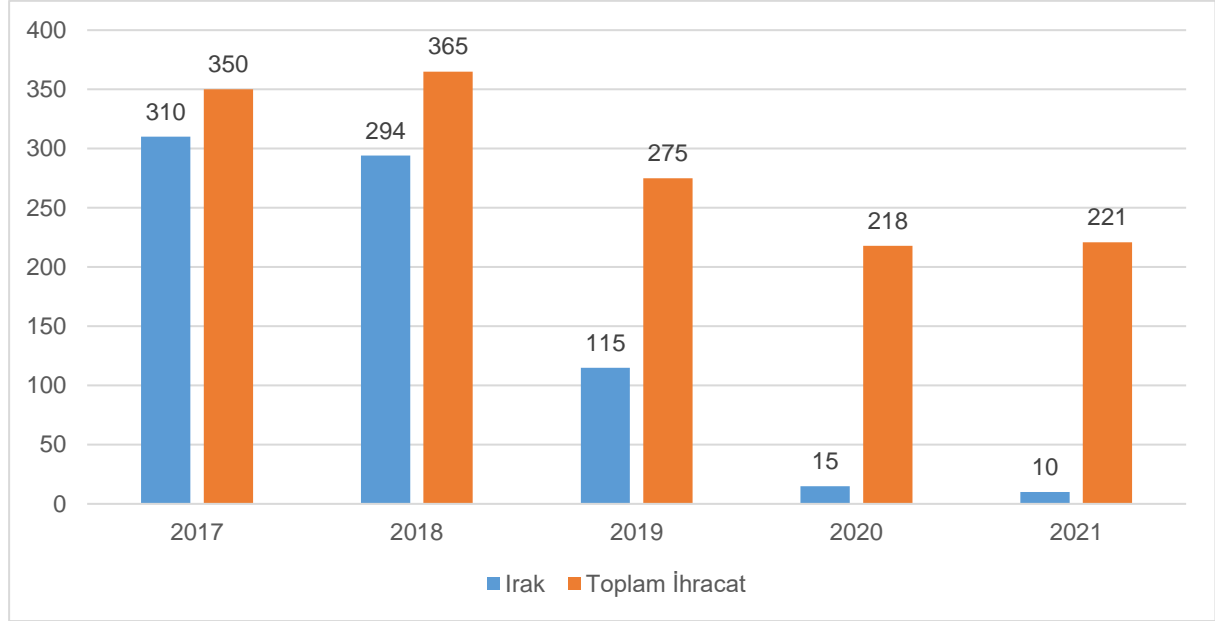
Grafik 1 - Türkiye Kişi Başı Yıllık Ortalama Yumurta Tüketimi (adet)

Kaynak: TEPGE

- (84) Yukarıdaki grafikten ise kişi başına tüketimin 2017-2018 yıllarına kıyasla artış gösterdiği; son iki yılda ise kişi başına tüketim miktarının azalış seyrinde olduğu anlaşılmaktadır.
- (85) Türkiye’de ihracatı yapılan kabuklu yumurtanın neredeyse tamamı tavuk yumurtasıdır. Bu yumurtaların %84,6’sını sofralık yumurtalar; %14’ünü ise kuluçkalık ve damızlık yumurtalar oluşturmaktadır. Aşağıda Türkiye’nin tavuk yumurtası ihracatı verileri yer almaktadır:

Grafik 1- Türkiye Tavuk Yumurtası İhracatı (bin ton)

Kaynak: TEPGE

- (86) 2019 yılına kadar yumurta ihracatımızda önemli bir yeri olan Irak'ın payı 2017 yılında %88,6 ile en yüksek seviyesindeyken; 2021 yılında %4,5'e kadar gerilemiştir. Bu düşüşün en önemli nedeni Irak'ın yerli üretimi arttırmak amacıyla yumurta ithalatını yasaklaması olup bunun sonucunda başlıca yumurta ihracatı yaptığımız ülkeler büyük ölçüde değişmiştir. Mevcut durumda Türkiye'nin yumurta ihracatındaki önemli ülkeler Birleşik Arap Emirlikleri, Suriye, Kuveyt, Katar ve Umman'dır.
- (87) Damızlık yumurta açısından ise dışa bağımlı olan Türkiye'de yumurta ithalatının tamamı kuluçkalık/damızlık yumurtalardan oluşmaktadır. 2021 yılında ithal edilen kuluçkalık/damızlık yumurta miktarı bir önceki yıla nazaran %28,5 oranında artarak 2.506 ton olarak gerçekleşmiştir. En yüksek miktarda yumurta ithalatının gerçekleştirildiği ülke Birleşik Krallık olup 2021 yılı yumurta ithalatının %83'ü bu ülkeden yapılmıştır. Amerika Birleşik Devletleri ise %8,1'lik pay ile ikinci sırada yer almıştır.
- (88) Tavuk yumurtasını üretim biçimlerine göre konvansiyonel ve özellikli tavuk yumurtası olarak ikiye ayırmak mümkündür. Konvansiyonel yumurta, fabrikasyon üretim yönteminin benimsendiği ve yumurtacı tavukların kafeslerde yetiştirildiği üretim biçimidir. Özellikli tavuk yumurtası ise fabrikasyon üretim yönteminin benimsenmediği, yumurtacı tavukların kafeslerde yetiştirilmediği ve tavuklara serbestçe dolaşım imkânının tanınabildiği üretim biçimidir. Özellikli yumurta kendi içerisinde; organik yumurta, gezen tavuk yumurtası ve kümes içi gezen tavuk yumurtası olarak üçe ayrılmaktadır. Ek olarak konvansiyonel tavuk yumurtası ile özellikli tavuk yumurtası üretim maliyetleri bakımından da ayrılmaktadır. Özellikli tavuk yumurtasının maliyeti, konvansiyonel yumurtanın yaklaşık %30 üzerindedir. Bu durumun temel sebebi özellikli tavuk yumurtası üretiminde, birim üretim alanına tekabül eden tavuk sayısının sınırlı olmasıdır. Maliyet farklılıkları konvansiyonel ve özellikli yumurtaların satış fiyatlarını da farklılaştırmaktadır.
- (89) Yumurta üretimi sektörü yasal düzenlemelerin yoğun olduğu bir sektör olmakla birlikte, bu düzenlemelerin odağını gıda güvenliği ve hayvan sağlığı oluşturmaktadır. Sektördeki düzenlemeler, 19.02.2020 tarihli ve 31044 sayılı Resmi Gazete'de

yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği, 22.11.2014 tarihli ve 29183 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yumurtacı Tavukların Korunması ile İlgili Asgari Standartlara İlişkin Yönetmelik, 12.09.2015 tarihli ve 29473 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Küçük Miktarlardaki Yumurtanın Doğrudan Arzına Dair Yönetmelik,²⁰ 27.12.2011 tarihli ve 28155 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hayvansal Gıdalar İçin Hijyen Kuralları Yönetmeliği, 27.11.2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik, 22.01.2011 tarihli ve 27823 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İhbarı Mecburi Hayvan Hastalıkları ve Bildirimine İlişkin Yönetmelik, 04.09.2011 tarihli ve 28044 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tavuk Vebası Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği ve 2014/55 sayılı Türk Gıda Kodeksi Yumurta Tebliği olarak sıralanabilecektir.

- (90) Bununla birlikte, sektör bakımından en önemli ve temel yasal düzenleme 2014/55 sayılı Türk Gıda Kodeksi Yumurta Tebliği (2014/55 sayılı Tebliğ) olup yumurtalar bu Tebliğ’e göre üretilmek, etiketlenmek ve pazarlanmak zorundadır.²¹ 2014/55 sayılı Tebliğ’in 4. maddesinde yumurta “... doğrudan insan tüketimine veya gıda sanayisinin kullanımına sunulan veya yumurta ürünlerinin hazırlanmasına uygun kabuklu yumurta” olarak tanımlanmıştır.
- (91) 2014/55 sayılı Tebliğ’de yumurtalar özelliklerine göre “A” ve “B” sınıfı olarak iki şekilde değerlendirilmektedir. A sınıfı yumurta, evcil tavuklardan elde edilen ve doğrudan insan tüketimine veya gıda sanayisinin kullanımına sunulan kabuklu yumurtalardır. A sınıfı yumurtalar, yumurtlama tarihinden itibaren 21 gün içinde tüketiciye ulaştırılır. A sınıfı yumurtaların son tüketim tarihi, yumurtlama tarihinden itibaren 28 günden fazla olamaz. B sınıfı yumurta ise; A sınıfı yumurtanın kalite özelliklerini karşılamayan, doğrudan insan tüketimine sunulmaya uygun olmayan ve işlenmek suretiyle yumurta ürünlerinin hazırlanmasına uygun kabuklu yumurtadır.
- (92) Tebliğ’de A sınıfı yumurtanın ağırlıklarına göre sınıflandırılacağı hüküm altına alınmış ve A sınıfı yumurta ağırlık bazında dört kategoriye ayrılmıştır:

Tablo 60- Tebliğ’de Yumurtaya İlişkin Olarak Kullanılan Sınıflandırma

Ağırlık Sınıfı	Ağırlık
XL – Çok Büyük	73 gr ve üstü
L – Büyük	63 - 73 gr
M – Orta	53 - 63 gr
S – Küçük	53 gr ve altı

- (93) Bunlara ek olarak 2014/55 sayılı Tebliğ; hijyen, ambalajlama, etiketleme ve işaretleme, taşıma, depolama, muhafaza ve satış, numune ve analiz yöntemlerine ilişkin detaylı hükümler içermektedir. 2014/55 sayılı Tebliğ özellikle etiketlemeye ve işaretlemeye ilişkin ayrıntılı kurallar getirmiştir. 2014/55 sayılı Tebliğ’de, yumurtacı tavukların yetiştirme metoduna göre bir sınıflandırma yapılmış ve “Yetiştirme Metodu Kodu”nun işletme ve kümes numarasıyla birlikte, yumurta kabuğuna damgalanması zorunluluğu getirilmiştir. Buna göre, 2014/55 sayılı Tebliğ kapsamında, yumurta yetiştiriciliği metotları dört grup altında toplanmaktadır ve yumurta üzerine damgalanan yetiştirme metotları şu şekilde kategorize edilmektedir: “0” organik yetiştiricilik, “1” açık dolaşıma

²⁰ Üreticisi tarafından küçük miktarlardaki yumurtanın son tüketiciye veya son tüketiciye doğrudan satışını yapan yerel perakendecilere doğrudan arzına ilişkin hususları belirlemektedir.

²¹ 2014/55 sayılı Tebliğ’in amacı yumurtacı tavuklardan elde edilmiş kabuklu yumurtanın tekniğine uygun ve hijyenik şekilde paketlenmesinde, muhafazasında, depolanmasında, taşınmasında ve pazarlanmasında dikkate alınacak özellikleri belirlemektir.

erişim (*free range*) yetiştiriciliği, “2” kümeste kafessiz yetiştiricilik ve “3” kafesli yetiştiricilik.

- (94) Tarımsal üretici birlikleri ve merkez birlikleri 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu (5200 sayılı Kanun), Tarımsal Üretici Birliklerinin Kuruluş Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik ve üretici birliği ve üretici merkez birliği tüzüğü hükümlerine göre Bakanlık onayı ile kurulmakta ve faaliyetlerini sürdürmektedir. 5200 sayılı Kanun’da hüküm bulunmayan hallerde genel hükümler ile 5253 sayılı Dernekler Kanunu’nun (5253 sayılı Kanun) ilgili hükümleri ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri uygulanmaktadır.
- (95) Tarımsal üretici birliklerinin kuruluşuna ilişkin olarak 5200 sayılı Kanun’un 4. maddesinin birinci fıkrası “*Birlikler; ürün veya ürün grubu bazında faaliyet gösteren ve tüzüklerinde belirlenen miktardaki tarımsal üretimi bu kuruluşlar aracılığıyla pazarlamayı taahhüt eden, en az onaltı tarım üreticisinin bir araya gelmesiyle, asgarî ilçe düzeyinde kurulur. Birliğin toplam üretim kapasitesinin ürün bazında, Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenecek asgarî düzeyin altında olmaması gerekir.*” hükmünü haizdir. Söz konusu birliklerin görevleri ise anılan Kanun’un 5. maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir:
- Birlikler, bu Kanunun amacına uygun olarak aşağıdaki görevleri yapar:*
- Üyelerinin ürettikleri ürünlerle ilgili piyasa araştırmaları yapmak ve yaptırmak.*
  - Üyelerinin ürünlerine pazar bulmak, ürünlerin pazara arzını düzenlemek.*
  - Üyelerine üretim teknikleri, hasat, depolama, paketleme konularında teknik destek sağlamak.*
  - Üyelerine girdi temininde yönlendirici yardımlarda bulunmak.*
  - İç pazara ve ihracata uygun çeşitlerin üretilmesini sağlamak.*
  - Eğitim ve yayım hizmeti vermek, danışman hizmeti sağlamak.*
  - Ürün kalitesini iyileştirici tedbirler almak ve ürün standartlarını uygulamak.*
  - Çiftlik düzeyinde yapılan tarımsal uygulamaları izlemek, kayıtlarını tutmak ve belge düzenlemek.*
  - Paket ve ambalajlarla ilgili standartların uygulanmasını sağlamak.*
  - Çevreyle uyumlu üretim tekniklerini yaygınlaştırmak.*
  - Üyeleri adına ürün depolanmasına, gerektiğinde bu amaçla depo kiralanmasına yardımcı olmak.*
  - Ürünlerin tanıtımıyla ilgili faaliyetlerde bulunmak.*
  - Ürünlerle ilgili her türlü kaydı tutmak.*
  - Türkiye Cumhuriyeti’nin kabul ettiği uluslararası ürün veya ürüne özgü ortak piyasa düzenlemelerinin gerektirdiği görevleri yürütmek.*
  - Sözleşmeli üretim kapsamında, üyeleri adına örnek tip sözleşmeler düzenlemek ve bununla ilgili faaliyetleri koordine etmek.*
- (96) 5200 sayılı Kanun’un “*Yönetim kurulu; görev yetki ve sorumlulukları*” başlıklı 8. maddesi (g) bendinde birlik yönetim kuruluna “*Birliğin faaliyet alanı içerisindeki ürün veya ürün grubu ile ilgili piyasa fiyatlarını takip etmek, pazar araştırması yapmak ve yaptırmak*” görevini ve yetkisini vermektedir.
- (97) Söz konusu Kanun’un 10. maddesinin birinci fıkrasında birliğe üye olmanın genel şartları “*a) Üye olacağı birliğin iştiğal ettiği ürün veya ürün grubu ile ilgili pazara yönelik üretimde bulunmak. b) Çiftçi belgesi sahibi olmak. c) Gerçek kişiler bakımından, onsekiz yaşını doldurmuş olmak.*” şeklinde düzenlenmiştir.
- (98) Birliklerin gelirleri ise aynı Kanun’un 11. maddesinde “*a) Üyelik aidatları. b) Üyelere sağlanan danışmanlık hizmetleri karşılığında alınan ücretler. c) Yurt içi ve yurt dışından sağlanan bağış, fon ve yardımlar. d) Taşınır ve taşınmaz mallardan elde edilen gelirler.*”

e) Reklam, tanıtım ve yayın gelirleri. f) Birlik aracılığı ile pazarlanan ürünlerin satış bedeli üzerinden kesilecek hizmet payı. g) Diğer gelirler.” şeklinde sıralanmıştır.

- (99) 5200 sayılı Kanun’un 13. maddesine göre ise merkez birlikleri “(1) Birlikler ürün veya ürün grubu bazında ulusal düzeyde merkez birliği şeklinde örgütlenebilir. (2) Merkez birliği, aynı ürün veya ürün grubunda faaliyet gösteren en az yedi tarımsal üretici birliğinden oluşur. Aynı ürün veya ürün grubu için birden fazla merkez birliği kurulamaz.”
- (100) 5200 sayılı Kanun’un 13. maddesine dayanılarak hazırlanan Yumurta Üreticileri Merkez Birliği Tüzüğü’nün 6. maddesinde merkez birliğinin görevleri ile ilgili olarak;
- Merkez birliğine üye birliklerin ürettikleri ürünlerin bölgesel ve ulusal düzeyde üretim planlarını yapmak ve üretimi yönlendirmek,
  - Ürettikleri ürünlerin pazarlanmasına ilişkin kurallara uyulmasında, pazar araştırılması yapılmasında ve pazarlama zincirinin geliştirilmesinde üyelerine yardımcı olmak, üyelerini yönlendirmek,
  - Birliklerin üyelerine ait yumurta tavukçuluk işletmelerinde bio güvenlik önlemlerinin alınmasına yardımcı olmak, yönlendirmek ve bu işletmelerin verimliliklerinin artırılmasına yönelik politikalar oluşturmak,
  - Birliklerin üyelerinin ürettikleri yumurta ve yumurta ürünlerinin kalite ve sağlık standartlarının yükseltilmesine yönelik önlemlerin alınmasına yardımcı olmak suretiyle haksız rekabeti önlemek, ürün fiyatının teşekkülünde etkili olmak ülke genelinde sağlıklı yumurta platformu oluşturmak,
  - Birliklerin üyelerine ait yumurta tavukçuluk işletmelerinin mevcut kapasite ve standartların geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, her birinin marka olması ve markalaşmaya yatırım yapmalarını sağlamak için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak
- hükümleri yer almaktadır.
- (101) Neticede, değinilen düzenlemeler yumurta sektörü ile sektörde yer alan birliklerin ve teşebbüslerin görevlerinin ve yetkilerinin mevzuat ile ayrıntılı bir şekilde düzenlendiğini göstermektedir.
- (102) Türkiye’de yumurta fiyatlarının oluşmasında yem fiyatları büyük rol oynamaktadır.²² Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçıları Birliği Derneği verilerine göre 2021 yılında Türkiye’de kanatlı hayvancılık sektörü üretim maliyetinin en büyük kısmını %68 ile yem gideri oluşturmaktadır. Türkiye Yem Sanayicileri Birliği verilerine göre 2020 yılında Türkiye’de üretilen kanatlı hayvan yemi miktarı 10 milyon ton olup bu miktarın %37’sini yumurta yemi oluşturmaktadır. 2020 yılında yumurta yemi miktarı 2019 yılına göre %2,9 oranında azalarak 3,7 milyon tona düşmüştür. Yumurta yemlerinin ana girdisi ise mısır ve soya fasulyesidir. Türkiye’de mısır üretimi 2020 yılında bir önceki yıla göre %8,3 oranında artarak 6,5 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı mısır ithalatı ise bir önceki yıla kıyasla %42,5 azalarak 2,1 milyon ton olmuştur. Soya fasulyesi üretimi bir önceki yıla göre %3,3 artarak 2020 yılında 155 bin tona ulaşmıştır. 2020 yılında ithal edilen soya fasulyesi miktarı ise 2,9 milyon ton olup bir önceki yıla göre %11,7 artmıştır.
- (103) Bakanlık tarafından gönderilen cevabi yazıda; Türkiye’de yumurtacı tavuk sayısı bazında toplam kurulu kapasitenin 2022 yılında 115.176.237 adet olduğu belirtilmiş ve

²² TEPGE, Tarım Ürünleri Piyasa Raporu, Tavuk Yumurtası, Ocak 2022, <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge/Belgeler/PDF%20Tar%C4%B1m%20%C3%9Cr%C3%BCnleri%20Piyasalar%C4%B1/2022-Ocak%20Tar%C4%B1m%20%C3%9Cr%C3%BCnleri%20Rapor%C4%B1/Tavuk%20Yumurtas%C4%B1.%20Ocak-2022%20Tar%C4%B1m%20%C3%9Cr%C3%BCnleri%20Piyasa%20Raporu%20--+.pdf>, Erişim Tarihi: 19.04.2023.

bu kapasitenin ilgili teşebbüsler bakımından dağılımına yer verilmiştir. Bu bilgiler çerçevesinde, en büyük kapasiteye sahip ilk 20 teşebbüse aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 61- 2022 Yılında Yumurta Üretiminde En Büyük Kapasiteye Sahip 20 Teşebbüs (Yumurtacı Tavuk Sayısı)

	Teşebbüs Ünvanı	Teşebbüs Kapasitesi	Toplam Kapasite İçindeki Payı (%)
1	KESKİNOĞLU	(.....)	(.....)
2	GÜRES	(.....)	(.....)
3	KUMARTAŞLI	(.....)	(.....)
4	Abaloğlu Balık ve Gıda Ürünleri AŞ	(.....)	(.....)
5	BİLKEN	(.....)	(.....)
6	Tekkeli Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.	(.....)	(.....)
7	BEYPİLİÇ	(.....)	(.....)
8	AB Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ	(.....)	(.....)
9	Matlı Yem Sanayi ve Ticaret AŞ	(.....)	(.....)
10	Ercanlar Yumurta Yarka Yem Gıda İnşaat Nakliye San. ve Tic. AŞ	(.....)	(.....)
11	MNS	(.....)	(.....)
12	Işık Yumurta Gıda Sanayi Ticaret AŞ (IŞIK)	(.....)	(.....)
13	Rana Tarım Hayvancılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.	(.....)	(.....)
14	ŞİŞMAN YUMURTA	(.....)	(.....)
15	Ekiz Tavukçuluk Tarım Ürünleri Yem San. ve Tic. AŞ	(.....)	(.....)
16	YAŞAR	(.....)	(.....)
17	TEZCAN	(.....)	(.....)
18	TÜRE	(.....)	(.....)
19	Kozlu Gıda İmalat Sanayi Ticaret ve Taşımacılık AŞ	(.....)	(.....)
20	İtimat Tavukçuluk ve Gıda San Tic. AŞ	(.....)	(.....)
TOPLAM		35.847.929	31,12
Kaynak: Bakanlık			

- (104) Bakanlık verilerine göre Türkiye’de tavuk yumurtası üretimi yapan irili ufaklı çok sayıda teşebbüs bulunmaktadır. Bununla birlikte yumurta üretiminde faaliyet gösteren çok sayıda oyuncu olmasına rağmen, milyon adet üzeri yumurtacı tavuk sayısına sahip olan ilk yirmi teşebbüsün Türkiye’deki toplam yumurtacı tavuk kapasitesinin %31,12’sine sahip olduğu görülmektedir.

I.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (105) Dosya kapsamındaki değerlendirmeyi etkilemediğinden İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz’un (İlgili Pazar Kılavuzu) 20. paragrafı dikkate alınarak ilgili ürün pazarı tanımlanmamıştır.

I.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (106) Dosya kapsamındaki değerlendirmeyi etkilemediğinden İlgili Pazar Kılavuzu’nun 20. Paragrafı dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar tanımlanmamıştır.

I.3. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgeler

- (107) Dosya kapsamında 29.03.2022, 30.03.2022 ve 31.03.2022 tarihlerinde yumurta sektöründe faaliyet gösteren muhtelif teşebbüslerde ve teşebbüs birliklerinde yerinde

incelemeler gerçekleştirilmiştir. Bu incelemelerde elde edilen belgelerden önem arz edenlerine aşağıda yer verilmektedir.²³

I.3.1. Üretici Birliklerinin Kamu Kurumları Nezdinde Yürüttükleri Çalışmalara İlişkin Deliller

- (108) **Delil 1:** 30.03.2022 tarihinde TEZCAN'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen, TEZCAN Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda BAŞMAKÇI YUMBİR Başkanı Nevzat TEZCAN'ın mobil cihazındaki WhatsApp uygulamasında yer alan ve katılımcıları yumurta üretici birliklerinin yöneticileri olan "YUM-BR Bölge Bk.lar" adlı WhatsApp grubunda 09.05.2019-04.04.2020 tarihleri arasında gerçekleşen yazışmalar aşağıda aktarıldığı gibidir:

Delil 1/1
<p>MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (09.05.2019, 08.53): Sayın başkanlarım, Son günlerde yaşanan sıkıntılara hep beraber şahit oluyoruz.. Geldiğimiz nokta şu...</p> <p>Bizim yapamadığımız planlamayı Iraklı üretici ve tüccarlar yapmakta, menfaatleri gereği ithalat yasağında, kaliteli taze yumurta girişini sağlamayıda, arz talep dengesi için sarı yumurta yasağı, beyaz yumurta girişini izne bağlamayıda deniyorlar ve ekseriyetle başarıyorlar...</p> <p>Bizler kapıları açık tutmak için gayretlerimiz devam ediyor... Lakin aylardır, yıllardır söylediğimiz, söylerken gelmemesi için dua ettiğimiz günler geldi gibi...</p> <p>Şimdi.. oturup düşünmemiz lazım...Bu üretilen yumurtayı bu tüketimle, bu ihracatla eritemeyeceğimiz aşikar..</p> <p>Kısa süre içinde olağanüstü durum (olumlu) olmaz ise, Ramazan ortası iç piyasanın yavaşlaması ile birlikte ihracatta sıkıntının çözülememesi , bizi tedbir almaya zorlamaktadır..</p> <p>BİZE DÜŞEN;</p> <p>Genel görüş şudur ki.. en az 2 ay bu sancılı süreç devam eder.. Turizm dektörü ne kadar açılırsa, daralan ihracat pazarı ile faydasını zor görürüz... Onun için belirli bir hayvan yaşını tespit edip onun üzerindeki yaşlı hayvanlarımızı kesime sevkettirme telkinini yapmalıyız...</p> <p>Kesimhanelerde çok yığılma yok, bu günlerde 10 günlük sıra veriliyor, kendi kesilmiş hayvan pazarında sorun olmadığını belirterek, fırsatçılık yapmayarak makul fiyatla kestiklerini düşünüyorum..</p> <p>DAHA ACİL EYLEM PLAN DÜŞÜNCENİZ VAR İSE LÜTFEN PAYLAŞIN...</p> <p>Orta ölçekli eylem planında hayvan refahına geçmemiz tartışmaya açılmalıdır...(düşünüyorum)</p> <p>Bu yazım siz kanaat önderi bölge başkanlarıdır... Gereği tartılarak genele yaymalıyız...</p> <p>Lütfen düşüncelerinizi paylaşınız...</p> <p>Hepinize hayırlı gelecekler diliyorum...</p> <p>MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (29.05.2019, 07.28): Sayın Bakanım, Türkiye yumurta sektörü, yıllık ortalama 22 milyar adet yumurta üretim kapasitesine sahip bir sektörümüzdür. Üretiminin % 25'ini ihraç ederek ülkeye 430 milyon dolarlık gelir sağlamaktadır. Söz konusu ihracatın ise % 85'i Irak devletine yapılmaktadır. Irak'a gönderilen yumurtanın % 80'i Bağdat tarafından tüketilmekte ve bu ticaretin büyük çoğunluğu Kuzeyli tüccarlar eli ile yapılmaktadır. Ülkemizden gönderilen yumurtalara, Bağdat hükümetini görmezden gelerek Kuzey Irak yönetiminden alınan izinle sadece Kuzey Irak'a girmesi şartı getirilmiştir. Fakat bu yumurtaların kontrolsüz şekilde Güney bölgeye inmesi, güneyde arz fazlalığına sebep olmuş bu da fiyat düşüşleri dolayısı ile yerli üreticinin zararına neden olmuştur.</p> <p>Bu nedenle, toplam tüketimde %20 pay sahibi olan yerli üreticiler, sadece Güney bölgeye yapılan yumurta sevkiyatının kontrol altına alınması isteği ile oluşturdukları baskılar sonucunda tüm Irak'ta yumurta ithalatına yasak getirilmiştir.</p> <p>Bugün itibarı ile yumurta sektörümüz, bu ithalat yasağı ile ani bir çöküş ile karşı karşıya kalmıştır. Sektörde iflas erteleme kararı alan firmalar olduğu gibi, iflasa hazırlanan dev firmalar da mevcuttur. Konya'da ve Afyon'da 2 firmanın iflas ettiği bilgisi edinilmiştir. Şu an konkordato ilan eden bir firmanın 80-90 milyon TL borç ile battığı düşünülürse ve 1 milyon tavuk kapasiteli bir tesis günlük 120 bin TL zarar etmektedir.</p> <p>Irak'ın ani bir karar ile yumurta girişine engel koyması, arz talep dengesini kurmak istemesinden kaynaklanmaktadır. Fakat bu karar ile Türk yumurta sektörünün Irak pazarına dayanarak ürettiği</p>

²³ Yazışmalardan alıntılanan ifadeler aslına uygun olarak aktarılmış, içerikte herhangi bir düzeltme yapılmamıştır.

ürünleri yeni bir pazara ihraç edene kadar büyük sıkıntılarla karşılaşacağı anlamına gelmektedir. Aynı zamanda Irak'ta ithalatın gerçekleşmemesi sebebiyle azalan yumurta, arz açığına sebep olacağından, Irak halkının çok yüksek fiyatlara yumurta yiyebileceği anlamına gelecektir. İşte bu nedenle sektörün sorununa kısa vadeli çözüm olarak; yaklaşan Ramazan Bayramı öncesi ve süresince ürünlerimizin Irak'a girişine izin verilmesi için Iraklı yetkili makamlar nezdinde girişimler bulunulması tüm sektörün bir nebze olsun nefes almasına olanak verecektir. Alternatif çözüm olarak da ürünlerimize yönelik kota uygulanması da yine olası çözümler arasında düşünülebilir.

Sektör olarak aşağıdaki hususların gerçekleşmesi halinde sorunun çözüme kavuşacağına inanılmaktadır.

- 1- İki haftadır Irak'a sevkiyat gerçekleşmediği için Ramazan ve Ramazan Bayramı dolayısı ile oluşacak yığılmaların Irak makamlarınca ithalatına izin verilmesi. (kontrollü sayıda olabilir)
- 2- Olası Kota uygulamasında Türkiye imtiyazının gözetilmesi,
- 3- Irak'a yumurta ithalatında Helal Sertifikası istenmesi,
- 4- Bağdat'ta 90 gün olan yumurta raf ömrünün 45 gün olması,
- 5- Irak'ta arz-talep dengesi için Türk makamları ve sektörü ile ortak hareket edilip, fiyat istikrarının korunması.

Ayrıca sektörün geleceği açısından hayati öneme sahip bu konunun her iki ülkenin yetkili Makamlarınca en kısa sürede görüşülmesi çok büyük önem arz etmektedir.

Bu nedenle sektör tarafından Türkiye İhracatçılar Meclisi ile DEİK organizasyonunda şahsınızın başkanlığında 19-21 Haziran 2019 tarihleri arasında Irak'a düzenlenecek Ticaret Heyeti öncesinde ilgili makamlar nezdinde görüşmeler yapmak üzere bir ön heyet organize edilmesi talep edilmektedir. Makamınızca uygun görülmesi ve talimatınız çerçevesinde yapılabilecek ön heyet organizasyonu neticesinde makamınızca görevlendirilecek bakanlık yetkililerimize ilaveten Sektörümüz temsilcilerinin de söz konusu heyette yer almaları, heyetin verimliliğini artıracığı düşünülmektedir. Bu bakımdan söz konusu husus ile ilgili makamlarının acil talimatlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bilgileri ve gereği arz ederim.

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (29.05.2019, 07.29): Merhabalar

Sorunlarla ilgili Dosyamız Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a İletilmiş olup Bugün Irak Cumhurbaşkanı Behram Salih yapılacak görüşmelerde sektörümüzün sorunlarının çözümü için görüşmelerde ele alınacak.

Saygılarımla

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (29.05.2019, 18.53): Bugün, rıfat Hisarcıkıoğlu ile iftarda görüşme şansım oldu...

Kendisi, dün bizden (Konya eli ile) giden raporu sn. Cumhurbaşkanına ilettiğini, sonucu beklememiz gerektiğini belirtti...

Gündüz, Ali Can bey in, Ruhsar bakanla görüşmesinde, konunun takipçisi olduklarını, sektöre biraz sabırlı olması gerektiğini belirtmiş...

Iraklıların, tahmin ettiğimiz gibi Yumurtayı Tavizler-İmtiyazlar konusu ettiğini, öğrendik..

Anlaşılan Bağdat ın baştan beri 1 haziranı işaret etmesinden geri adım atmamış...

Konu her kademenin takibinde.. Irak Cumhurbaşkanının Irak a dönmesi, sıradaki umudumuz...

Irak a ön inceleme heyetinin bayram ertesi uygun olacağı, bakanlık tarafından söylendi...

inşallah olayı Ruhsar bakanın 19-20 hazirandaki ziyaretine uzatmazlar...

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (07.06.2019, 08.39): Sevgili arkadaşlar,

Hayırlı bir haber gelir umudu ile bayram sonunu bekledik.. şimdi anlaşılıyor ki, kapının kapanışı, arz fazlalığı değil siyasidir... kapılar açılabilir bile, bizim bu yaz dönemi, bayram boşluğu, fırsatçı piyasa şartlarında zararımız kaçınılmaz...

Bağdat yönetiminin kuzey e gönderdiği resmi yazıda, Türkiye, ukrayna, Romanya, Polanya nında aralarında bulunduğu 25 ülkeden girişin yasak olduğu...

Eğer ülke sınırlaması yapıldı ise, hele birde, amerika, suudi arabistan, B.a.e, Kuveyt gibi ülkeler serbest ise, yaşadığımız durum, masum arz fazlalığı değildir.

Bizim yapacağımız ön inceleme heyetine pazartesi günü " tarih verecekler" 19-20 haz. Bakanla yapılacak heyete hazırlanacaktık.. ara çok daralıyor. Bu insanlar ihtiyacını elaltından tamamlıyor...

Bu şartlarda masaya oturmamız, bizi bitkisel hayattan belki çıkarır ama komadan dahi çıkarmaz..

Bizim pazarlık kozu bulmamız lazım.. Bulamıyorsak acil önlem tedbir almamız lazım...

Aylardır, yıllardır adını anmak istemediğimiz Irak kapısı kapandı...

Bizim amacımız, IRAK ın Yumurtasını "BİZ TEMİN EDERİZ" ise öyle olmadığı anlaşıldı..

Eğer bizim niyetimiz sektörü diri tutup, üretim-ticaret yapıp geçimimizi sağlamaksa, alternatif yollar bulmalıyız... Hayat devam ediyorsa tek çıkışımız Irak olmamalı...

-Mevcut sıkıntıyı aşmak, tamamen yok olmamak için, acil eyleme geçmeliyiz...

-ileri hedefleri belirleyip uzun yol haritasını belirlemeliyiz...(şimdi)

1- arz fazlalığından kurtulmalıyız...

Sektör benim %35 kapasiteme kalmadı demeden, yaşlı ve hasta sürüleri kesim-itlafa götürmeliyiz.. Bunun için Acil olarak kapasitelerin dondurulup, yeni yatırımların askıya alınması sağlanmalı... v.s. Detaylar aramızda tartışılır... çok kısa bi tarihte bakanlıkla sektörü bir araya getireceğiz...

Sizden ricam, o toplantıya yukardaki bilgiler ışığında, bölgeleri bilgilendirip, sorunları raporlamanız, varsa proje sunmanız...

Eğer aynı havuzda isek, başkalarının çıkmasını beklersek... havuzda su kalmıyor... hep beraber şab a basarız...

Şu an 1 ayda edeceğimiz zararı, şartlar iyileşirse 6 ayda zor çıkarırız... onun için 6 aylık prejesiyonumuzu yapalım.. Arz fazlalığını dengeleyelim... Biz itlaf için devletten nakti yardım talep edeceğiz ama sonucu tahmin etmek zor değildir... BEDELLİ-BEDELSİZ..

Yumurta-tavuk ani çıkış olmaz ise kısır döngüden çıkamayız..

TAVŞANLI YUMBİR Başkanı Kemal ÖZKUL (07.06.2019, 09.18): Başkanım çok güzel yazılar yazdınız evet şu anda mevcut kapasitelerin iptal olması lazım ve yerine hayvan doldurmaması gerekir bunların büyük kafeste olandan arkadaşlarımız iyi düşünsünler ki ufak çaptaki olanlar kendini kurtarabiliriz ama büyükler kendisini kurtaramaz çünkü onlarda yapılmış bir kafesler var yapılmış bir üretim var onlar yarıda bıraksınlar ki hep beraber taşın altına elimizi koyalım

TAVŞANLI YUMBİR Başkanı Kemal ÖZKUL (07.06.2019, 09.37): Değerli arkadaşlar azdan az gider çoktan çok gider çoklar da kendini kurtaramaz ona göre herkese anlatmak lazım

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA (16.06.2019, 14.21): Herkese iyi pazarlar. Çarşamba günü Ticaret bakanı ile Bağdat heyetinde olacağım. İbrahim beyin Bağdat'ta yaptığı görüşmelerin sonucunun özetle olumsuz olduğunu hepiniz öğrenmişsinizdir. Günlerdir Yum-Bir YK üyeleri olarak istişare ediyoruz. Kaçak olarak çok ucuza giden 60-70 tır maldan 250 tırdan kazanacakları paranın 2-3 katı fazla kazanıyorlar ve bu sebeple kuzeydeki tüccarlar sorunun çözülmesi için parmaklarını kıpırdatmıyorlar. Bizim üreticilerimizin de orada 38-40 dolar fiyat olduğunu bilmelerine rağmen farklı sebeplerle 10 dolara kadar mal satmaları bizim çaresizliğimizi alıcılara iyice kanıtlıyor. Şu an yasağın kalkması resmî yoldan zor görünüyor, yapacağımız tek şey bakanlığı ihracatı bizim taraftan durdurmaları, ta ki onlar yasağı kaldırırsa kadar. Bu arada gerek kesimle , kesimi beklemeyen itlafla üretimimizin %25-30 'unu azaltacağız. Sonrasında da bakanlıkla üretim planlaması için masaya oturacağız.

Delil 1/2

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (23.09.2019, 18.42): Sayın bölge başkanları..!

Bilindiği üzere, yumurta piyasasının dengelenmesi için talep edilen, kapasite daraltılması talebimize, bakanlık, Şu an yürürlükte olan 22 Kasım 2014 tarih, 29183 sayılı resmi gazetede yayınlanan, yönetmeliği baz alarak, mevcut kapasiteleri, 10cm yemlik/1tav. olarak %35 (tahmini) azaltma yönüne gitmektedir...

Bu ay sonuna kadar tüm illerden, il müdürlüklerinden bu sisteme göre kapasite tespiti istemekte ve yeni girecek sürülerde bu kapasitenin uygulanacağını belirtmektedir...

Bu uygulama piyasaya 4-5 ayda ancak yansıtacağı tahmin edilmektedir...

Orta veya uzun vadede çözüm olacak bu projeye ilave acil vadede talebimiz ne olabilir...?

Bu konuda ilimiz ve bölgemizdeki üreticilerimiz-üyelerimizle istişare toplantısı yapmanızı..., sonuçları ile birlikte, kısa süre içinde bakanlığın davet edeceği bir toplantıya bilgi donanımı ile icab etmenizi rica ediyorum....

Bakanlık bu konuda yaptığı çalışmayı bize sonkez istişare adı altında anlatacak... Etkin itiraz olmaması durumunda eyleme geçecektir...

Bu tarz eylemin, sektörün, gözükten tek çıkış kapısı olduğu düşünülmektedir...

LÜTFEN GÖRÜŞLERİNİZİ BİLDİRİNİZ...

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (28.09.2019, 08.04): Sayın bölge başkanları..

Bakanlığın 2014 ten bu güne yapılan kafeslerde, uyulması gerekipte, uygulanmayan 1tav./10cm yemlik uygulaması 1 ekim 2019 dan itibaren uygulanacaktır.

Bu sisteme geçerken oluşabilecek bazı sorunlar var.. Lütfen atladığımızı ekleyin... yol yakinken çözümlü ile birlikte yeni uygulamaya geçsin....

SORUN (oluşabilecek)

100 binlik kümes için

1- 29 eylülde dolacak kümes ile 1 ekimde dolacak kümes arasında 33 bin hayvan farkı olacak.

2- mevcut 9ad.tav./göz kapasiteler boşalıp, %33 daralana kadar geçen süre ortalama 8-9 ay sürer.

3- 2 ay sonra piyasa daralmadan kaynaklı (veya açılan piyasadan) dengeye gelirse kapasite daralması, sıkı takip edilmezse adalet nasıl sağlanır..... gibi, gibi...

Tüm bu sorunlara cevap arayacağız ama bizim için olmazsa olmaz 2 çözüm arayışı var...

1- ADİL-ACİL %10-15 daralma....

2- Bu sisteme geçerken, yaşlı sürülerdeki, yarkalardaki, civcivlerdeki durumlar... Kafeslere konamayacak yarkaların "GEZEN TAVUK" culara, çıkmacılara yarayacağını ve sektörümüze olumsuzluklar doğuracağını düşünüyorum...
LÜTFEN BÖLGENİZE ÖZEL SORUN VARSA YAZIN...
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (04.04.2020, 06.04): Yumurtanın devamlı zarar etmesi bakanlık piyasa nezdinde devamlı takip durumunda...
 Haygem, devamlı konu üstünde... Malum marketler zincirinin yumurta fiyatı belirleme durumunu bakanlıkla konuştuk.. Onkarda marketlerle konuşması sonucu bu hafta düşüreceğini tahmin etmemize rağmen düşürmedi... piyasaya olumlu yansıdı... Aynı durumu piyasayı gereksiz baskı altında tutan tüccarları uzaktan takip ettiklerini ve bilgilenmek istediklerini söylediler... biraz sonra sitede atacağım şablonu günlük bizden istiyorlar.. Zararına satışın bitmesi için "TABAN FİYAT" talebimiz mantıklı gelmesine rağmen, nasıl olabilir, projelere açık olduklarını belirtiyorlar...
 Telekonferans ile bakanlık-tüccar-sektör aynı masada buluşturmak istiyorlar..
 Pazartesi-salı katılmak isteyenler "ZOOM" u bilgisayar veya telefonuna indirsin.. Uygun göreceğiniz etkin tüccarı da görüşmeye alalım... Lütfen tavsiye edeceğimiz ismi ÖZEL den karar verelim...
 Özellikle Ankarada ortalığı karıştırmak isteyen şahıs var.. Bu tarz isimlere bakanlık eli ile engel olalım..

I.3.2. Üretici Birliklerinin Rekabeti Sınırlayıcı Nitelikteki Eylemlerine İlişkin Deliller

- (109) **Delil 2:** 30.03.2022 tarihinde TEZCAN'da gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen, TEZCAN Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda BAŞMAKÇI YUMBİR Başkanı Nevzat TEZCAN'ın mobil cihazındaki WhatsApp uygulamasında yer alan ve katılımcıları yumurta üretici birliklerinin yöneticileri olan "YUM-BR Bölge Bk.lar" adlı WhatsApp grubundaki 13.08.2018 tarihli iletiler aşağıda aktarıldığı gibidir:

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: *Şu kurlarla şu yangında fiyat düşürmek ne demek*
 İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: *Başmakçı da yumbir de zam yapmalı*
 İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: *İhracat fiyatı sürükleyici olsun iç piyasa için*
 İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: *İç piyasa bu hafta 400 olmayabilir belki ama ihracatı ayrı tutmayı başarmalıyız*
 İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: *Herkes kendi bölgesindeki ihracatçıyla konuşsun*

- (110) **Delil 3:** 30.03.2022 tarihinde TEZCAN'da gerçekleştirilen yerinde incelemede TEZCAN Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda BAŞMAKÇI YUMBİR Başkanı Nevzat TEZCAN'ın mobil cihazındaki WhatsApp uygulamasında yer alan ve katılımcıları yumurta üretici birliklerinin yöneticileri olan "YUM-BR Bölge Bk.lar" adlı WhatsApp grubunda 17.06.2019-14.12.2020 tarihleri arasında gerçekleşen yazışmalar aşağıda aktarıldığı gibidir:

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (17.06.2019, 07.19): *Arkadaşlar, herkeze hayırlı haftalar..*
bu hafta için fiyat istişaresinde +- bidurum olmadığını düşünüyorum..
Farkı tezi olan lütfen bildirsin...
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (30.09.2019, 06.41): *Arkadaşlar günaydın hayırlı haftalar bu hafta için fiyat öneriniz nedir dönüş yaparsanız sevinirim iyi çalışmalar*
 KONYA YUMBİR Başkanı İsmail SARAÇOĞLU (30.09.2019, 06.43): *Biz gene aynı kalalım BAŞMAKCI gelsin arkadan*
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (21.09.2020, 06.34): *Günaydın...*
Arkadaşlar, şu an uçaktayız...
Fiyat istişaresi için görüşünüz nedir..
 AFYON YUMBİR Başkanı Sait EVRENKAYA (21.09.2020, 06.39): *Aynı kala bilir*
 İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA (21.09.2020, 07.27): *Aynı olabilir*
 KONYA YUMBİR Başkanı İsmail SARAÇOĞLU (21.09.2020, 07.37): *5 on kuruş koymak lazım diye düşünüyorum*
 GAZİANTEP YUMBİR Başkanı Kenan UYGUR (21.09.2020, 07.45): *Ufakta olsa bir artış olması iyi olur*
 BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (21.09.2020, 07.50): *Aynı kalmalı*
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (14.12.2020, 05.46): *Arkadaşlar, günaydın....*
Hayırlı haftalar...

Son haftalarda toparlayan yumurta fiyatları 70 krş. Un az üstüne çıkıp- az altına inen bir hafta yaşadık...

Bu gün açıklanacak fiyatımızda, 65,5 olan "L" fiyatımızı 67,5 krş açıklamak.....

Piyasada ticareti, özel şartlara tabii, "XL" nin fiyatını WEB sayfamızdan tamamen kaldıralım...

Piyasada, özel fiyat, özel ticareti olan 72 gr. Üstü, XL nin fiyatı "Yumurta Pahalı" Algısı oluşturmasın...

Görüşlerinizi Bildirirseniz sevinirim...

İyi çalışmalar dilerim...

GAZİANTEP YUMBİR Başkanı Kenan UYGUR (14.12.2020, 05.47): Günaydın uygundur

BALIKESİR YUMBİR Yönetim Kurulu Başkan Yrd. Yüksel TUNA²⁴ (14.12.2020, 05.48): İbrahim bey günaydın bence de uygundur

BANDIRMA YUMBİR Başkanı Mehmet AYTEKİN (14.12.2020, 05.49): İyi haftalar..uygundur

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (14.12.2020, 05.54): Teşekkür ederim...

Yeni hafta "L" nin fiyatını,

Geçen haftanın "XL" fiyatını gözettiğimiz için, fiyat (+) yönde mesajı için için "675krş" yazdım... Farklı fiyat veya öneriniz varsa... Onu ayrı belirtirseniz sevinirim...

MANİSA YUMBİR Başkanı Can SAĞIR (14.12.2020, 06.14): Günaydın iyi haftalar

Uygun olur

KONYA YUMBİR Başkanı İsmail SARAÇOĞLU (14.12.2020, 06.48): UYGUNDUR BAŞKANIM

BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (14.12.2020, 07.02): Uygundur

İyi haftalar

- (111) **Delil 4:** 19.10.2022 tarihinde IŞIK'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede IŞIK çalışanı (.....)'ın mobil cihazındaki WhatsApp uygulamasında yer alan ve belgenin elde edilme tarihi itibarıyla 19 katılımcısı olan "Ege Yumurta Üreticileri" adlı WhatsApp grubundaki 08.07.2019 tarihli yazışmalar aşağıda aktarıldığı gibidir:

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: Üretimi azaltmaktan başka çare yok

AHAL YUMURTA Yetkilisi (.....)²⁵: Peki ne kadar bir hayvan kesilmesi gerek derya hanım

AHAL YUMURTA Yetkilisi (.....): Hersey ortada dolanıyor ama

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: Herkes bi diğnerinin ne yaptığını önemsemeden üretimini kısacak

AHAL YUMURTA Yetkilisi (.....): Net bir sonuç öğrenemiyoruz

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: İhracat miktarımız toplam üretimimizin %30'uydu, herkes % 30 küçülecek

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: Şu anda gerçek kapasiteyi bilemiyorum

AHAL YUMURTA Yetkilisi (.....): 190 bin kapasitemiz var iki kümes

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: Hiç kimsenin verdiği rakamların bakanlık dahil doğru olduğuna inanmıyorum

AHAL YUMURTA Yetkilisi (.....): 64 haftalık hayvanımızı lesmek ici karar almak için bir düşüncemiz kalmadı

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: Tek bildiğim kendi kapasitem

AHAL YUMURTA Yetkilisi (.....): Kesmek çözüm bizim için bu şuan

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: Kendi en yaşlı sürümü çıkardım

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: Herkes kendini biliyor, %30 küçülecek herkes

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: En yaşlı sürülerini çıkartacak

AHAL YUMURTA Yetkilisi (.....): Doğru karar bu

İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA: Bugün Irak açılısada farklı bi şey beklemeyelim

- (112) **Delil 5:** 20.10.2022 tarihinde AYTEKİN'de gerçekleştirilen yerinde incelemede AYTEKİN Yetkilisi ve aynı zamanda BANDIRMA YUMBİR Başkanı Mehmet AYTEKİN'in mobil cihazından elde edilen, BANDIRMA YUMBİR Başkanı Mehmet AYTEKİN ve BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA arasındaki 23.03.2020 ve 26.03.2020 tarihli WhatsApp yazışmalarının içeriği aşağıda aktarıldığı gibidir:

²⁴ BALIKESİR YUMBİR Yönetim Kurulu Başkan Yrd. ve BALIKESİR YUMBİR'e üye olan üretici teşebbüslerden Tunalar Tavukçuluk Ltd. Şti. yetkilisi.

²⁵ (.....) numaralı mobil hattın kullanıcısı olan ve IŞIK çalışanı (.....)'ın mobil cihazında '(.....)' olarak kayıtlı bulunan kişinin Ahal Tarım Hayvancılık Üretim Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. yetkilisi (.....) olduğu değerlendirilmektedir.

BANDIRMA YUMBİR Başkanı Mehmet AYTEKİN (23.03.2020, 14.14): *Rahmi merhaba Nasilsin? Bandırma bölgede fiyatlarda herhangi bi indirimde gitmeyeceğim bilgin olsun..maliyetler ortada sizde basmakciya uymazsaniz sevinirim*

BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (26.03.2020, 18.53): *Mehmet merhaba*

BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (26.03.2020, 18.53): *Geç geri dönüşüm için kusura bakma*

BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (26.03.2020, 18.53): *Bizde fiyatı düşürmedik*

BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (26.03.2020, 18.54): *Dediğin gibi piyasa ortada*

BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (26.03.2020, 18.54): *Bu durumlarda haberleşiriz*

BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (26.03.2020, 18.54): *Biz her zaman yapıcı oluruz*

BANDIRMA YUMBİR Başkanı Mehmet AYTEKİN (26.03.2020, 18.56): *Kim ilgileniyorsa bana no sunu atarsan pazartesi konuşunlar bizim arkadaşlarla..raflarda kalite ile yarisalim fiyatla hep uretici zarar ediyor..marketler cok uyanik*

- (113) **Delil 6:** 30.03.2022 tarihinde TEZCAN'da gerçekleştirilen yerinde incelemede TEZCAN Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda BAŞMAKÇI YUMBİR Başkanı Nevzat TEZCAN'ın mobil cihazındaki WhatsApp uygulamasında yer alan ve belgenin elde edilme tarihi itibarıyla 115 katılımcısı olan "Yumurta Üreticileri" adlı WhatsApp grubunda 31.03.2020-31.08.2021 tarihleri arasında gerçekleşen yazışmalar aşağıda aktarıldığı gibidir:

Delil 6/1

(.....)²⁶ (31.03.2020, 08.34): *Böyle gruplardan ziyade Yumbir in artık bu fiyat açıklma işini ciddi olarak ele alması lazım,fiyat açıklayan b....çı nın hali ortada*

(.....)²⁷ (31.03.2020, 11.03): *Bölgesel planlama yi ibrahim afyon bey yaparsa biz diyarbakır ve mardin üreticileri olarak sonsuz destek veririz.*

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (01.04.2020, 08.28): *Sevgili arkadaşlarım... Öncelikle hepinize teşekkür ederim... Hepimiz biliyoruz ki.. Bugün itibarı ile üreticiden çıkış 35 krşun altı zarardır... 34 krş a satılması ile 20 krş a satılması arasında 15-20 gün mesafe vardır.... araçlar her iki fiyattada kar ederken, 20 krş a üretici batar, iniş çıkışlardan bir kesim, üretici sırtından, çok para kazanır... Bu günlerde Irak a gidiyor bilinen Tırlar... Şunu bilin... Irak'ın resmi, alması için çalışmalar yapılıyor... Evet şu an Yüklenen tırlar başka ülkeden transit olarak, hangi ülkeye gittiği biliniyor... Burda yapılan çalışmalar şu... üretici, 35 krş altında, iç kanama geçiriyor, nerde yıkılacağını Allah bilir... Şu an yumurta 20 kuruştan 30 kuruşlarada çıkırsa, ki.. çıkmalı, bizim zarardan kurtulmamız için PLANLAMA dahilinde yeni kapasitelere uymalı ve kesim yaşı gelmiş hayvanların kesiminden vaz geçilmemesi gerekir... Lütfen, fiyatın 20 kuruştan 35 kuruşa zıplaması, kimseyi gereksiz umuda bağlamasın.. Biz yaşı geçmiş tavukları kesmediğimiz müddetce 20 krş-35krş arasında iner-iner-çıkarız... Kazanan (bazı) kişi veya kişiler olabilir... Şunuda ayrıca bilelim, eğer satışlarımız eskisi gibi stabil olursa, bu hayvan varlığımızı-yumurta stok ve fiyatlarını kontrol altında tutabiliriz.... Bu gün yem fiyatlarına gelen zamlarla kaç kuruşa çıkacağı belli olmayan yumurta fiyatının 35 kuruş üstü hakkı olduğunu, tüm tüccar ve Marketler bilsin... Ben bakanlığa bunu söylüyorum.. Onlar da hak veriyorlar... Arkadaşlar, size girişimlerimizden bahsetmek isterim .. Lakin 10 girişimin 10 uda başarıya ulaşacak gibi sektörde algı oluşuyor.. Gereksiz umutlara kapılınyor... Bizim girişimlerimiz, yumurtayı 15-20-25 kuruşa satılmaktan kurtarmaktır.. Bazı arkadaşların hoşuna gitmesede, benim mücadelem, bu sektörün acı çeken, zarar eden her bireyini zarardan kurtarmaktır... Lütfen yardımcı olalım... İnsani-manevi moral olsun diye söylenmiş cümleleri iyi analiz edelim... Günlük hesap değil en az önümüzdeki, enaz 3-5 aya göre pozisyon alalım... Netleşmemiş girişimlerde hemen hayvan kesimlerini durdurup, yarka alma veya almama hesabı yapmayalım..*

²⁶ (.....) numaralı mobil hattın kullanıcısı olan ve Nevzat TEZCAN'ın mobil cihazında '(.....)' olarak kayıtlı bulunan kişinin Afyon Yumurta İthalat İhracat ve Ticaret AŞ Yönetim Kurulu Üyesi (.....) olduğu değerlendirilmektedir.

²⁷ Numaranın Set Yumurta Çiftliği AŞ yetkilisi (.....)'a ait olduğu değerlendirilmektedir.

*Bu günün fiyatı ile 1-1,5 ay sonra gelecek ve 6 ay sonra yumurtlayacak civciv programları ile oynamayalım...
Hepinizi çok seviyorum... En küçük kapasitemizle, En büyük kapasitemizde, bu ülkeye üretim yapıyoruz...
İnanıyorum ki, şu an tüketici fiyatı yükselmeden, biz zarardan çıkabiliriz... Lütfen bizim zararımızı sömürmelerine izin vermeyelim... Benim çabam o yönde...
"Türkiye olarak biz bize yeteriz."
Sektör olarak biz bize yeteriz"
Sağlıklı günlerde kalın...
Eğer Bir dediğimi Bin anlayıp anlaşılmaz ise, tüm çalışmalarımızı sizlerle paylaşmak isterim...
İbrahim AFYON*

Delil 6/2

*MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (08.04.2020, 19.13):Hayırlı akşamlar...
üretici bilgilendirme-bilinçlendirme platformunun değerli üyeleri...
Bildiğiniz üzere şahsımız, sektörümüz, devletimiz değil... dünya bir krizden geçiyor...
Evet hepimiz farkındayız, sektörümüz ihmal edildi...
Gelin bu akşam iğneyi önce kendimize batıralım... Arz fazlalığımız olduğuna kimsenin itirazı yok... herkez şu soruyu kendine bir sorsun.. Buraya nasıl geldik..
Pazarı olan pazarına güvendi, pazarı olmayan nasıl olsa üç krş. Aşağı verince elde yumurta kalmıyordu... Hep yatırım, hep yatırım... pazar, büyümek yerine daraldı..
kapasite arttıkça arttı..
Bu tarz sevimsiz konuları kabul etmezsek, doğru sonucu bulamayız...
Pekiii.. Olanlar oldu... şimdi ne yapabiliriz...
1-ZARAR ETMEMELİYİZ..
2-Zarar etmemek için maliyet altına satmamalıyız..
3-Maliyet altına satmamak için malımızın bedelini biz belirlemeliyiz..(sorunlu ekonomi tüm kontrolü bozar)
4-Dar olan pazarda, hedef kişilere arkadaşımızdan önce davranıp mal satma gayreti, ihtiyacımızı belli ederek, arkadaşımızla birlikte kendi ve tüm sektörün malına zarar vermekteyiz...
Size Daha fazlasını anlatma ukalalığını yapmıycam...
Şunu anlatmak istiyorum..
Bu sektörü toparlamak için yapmaya çalıştığımız bikaç konudan bahsedeceğim...
Yıllardır herkezin hemfikir olduğu konu... %25 tavuk keselim... Yok artık DEMİYORUM....
Dünyada gıda daralıp, ilerde gıda krizi çıkma ihtimali önümüzde dururken.. Elimizdeki kozu kaybetmek istemiyorum....
Şu anda tavuklarımıza bulamadığımız mısır-soya gibi ürünleri bulmak dahada güçleşebilir...
Yumurta fiyatları tavuk kesimine etkisini yitirmiştir... Yani bundan sonra tavuklarımızı besleyemediğimiz için kesmek zorunda kalabiliriz...
1- Şu an, arz talep farkının çok fazla olmadığını düşünüyorum..
2-Stok kontrolü üretici elinde olmalı..
3-Mevcut durumdan memnun değilsek ilk projeye destek vermeliyiz.. daha iyisi icat olana kadar...
Bizim, paraya önce sahip olma çabamız ve maldan biran önce kurtulma yarışımız bitmediği müddetce, bu kısır dengeden kurtulamayız...
Bu günlerde maliyet fiyatına en yakın olduğumuz günlerde, hala moralsiz oluyorsak lütfen önce kendinize zarar vermekten vazgeçin...
Son zamanlarda, bakanlık bile acaba dediği "TABAN FİYAT" a (zor olsada) inanalım..
Yum-bir in açacağı fiyata (isterseniz bundan sonra sadece maliyet fiyatı) destek verip, altında satılan yumurtalara çözüm üretebiliriz..
Sadece kendi menfaati için piyasaya olumsuz yön vermeye çalışanlara fırsat vermeyin....
MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (11.04.2020, 10.00): Sevgili arkadaşlar, sektörümüzün aylardır (ortalama) ettiği zarar malumunuz, bu zararımız şundan kaynaklı bundan kaynaklı diyemeyiz. Aylardır yapmamız gerekeni, gerekli çırpınışlarımızı, (.....)²⁸ bey özetledi... Malımızın değerini maliyetler ölçüsünde kendimiz belirleyip, piyasanın vijdanına terk etmeyelim. Evet zaman zaman zararına satışlar olur-olmalıdır, karşılığında kar makul olmalı, eski zararlarımızı çıkaralım derken, sakın 1 günde, 1 haftada, acilen eski zararlar çıksın dememeli, ülke ve dünyanın güncel gündeminde, bunu düşünmek uygun olmaz. Biz zarar etmeyen sektör ekonomisini sağlarsak zaman içinde*

²⁸ ÖZPAK yetkilisi olduğu değerlendirilmektedir.

Yaralarımızı saracağız, kredilerimizi kapatacağız, dostlarımıza olan borçlarımızı kapatacağız... Kısacası kaybolmaya yüz tutmuş itibarımızı tekrar kazanacağız. Tüm sektörlerin sıkıntıda olduğu dönemde, bizim çok kazanalım hırsı (olmadığını biliyoruz) hoş karşılanmaz.

Bu gruplarda şimdiye kadar fiyat telaffuz etmek sıkıntı değildi.. 40 kuruşta sıkıntı değil.. Lakin üzerindeki rakamları telaffuz etmek, sinsice içimizdeki bazı arkadaşlarımız yanlış yorum yapabilir, yakın izlemeye olan devletimiz noluyor diyebilir.. Vatandaşın gözünde, fırsatçı olabiliriz.. Kısacası aylardır çektiğimiz, sıkıntıları görmeyenler, biranda karşımıza geçebilirler...

Arkadaşlar, (.....)beyin söylediği gibi (herkez öyle düşünüyordur) malımıza olması gereken fiyatı isteyelim, zaten kafasındaki fiyatı oturtana kadar, 10 kuruşada versen ALMAYACAK kişiye, "malım var al nolur..." demek, tüm sektörü uçuruma atmaktır..

Sizden ricam.. değerinde malımızı, daha yüksek fiyat istemeden (piyasasının önü tıkanmasın) artacak... diye depodaki yumurtaya "YOK" dememeli..., düşecek diye tavuğun karnındaki yumurtaya "VAR " denmemeli..

Siz haklı rakamı isterken, tüccarın veya aracının haklı karına göz dikmemeli..

Bunları söylemek haddim değil ama.. Lütfen, derin bir nefes alıp, geriye çekilip, başkasına değil kendimize yukardan bakalım..

Pazartesi günü Yum-Bir olarak maliyet fiyatımızı açmak istiyorum.. Beni destekleyen arkadaşlar olacaktır.. Diğer haftalarda maliyet üstüne, ekonomik hayatımızı idame edecek makul rakamı üreticilere duyurmak istiyorum.. Piyasaların ve diğer borsaların bizi destekleyeceğini düşünüyorum... Hepinize sağlıklı serbest günlerde hayırlı Ticaretler dilerim... İbrahim AFYON

(.....)²⁹ (11.04.2020, 10.15): Başkanım devrim niteliğindeki kararınızı destekliyorum. Özellikle maliyet=taban fiyat uygulaması sektöre nefes aldıracaktır. Teşekkür ederim

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (13.04.2020, 07.16): Yumurta üreticilerinin uzun süredir maliyet altına sattığı her kesim tarafından bilinmektedir.

Yum-Bir yönetimi olarak, gelecekte bozulan ekonomisi ile devlete yük olmamak için, kendi ayakları üzerinde durabilmek adına, REFERANS FİYAT açıklamayı uygun görmüştür.

REFERANS FİYAT önceki dönem gerçekleşen piyasada en az 5 ana nokta ve 5 kesimin 11 bölge başkanlığımızın ortak görüşü ve öngörülerini ile oluşacaktır.

REFERANS FİYAT üreticimizi korumak, Tüketicimize en uygun fiyata yumurta ulaştırmak hedefli olacak ve aracı kesimin haklı makul kararını adil şekilde gözetecektir.

REFERANS FİYAT, üretici ve tüm satıcı partnerlerimizin, dalgalı fiyat politikası ile, yükselecek beklentisi ile mal stoklamak veya ihtiyacı olmasına rağmen mal almama sebebi ile piyasalara gereksiz dalga oluşturmasını önleyecektir. Başlangıçta 3 haftalık açıklanacak REFERANS FİYATIN her kesim tarafından kabul göreceğini umar Hayırlı olmasını dilerim...

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (14.04.2020, 14.45): Arkadaşlar, Kolay gelsin..

Zararına satış döneminden, Maliyetine satış dönemine çıkıştaki verdiğiniz desteğe ve gösterdiğiniz inanca teşekkür ederim...

Bizim derdimiz, yükseğe... daha yükseğe satmak değil.. Tek istediğimiz zarar edip BAT-MA-MAK...

Bunun tek yolu vardı..

Malımızın, kimin güdümünde olduğunu bazı kesime göstermek... Şu an bile dış bileyip siz görürsünüz... Devran döner diyen grup var... ve fırsat kollamakta..

Benim bakanlıklara verdiğim söz ve güvence, zarar eden sektörün, devlete yük olacağı, kazanan sektörün, devletten destek istemek yerine devlete destek verebileceğini... Bunun da, yumurtanın maliyet altına satılmamasıyla mümkün olacağını belirttim..

Bakanlıklar, zarar dönemindeki çalışmalarımıza destek verdiler ama tüketicilerin madur olmaması şartı ile.. Evet geçmişte çok zarar ettik.. Bu zararı hemen telafi yoluna gidersek hata ederiz.. Eli boş tüccarın psikolojisi, üstümüze gelmesine sebep olacaktır.. Lütfen grubunuzda, haksız, yanlış yoruma sebep olacak, dayak yediğimiz halde, dayak atıyoruz suçlamasına muhatap olmayalım.. Şu an afaki fiyatlara satmıyoruz.. Bizim 1 senede ettiğimiz zararı çıkarmak için 75 kuruşta 1 sene satmamız lazım, kii.. ( ) Artık önümüze bakalım.. Normal ticaret insanı gibi davranıp, yumurtamıza hakettiği bedeli isteyip, ondanda taviz vermemektir... Herzaman dediğimiz gibi... Malı satıyorsak kriz nerde..

Satamadığımız zaman devletin kurumları var... Yanımızda... çalışmalarımız daha ileri safhaya geldiğinde açıklayacağız... BU SEKTÖR KENDİNE YETER....

YETERKİ İNANCINIZI KAYBETMEYİN...

(.....) (31.08.2021, 07.44): Aynen grup da çok kişi var ama yazan bilgi veren 10 kişiyi geçmez

(...)

²⁹ (.....) numaralı mobil hattın kullanıcısı olan ve Nevzat TEZCAN'ın mobil cihazında '(.....)' olarak kayıtlı bulunan kişinin Aliağalar İnşaat Müteahhlik Orman Ürünleri Gıda Turizm Tarım Hayvancılık Yem Enerji Petrol Ürünleri Nakliyat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. yetkilisi (.....) olduğu değerlendirilmektedir.

TAVŞANLI YUMBİR Başkanı Kemal ÖZKUL (31.08.2021, 08.17): Sayın (.....) bizi rekabet bitiriyor onun için yapacak bir şey yok rekabet yapmayalım müşteri kapma kavgası var tüm Türkiye’de

- (114) **Delil 7:** 30.03.2022 tarihinde TEZCAN’da gerçekleştirilen yerinde incelemede TEZCAN Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda BAŞMAKÇI YUMBİR Başkanı Nevzat TEZCAN’ın mobil cihazındaki WhatsApp uygulamasında yer alan ve katılımcıları yumurta üretici birliklerinin yöneticileri olan “YUM-BR Bölge Bk.lar” adlı WhatsApp grubunda 12.04.2020-03.09.2020 tarihleri arasında gerçekleşen yazışmalar aşağıda aktarıldığı gibidir:

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (12.04.2020, 11.59): İyi pazarlar...
Hayırlı, sağlıklı günler dilerim..
Bu gün rahatsız ediyorum ama herkezin yarın fiyat açıklama saatine kadar okuması ve görüş bildirimini için şimdiden yazıyorum..
Yarın pazartesi günü, fiyat belirlemede, taban fiyat ve 3 haftalık sabit fiyat açma girişimine ne dersiniz.. (13-20-27 Nisan)Ramazan ayının ilk haftası da dahil.. Şartlar bizi destekler zannediyorum..
Sonrasında, tutarsa aylık belirleme düşünebiliriz..
Ben “NEDEN OLMASIN?” Diyorum..
Gelişmeleri takip ediyorsunuzdur düşünüyorum..
AFYON YUMBİR Başkanı Sait EVRENKAYA (12.04.2020, 14.43): Uygun bşk nım
BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (12.04.2020, 16.34): Uygundur
BANDIRMA YUMBİR Başkanı Mehmet AYTEKİN (12.04.2020, 16.40): Bence de uygun..
BOLU YUMBİR Başkanı Murat GAYRETLİ (12.04.2020, 16.43): Uygundur başkanım
MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (12.04.2020, 16.57): Buraya yorum yazmayan 2 başkanımıda aynı görüşte olduğunu gördüm..
Pazartesi yine istişare ederiz ama olumsuz düşünen yoksa, sabahtan itibaren taban fiyatın uygulanacağını duyuralım... önümüz Ramazan süreci olacağı için Ramazanda zam olmayacak mesajı, maliyet fiyatımız 38, bizi kurtaracak ve araçların makul karı ile tüketici-devletin tepki vermeyeceği rakam olan.. 55-60 kuruş bandınının temeli olan 40 kuruşu duyuralım derim...
Olası farklı rakam oluşması durumunda, bizim taban fiyatımız 40 kuruş, gerçekleşen piyasa fiyatı xx krş diye ilan edelim...
BALIKESİR YUMBİR Yönetim Kurulu Başkan Yrd. Yüksel TUNA (12.04.2020, 17.17): Başkanım iyi olur
GAZİANTEP YUMBİR Başkanı Kenan UYGUR (12.04.2020, 17.24): Uygun başkanım
AFYON YUMBİR Başkanı Sait EVRENKAYA (12.04.2020, 18.06): Taban fiyat çalışmamız hayırlı olsun inşallah
MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (12.04.2020, 18.09):Kendi taban fiyat olsada... Taban fiyatı devlet belirler.. Bunu devlete yaptırana kadar başka bir isim bulmalıyız... Başka bişekilde lansedeceğiz..
Ama devamız
TABAN FİYAT..
BOLU YUMBİR Başkanı Murat GAYRETLİ (12.04.2020, 18.10): 🍊
BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (12.04.2020, 19.30): REFERANS fiyat olabilir mi?
MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (12.04.2020, 20.00): 🍊
İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA (12.04.2019, 20.59): 🍊
MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (13.04.2020, 06.56): Yumurta üreticilerinin uzun süredir maliyet altına sattığı her kesim tarafından bilinmektedir.
Yum-Bir yönetimi olarak, gelecekte bozulan ekonomisi ile devlete yük olmamak için, kendi ayakları üzerinde durabilmek adına, REFERANS FİYAT açıklamayı uygun görmüştür.
REFERANS FİYAT önceki dönem gerçekleşen piyasada en az 5 ana nokta ve 5 kesimin 11 bölge başkanlığımızın ortak görüşü ve öngörülerini ile oluşacaktır. REFERANS FİYAT üreticimizi korumak, Tüketicimize en uygun fiyata yumurta ulaştırmak hedefli olacak ve aracı kesimin haklı makul karını adil şekilde gözetmektedir.
REFERANS FİYAT, üretici ve tüm satıcı partnerlerimizin, dalgalı fiyat politikası ile, yükselecek beklentisi ile mal stoklamak veya ihtiyacı olmasına rağmen mal almama sebebi ile piyasalara gereksiz dalga oluşturmalarını önleyecektir. Başlangıçta 3 haftalık açıklanacak REFERANS FİYATIN her kesim tarafından kabul göreceğini umar Hayırlı olmasını dilerim...

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (13.04.2020, 06.59): Uygun görürseniz bu yazıyı sosyal medyada yayınlayıp, peşinden kısa mesaj ile Referans Fiyat olarak erken açmayı planlıyorum.. Dönüşünüzü bekliyorum..

BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA (13.04.2020, 07.05): Uygundur başkanım

MANİSA YUMBİR Başkanı Can SAĞIR (14.04.2020, 10:41): Günaydın iyi çalışmalar

Bu çalışmanın riskli yönleri var

Örneğin; marketler raflarında L2 ve M2 sınıfta yumurta satmak istediğinde tedariki çok zor olacak yada L1 ve M1 sınıf satmak istediğinde pakete girmeyen ürün olduğu gibi iç piyasaya girecek mal bolluğu yaşanabilir

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (14.04.2020, 10:59): Katılıyorum.. Lakin Halen 4 sınıf arasında sert bir şekilde yaşanmakta.. bu sıkıntı (sistem kabul olursa) yumuşak olarak 6 sınıf arasında yaşanacak.. Maddi getirisi, sıkıntıyı bertaraf eder düşünüyorum...

Daha önemlisi...

Bu yazdığımız olay marketle aramızdaki konu.. Çözülüp çözülmeyeceği belli bile değil..

Tamam XL,L,M,S tarafını bölmeyelim..(şimdilik)

İç, toptan piyasada, birbirine girmiş, Eski ana, duble, y.ana ayarlamasına öncü olalım...

Birinin, 53 gr yarkayı verdiği fiyata, öbürü 62 gr. Eski anayı vermek durumunda.. (arada y.ana bile kayıp)

Adam 62 gr a e.ana parası ödeyip L yapamıyor... Aynı kolide aynı paraya aldığı 63 gr. L oluyor..

Biz bişekilde "TÜRK USULÜ ALIP, AB USULÜ SATIŞA ÇÖZÜM ÜRETMEYİZ"

Tabandan talep var...

AFYON YUMBİR BAŞKANI SAİT EVRENKAYA (14.04.2020, 11:45): Gayet güzel olmuş

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (17.04.2020, 07.07):Arkadaşlar, Cumanız mübarek olsun...

Size, hafta sonu düşünmeniz için, bir konudan bahsetmek istiyorum...

Malumunuz üzere.. Referans fiyat konusu, sektörde dikkat uyandırdı, şartların desteklemesi ile olumlu sonuç verdi... Lisanslı depoculuk fragmanı bile insanları heyecanlandırdı.. (Bu konuyu aklımızda soru işareti kalmasın diye her ihtimale karşı, rekabet kurulundan, hakkımız olduğunu düşündüğümüz muafiyet izni için başvurduk..)

Bu sistemin oturması için, bakanlıkla görüşmelerimizde, devletin mudahil alımı yapabilmesi için gerekli (sözlü) girişimleri yapıyoruz..

Bu sistemin doğru sonuç vermesi için siz değerli bölge başkanlarımin desteği gerekli...

İçimizde, bu oluşumu başka kanallar aracılığı ile yapılmasını uygun gören varsa lütfen belirtsin...

Benim için sektörün zarardan çıkması haricinde bir amacım, hayalim yok..

Zarardan çıkmak ve istikrarlı sektör oluşturmak için Bakanlığa hiç olmadığı kadar, tahminlerim üzeri yanımızda gördüm... Bu destekleri ve hizmetleri heba edemeyiz...

Bu fiyatların, zarar seviyesinden çıkması için, bakanlık için, marketler, tüccarlar ve resmi kurumlar arası girişimleri bizleri onurlandırmıştır... Bu tarz bilgilendirmem gereken çok konu var... (Allah koronayı yok etsin) (yok etsin çünkü yeter... Görevini tamamladı.. dersimizi aldık.. şimdi, ŞERDEN ÇIKACAK HAYR ı bekliyoruz).

Sizden ricam, faydasına sonsuz inandığım, LİSANSLI DEPO modelinin sektörümüze,

YUM-BİR eli ile mi kazandırılınsın... Yoksa özel bir şirketin kaymağını yerken, arkasından bırakacağı damlaları mı bekleyelim?

Unutmayın bu sistem içinde toz tesisi başta olmak üzere bir dizi menfaatler var.. Başlangıç menfaatlerini toplayan, şirket olursa.. sonra mudahil alımında kendileri üzerinden yapılmasını isteyecek, biz 2 sene sonra yine kaldığımız sıkıntılı, yerden devam edeceğiz...

DÜŞÜNCELERİNİZİ TARİHE ŞERH DÜŞMENİZ İÇİN, YAZILI TALEP EDİYORUM..

Bu sektöre Yum-Bir lazım..

Yum-Bir e siz lazımsınız....(düşünce fikirleriniz)

Teşekkür ederim...

Herkeze iyi gün ve yasaklı hafta sonları...

AFYON YUMBİR Başkanı Sait EVRENKAYA (17.04.2020, 13.11): Bşk nım bu sistem kesinlikle tüm sektörü kapsayacak şekilde yumbir eliyle olmalıdır bunun aksi tüm sektöre ihanettir

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (17.04.2020, 15.40):Sait bey, görüş açıklamana teşekkür ederim... Diğer arkadaşların görüşü doğrultusunda, eylem planı belirleyelim... Eylemsizliğimiz birilerinin istediği bişey ise lütfen oda yazılınsın... İlerde kim, kimin değirmenine su taşıyor, sektör bilsin..

Şunu açıkca ifade ediyorum...

İleri senelerde, tüm sektörün hakları, 2-3 belki 4 şirkete peşkeş çekilecek..

Saygılarımla...

BOLU YUMBİR Başkanı Murat GAYRETLİ (17.04.2020, 17.43):*Başkanım bizde sektör için olumlu olacağını düşünüyoruz ve katılıyoruz*
 AFYON YUMBİR Başkanı Sait EVRENKAYA (17.04.2020, 17.57):*Siz böyle çalışdıkca üreticilerimiz buna izin vermez bşk nım*
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (03.09.2020, 07.25):*03.09.2020*
Perşembe
15:00
YUM-BİR istişare Toplantısı

GÜNDEM
 - Durum değerlendirmesi
 -Gelişmelerden bilgilendirme
 -Yeni kafes-kümes kapasitelerine geçmedeki sorunlar..
 -Basın Açıklaması
 -DİTAP hakkında bilgilendirme
 - Kamu spotu
 -11 ekim Dünya yumurta günü
 -IEC bilgilendirme
 -YİB a.ş. Bilgilendirme
 -Fiyat istikrarsızlığı..
 .Alt birliklerin, üye güncellemesi..
 .Üyelerinden aldıkları taahhüt ile üst birliğe yetki verip fiyat belirmesi..
 -2019 yılı mali Gnl.Krl. Tarihi
 - Gündem dışı konular..
 -Dilek ve Temenniler.

- (115) **Delil 8:** 19.10.2021'de ÖZPAK'ta gerçekleştirilen yerinde incelemede ÖZPAK yetkilisi (.....)'ın mobil cihazındaki WhatsApp uygulamasında yer alan belgenin elde edilme tarihi itibarıyla 159 katılımcısı olduğu tespit edilen "Türkiye Yum Üreticileri" adlı WhatsApp grubunda 22.05.2020-18.09.2021 tarihleri arasında gerçekleşen yazışmalar aşağıda aktarılmıştır:

Delil 8/1

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (22.05.2020, 00.39): *Arkadaşlar, hayırlı geceler... Sıkıntılı, stresli bir dönemle daha karşı karşıyayız..*
Bu sıkıntının kaynağını bulup, kurutmak yerine niye kendimizi yiyoruz ki...
Ben şunu öğrendim, 45 yıllık tavukculuk hayatında, Üreticinin tamamı, hatta bu işi yapmayan bile... "EN İYİ TÜCCAR BENİM.. EN AKILLI BENİM... BEN SATAR GEÇERİM..." ben... ben... ben..."
Unutmayın... "denizide oluşturan.... damlaların, birlikteliğidir..." HIÇ BİR DAMLA , TEK BAŞINA BARDAĞI DOLDURAMAZ" ilk sıcakta buhar olur gider...
Bir önceki 20 kuruştan 45 kuruşa çıkış trendinde, önümüzün açık olduğu bilindiği için, kendiliğinden 45-48 kuruş olmuştu....
Vee... ramazanın 2. Haftası durur diye ilk üretici söyledi... Tüccar bunu duyarak yumurta alır mı? Almadıda....
O almadıkca, üretici üstüne gitti... sokağa çıkma yasağında halk, önceden aldığı yumurtayı yedi... Ne pazarcı, ne aradaki satıcılar... Almadı satmadı... Marketler çok iyi çalıştı ama onun tedarikcisi belli... Market müşterisi olmayan panikledi...
Bu pazartesi ve salı günü, malın fiyatını, yarı yarıya düşürsende satılmayacağını bilmeyen, çarşamba-perşembe hareket olacağını kestiremeyen LÜTFEN SATICILIĞA SOYUNMASIN... Tüccardan çok zarar verir...
Tüccar-Tüccar diyoruz... Tüccar, mecazi anlamda Tüccar.... Yoksa üretici... tüccardan, tüccar....
Eğer bu havayı, koklayarak mal alırsa... O da yumurta tüccarıym demesin... Sen olsan mala giremisin... Gireyim diyen ya... yalan söyler, Yada... işi bilmez tüccar dır... Mala girmez diyorsan... Sattığı kadar alan, her aldığı daha düşük fiyat teklif eden tüccara niye kızılıyorsun...
Sen elindeki malı 4 gün bekletme... Sen paraya ihtiyacım var vermek zorundayım.. de... Sen depom dolu, mal bozulacak... piyasa öyle... bahanelerine sığın... Ben akıllıyım, arkadaşımın önce elimi boşaltayım de... Tüccarın, senin istediğinden fazla para vermesini bekle... Gülerim halimize....
Şu anda yaşadığımız paniğin sebebi, herkes aynı şeyi düşünüp.. aynı şeyi yaptığı içindir...
Ben... uzun zamandır, uğraştığımız, toz-likit tesisi, (yumbir adına devlet destekli) İhracat şirketi, (YİB a.ş.kurulma talimatı verildi) kooperatif, planlama... İhracata destek...(şimdilik, yakın zamanda lojistik)

kapı açılması (şimdilik, yakın zamanda Gürbulak) konularını masaya yatırmışken... Fazla yumurtamız (ben hala fazlamız olduğuna inanmıyorum) stok yönetim çaresi ararken... Birtarafan, yaşlı tavuğu kestirmeyip... Bir taraftan yatırım yapıp, yapana çanak tutup... Bir taraftan 1 tl. Ye sahte gezen tavuk yumurtası satıpta, tavukcular yalan söylüyor, diyen sahtekarı susturmayıp...
NEYİ BEKLİYORUZ... ALLAH AŞKINA... ALLAH'TAN MUCİZE Mİ BEKLİYORUZ...
 Şunu unutmayın... "Hiç bir farklı işlem yapmadan, FARKLI SONUÇ BEKLEMEK APTALLIKTIR" diyen büyük biri var...
 Size geçen haftadan beri garanti veriyordum...
 Geçtiğimiz pazartesi-salı için, hiç iş olmaz... çarşamba-perlembecuma iş patlar... on dan sonra 4 gün tatil.. hiç iş olmaz, ama arkası iyi olur...
 Biz ne yaptık... Yarıya fiyat kırdık...
 Şu anda 45 günde 20 kuruşa satılsa... Çıkarmayacağınız, günü gelmiş tavukları ÇI-KA-RIN...
 Yoksa tavuklar sizi çıkaracak bu sektörden...
 2 ay önce... 45 günde20 kuruştan satış gitse, tavuk çıkmazdı... çünkü Önü iyi idi...
 Bu gün ise 45 gün, 40 kuruşa satılsa... TAVUKLARI KESİN.. arkası kötü...
 Bizim görevimiz yumurtaya pazar bulmak ama... Demirel in dediği gibi... "BEN HER YIL MEZUN OLAN 1,5 MİLYON ÜNİVERSİTELİYE NERDEN İŞ BULAYIM.."
 Pardon.. hergün çıkan artan kapasiteye, nerden pazar bulayım...
 Lütfen bizi eleştiren... yumbir e 1-2 kuruş katkı sağlamış olsun...
 Şimdi herkes kendini yargılasın... Ayrılan ayrılısın... Kalanlar içinde "NERDEN BAŞLAYALIM " diye soran 3-5 arkadaşımın yarın konuşalım...
 Özür dilerim... Çok doluyum... çok uzun oldu... iyi geceler...

Delil 8/2

MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (12.08.2021, 22.26): Sevgili arkadaşlar, uzun aradan sonra bu fiyatları görmek, hepimizi mutlu etti... şu anda herkes birbirini takip ettiği için bu fiyatlara satabiliyoruz... Tıpkı düşen piyasada birbirimizi takip ettiğimiz gibi.. biri çıkarsa yumurta 55 kuruş dese (normal zamanda) hepimiz inanıp piyasa buymuş deyip piyasayı 55 e oturttuk...
 Bugün, 1 ay öncesine göre NE DEĞİŞTİ?
 İnanın sadece fiyata inancımız değişti...
 Haftalardır diyoruz ki... üretim-tüketim DENK...
 Bizi bozan... malın kimin elinde kaldığı idi...
 Kralın çıplak olduğunu anlatana kadar çok yorulduk...
 Bizler malımızın değerini başka birilerinin vjdanına bırakıyoruz...
 Diyorum ki... evet mal var ama SATILIYOR-TÜKETİLİYOR....
 Şimdi 65-70 deyip balans bozulmasın...
 Gayet normal ticaretimize bakalım... Bu yumurtanın değeri ÜRETİCİDEN ÇIKIŞ 70 krş... Heyecanlı yazışmalar, gaz veriliyor algısı oluşturmamız... 2 senedir sektör kan kaybetti... Kaybettiğimiz sermayelerle birlikte meslektaşlarımızı, arkadaşlarımızı kaybettik... Yerine gelmeyecek kayıplarımız oldu...
LÜTFEN PİYASAYA ÖNCÜ OLAN, YÖN VEREN ARKADAŞLAR, DAHA DİKKATLİ OLSUN...
 Hepinize saygılar sunarım...
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (20.08.2021, 21.02): Pek emin değilim ama... Bu günkü rakamları isterken niye kendimize güvenmiyoruz... Yumurtanın değerinin 80 kuruş olduğuna niye inanmayalım... ve tüm ticaret erbabı gibi "bunun değeri 80 kuruş.. dökerim yine zararına vermem..." demeliyiz...
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (20.08.2021, 21.04): Buralara evet zorla geldi ama... gelmesi için "kral çıplak" dendi ve oldu...
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (13.09.2021, 12.58): Arkadaşlardan ricam şudur... Bizler fiyatı yükseltmeye çalışmıyoruz... Hakkımız olan bedeli almaya çalışıyoruz.. Zarar ettiğimiz için daralan kapasitemizde, genel masrafları ekleyince Yumurtayı 1 tl ye satsak maliyeti zorlanırsınız... 2 yıldır ettiğimiz zararlar cabası...
 Yumurta OLMASI GEREKEN değeri bulacaktır... kimse fiyatı artıralım gayretine girmesin...
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (13.09.2021, 13.06): Bunu her platformda dile getiriyorum...
 Bundan sonra söylemimiz şu olmalı...
 Biz aylardır, yıllardır zararımızı beyan ettik kulak asmadınız...
 Biz artık zararına satmaktansa hayvanımızı kestik... BU SONUCU KAÇ ZAMANDIR BELİRTMİŞTİK..
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (18.09.2021, 14.00): Arkadaşlar, son günlerdeki kadar haklılığımızı haykırmadık

Şu anda tv ler de (bir kaç art niyetli hariç) bizim yanımızda...
 Biz fiyatı artırma derdinde değiliz... Fiyatı yükseltelim söylemimiz bize olumsuz yansır...
 BİZ ÇOK BEDEL ÖDEDİK... ARTIK DAYANACAK TAAKAT KALMADI...
 Hala zararına mal satmak isteyen varmı bilmiyoruz... zarar fiyatlı malın kalitesini VE NİYETİNİ iyi sorgulayın...
 Ben... mevcut durumun hesap ve raporunu ilgili mercilere verebilirim...
 Lakin +yöndeki yazışmalar farklı şekilde karşımıza çıkar...
 Lütfen herkes normal ticaretine devam etsin... Yükselme sebebi de, sonucuda biliniyor...
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (18.09.2021, 14.02): Face de paylaştığım fiyat grafiğini CNN Herkese gösterdi... Lütfen 9 ayda kaybettiğimiz hariç... Aynı yerdeyiz söylemini savunalım...(çünkü gerçek bu)
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (18.09.2021, 14.49): Fiyatkar bu seviyede kalırsa.. 80 krş altı batırır..
 80 krş günümüzü kurtarır.
 1 tl. Sektörün geleceğini kurtarır...
 Bugünler geçene kadar yatırım (+) düşünneyn denir ise... Bu günkü maliyetlerimizi 1 yıl garanti etsinler.. Biz de 1 yıl yatırımsız 80 kuruşu garanti edelim...
 Maliyetler le fiyatlarımız doğru orantılı değil ama.. Bizim feryatımız fiyatlarla doğru orantılı...
 1...2... kişi ile olmaz... Hep beraber...

- (116) **Delil 9:** 30.03.2022 tarihinde TEZCAN'da gerçekleştirilen yerinde incelemede TEZCAN Yönetim Kurulu Başkanı ve aynı zamanda BAŞMAKÇI YUMBİR Başkanı Nevzat TEZCAN'ın mobil cihazındaki WhatsApp uygulamasında yer alan belgenin elde edilme tarihi itibarıyla 115 katılımcısı olan "Yumurta Üreticileri" adlı WhatsApp grubundaki 16.04.2020 tarihli yazışmalar aşağıda aktarıldığı gibidir:

(.....)³⁰ (16.04.2020, 19.51): (.....) abi, çok doğru söylüyorsun... Çok yüksek rakamları telaffuz dahi etmek.. Harici yatırımcıyı balıklama sektörümüze daldırıyor.. Dengeye gelmesi yıllarımızı heba ettiriyor...
 Maliyet üstü olmak şartı ile (bugün için 40-45 arası) piyasanın dengede kalması için, REFERANS FİYAT tan sonra 2. Olarak LİSANSLI DEPOCULUK projemiz hayata geçer ve ihracat yetkisini, ihracat şirketi ile elimizde tutarsak.. BU İŞ TUTAR...
 Bu gün tarihini ve bu yazıyı biyere not alın...
 Bi kaç proje daha var.. zamanla...
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (16.04.2020, 20.15): (.....) bu proje, ☐☑☑projedir...
 Bu günden YUM-BİR depo kursa ve derseki...
 Arkadaşlar, bundan sonra 40 kuruş üstüne ticaret sizi ilgilendirir... Dilediğiniz gibi ticaret yapın...
 39 kuruşa tüm malınıza talibim... Ammaaaaa 45 kuruş üstüne çıkarsanız o topladığım malı 44 kuruşa sürerim piyasaya...
 Bu üretici, tüketici, devlet üçgeninde kimin işine gelmez...☐
 Yorumları bekliyorum...
 Ciddi düşünen müteşebbisleri YUM-BİR e destek vermeye davet ediyorum... (Haaaa... Yumurta toz tesiside bu proje içinde) (Sakin kimse duymasın...!)
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (16.04.2020, 20.23): (.....)...
 Ben, üreticinin üstündeki ölü toprağını silkelemesini istiyorum... Yav arkadaş... İnsanların senden yalvararak alması gereken malı (töbe tasvip etmiyorum) sen yalvararak satıyorsun...
 KENDİNE GEL ÜRETİCİ... Zararına, arkadaşımдан önce satacağım çabası seni kurtarmıyor...
 Hepimizi uçuruma atıyor.... maliyeti üstüne satamayıp korktuğun malı üretme...
 Satamadığın mala YUM-BİR talip... Ammaaaaa... YUM-BİR e bu gücü verin...☐☐☐☑☑☑
 MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON (16.04.2020, 20.28):Sadece yapmanız gereken, birkaç kişinin, şirket menfaatini, sektör menfaati önüne çıkarmasına izin vermeyin... Genel sektör nerde toplanması gerekiyorsa orda toplanalım...

³⁰ (.....) numaralı mobil hattın kullanıcısı olan ve (.....)'ın mobil cihazında '(.....)' olarak kayıtlı bulunan kişinin ETAŞ hissedarı (.....) olduğu değerlendirilmektedir.

I.4. Değerlendirme

I.4.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesine İlişkin Genel Çerçeve

- (117) 4054 sayılı Kanun'un "*Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar*" başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasında; "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmü yer almaktadır.
- (118) Söz konusu hükmün temel amacı, rekabetin gereği olarak piyasadaki aktörlerin kendi ticari politikalarını ve faaliyetlerini tek başına ve bağımsız olarak belirlemesidir. Rekabeti kısıtlayıcı nitelikteki anlaşmaların varlığı hâlinde, bağımsız davranışların yerini anlaşma taraflarının ortak çıkarlarına hizmet eden koordineli davranışlar almaktadır. Bu tür anlaşmalar, serbest piyasa ekonomisinden elde edilmesi beklenen faydaları azaltarak kaynakların etkinsiz kullanılmasına ve serbest piyasa sisteminin sağladığı refahın piyasadaki aktörlere hak etmedikleri oranda dağılmasına yol açmaktadır. Diğer bir deyişle, bu tür anlaşmalara taraf olanlar, normal rekabet şartları içinde elde edemeyecekleri kârlara ulaşarak bu ekonomik faaliyetlerle yaratılan refahın çoğunu kendilerine aktarma olanağına sahip olmakta ve serbest piyasa ekonomisinin sağlıklı bir şekilde işlemesini engellemektedir.
- (119) Bu bakımdan anılan madde ile amacı veya etkisi yahut potansiyel etkisi itibarıyla rekabeti sınırlayıcı nitelik taşıyan her türlü anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemleri yasaklanmıştır.³¹ Sözü edilen kavramlara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'da herhangi bir tanıma yer verilmemekle birlikte aynı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde; "*Bu Kanunun amacı rekabetin korunması olduğuna göre, rekabeti engelleyici, kısıtlayıcı veya bozucu teşebbüsler arası anlaşma ve uygulamaların yasaklanması gerekir. Maddenin amacı bakımından anlaşma, hukuki şekil şartlarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanılmıştır. Anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının önemi yoktur.*" ifadeleriyle Türk rekabet hukukunda "*anlaşma*" kavramının borçlar hukukundaki "*sözleşme*" kavramından daha geniş bir kavram olduğuna dikkat çekilmekte ve bağlayıcı olma, yazılı şekil, yükümlülüklerin ifa edilmemesi hâlinde uygulanacak yaptırımın düzenlenmesi yahut yürürlük koşulları gibi herhangi bir şekil şartı aranmamaktadır.³²
- (120) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir başka ilke, bu hükmün hangi araç ile ihlal edildiği değil, teşebbüsler arasında ihlal niteliğinde bir irade uyuşmasının mevcut olup olmadığı yönündeki ilkedir. Dolayısıyla yapılacak değerlendirme bakımından asıl önemli olan husus, anlaşma ile uyumlu eylem arasındaki ayrım değil, 4. madde kapsamındaki irade uyuşmaları ile salt paralel davranışlar veya bilinçli paralellikler arasındaki farkın belirlenmesidir. Bu çerçevede anlaşma ve uyumlu eylem kavramları birlikte kullanılabilirdiği gibi Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki rekabet ihlallerini kapsamak üzere genel olarak irade uyuşması, mutabakat ve uzlaşma gibi kavramların kullanılması da mümkündür.³³

³¹ 29.03.2018 tarihli ve 18-09/180-85 sayılı Kurul kararı, para. 48.

³² 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı Kurul kararı, s. 26.

³³ 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı Kurul kararı ss. 26-27; 14.01.2016 tarihli ve 16-02/44-14 sayılı Kurul kararı para. 154; Ankara 2. İdare Mahkemesinin 21.12.2015 tarihli, E.2014/1373, K.2015/2145 sayılı ve 19.04.2016 tarihli, E. 2014/1339, K. 2016/1187 sayılı kararları; Danıştay 13. Dairesinin 16.12.2015 tarihli, E.2015/4548, K.2015/4616 sayılı kararı.

- (121) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir başka ilke, anılan madde kapsamına giren uygulamaların amaç veya etki unsurlarından sadece birini barındırmasının ilgili maddenin ihlal edildiği sonucuna varılması için yeterli olmasıdır. Dolayısıyla rekabeti kısıtlama amacı taşıyan anlaşmaların varlığı hâlinde ihlalin gerçekleşmesi için bu anlaşmanın uygulanması veya piyasada rekabeti bozucu etkilerinin görülmesi gibi şartlar aranmamaktadır.
- (122) Türk rekabet hukukunda başta, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'indeki (Ceza Yönetmeliği) kartel tanımında "*fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, pazar veya müşteri paylaşımı, ihalelerde danışıklı hareket*" gibi eylemler açık kısıtlamalar olarak nitelendirilerek bunların amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı oldukları kabul edilmektedir. Anılan türde açık kısıtlamaları içeren anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ya da teşebbüs birliği kararlarının ve eylemlerinin piyasadaki rekabet ortamını bozdukları karine olarak kabul edildiği için, bunlar pazardaki mevcut veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek görülmezsizin yasaklanmakta, bunların varlıklarının ispatlanması rekabet hukuku müdahalesi için yeterli olmaktadır.³⁴

I.4.1.1. Teşebbüs Birlikleri ile Teşebbüs Birliklerinin Kararları ve Eylemleri

- (123) 4054 sayılı Kanun'un "*Tanımlar*" başlıklı 3. maddesinde teşebbüs birliği; "*teşebbüslerin belli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler*" şeklinde tanımlanmıştır. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde ise "*Çoğu zaman teşebbüsler ortak sorunlarıyla ilgilenmek üzere aralarında tüzel kişiliği olan veya tüzel kişiliği olmayan birlikler oluştururlar. Bu birlikler zaman zaman üyeleri arasında rekabeti önleyerek üyelerinin daha fazla kazançlar elde etmelerine hizmet edici kararlar alabilirler. Bu gibi kararlar da rekabet sistemine aykırıdır ve yasaklanmıştır.*" şeklinde belirtildiği üzere yine tüzel kişiliği haiz olup olmadıklarına bakılmaksızın teşebbüs birliklerinin rekabet ihlallerine sebebiyet verebileceği ifade edilmiştir.
- (124) 4054 sayılı Kanun'da yer alan tanımdan hareketle teşebbüs birliğinden bahsedebilmek için teşebbüslerce oluşturulma ve belirli bir amacı haiz olma unsurlarının sağlanması gerekmektedir. Ayrıca birçok Kurul kararında³⁵ teşebbüs birliklerinin faaliyetlerinde süreklilik göstermesi de teşebbüs birliklerin unsurlarından birisi olarak sayılmıştır.
- (125) Teşebbüs birliklerine ilişkin Kurul kararlarında³⁶ kanunla kurulmalarına rağmen meslek odalarının, esnaf odalarının, sendikaların, kooperatif birliklerinin ve üretici birliklerinin de teşebbüs birliği olarak kabul edildiği görülmektedir. Bununla birlikte, Kurul, teşebbüs birliklerinin mevzuattan kaynaklanan yetkilerini kullandığı durumlarda bu davranışlarını 4054 sayılı Kanun kapsamının dışında tutabilmektedir.

³⁴ 07.03.2011 tarihli ve 11-13/243-78 sayılı Kurul kararı s.102; 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı Kurul kararı s. 26 ve 57; 18.02.2016 tarihli ve 16-05/117-52 sayılı Kurul kararı para. 62 ve 63; Danıştay 13. Dairesinin 16.12.2015 tarihli, E.2015/4548, K.2015/4616 sayılı kararı; Danıştay 13. Dairesinin 06.04.2017 tarihli, E.2011/3814, K.2017/958 sayılı kararı.

³⁵ 24.07.2008 tarihli ve 08-47/663-257 sayılı, 26.04.2021 tarihli ve 21-23/274-120 sayılı, 26.08.2021 tarihli ve 21-40/594-289 sayılı Kurul kararları.

³⁶ 12.01.2000 tarihli ve 00-1(b)/11-5 sayılı, 18.09.2000 tarihli ve 00-35/393- 220 sayılı, 08.07.2005 tarihli ve 05-44/636-168 sayılı, 22.09.2005 tarihli ve 05-59/877-236 sayılı, 15.06.2006 tarihli ve 06-44/566-152 sayılı, 23.5.2007 tarihli ve 07-42/461-176 sayılı, 08.07.2010 tarihli ve 10-49/912-321 sayılı, 17.10.2018 tarihli ve 18-39/631-306 sayılı. 19.12.2019 tarihli ve 19-45/751-323 sayılı 28.07.2020 tarihli ve 20-36/489-215 sayılı Kurul kararları.

- (126) Teşebbüs birlikleri belirli bir amaçla ve üyeleri arasındaki dayanışmayı artırmak için kurulmaları sebebiyle üyeleri arasında rekabete aykırı anlaşmaların yapılmasına veya rekabete hassas bilgilerin değişimine olanak sağlayan veya bu hususları kolaylaştıran bir görünüm sergileyebilmektedir. Teşebbüs birlikleri kimi zaman aldıkları hukuki sonuç doğurabilecek kararlarla, kimi zaman pazarda fiili etkiler yaratabilecek eylemlerle rekabet ihlaline yol açabilecek davranışlar sergileyebilmektedirler.
- (127) 4054 sayılı Kanun'da hangi tür davranışların teşebbüs birliklerinin rekabet ortamını bozabilecek karar ve eylemleri niteliğinde değerlendirilebileceğine ilişkin bir açıklamaya yer verilmemiştir. Kurulun *Akaryakıt Sendika* kararında³⁷ teşebbüs birliklerinin "kararları" kavramı geniş yorumlanarak kavramın; birlik kurallarını, üyeleri bağlayıcı kararları, tavsiyeleri ve birliğin üyelerinin davranışlarını koordine etmeye yönelik tüm fiillerini kapsamakta olduğu belirtilmiştir. Aynı şekilde öğretide de teşebbüs birliği kararları birliğin statüsünden kaynaklanan, söz konusu statüye dayalı olarak çıkarılan, topluluğun bütün üyelerini bağlama gücü olan veya tavsiye niteliğinde olan ortak irade açıklaması olarak tanımlanmış ve teşebbüs birliği tarafından alınan rekabeti kısıtlama amacına veya etkisine sahip kararların icra edilip edilmediğine bakılmaksızın bizzat bu kararların hukuka aykırı olabileceği ifade edilmiştir.³⁸ Ayrıca teşebbüs birliklerinin bağlayıcı özelliği bulunmayan veya tavsiye mahiyetindeki kararlarının; bağlayıcı özelliği bulunmasa dahi ilgili ürün pazarındaki rekabet şartlarını bozacak şekilde bu kararı kabul ederek uygulayan teşebbüslerin varlığı hallerinde rekabet ihlaline sebebiyet verebileceği kabul görmüştür.³⁹
- (128) Teşebbüs birliği eylemlerini ise; birlik organları nezdinde alınan veya birlik üyelerinin farklı bir şekilde bir araya gelerek aldıkları kararlar hariç tutulduğunda, teşebbüs birliklerinin üyelerini belirli bir yönde davranmaya, örneğin fiyat, arz miktarı veya pazar paylaşımı gibi konularda üyeleri arasında iş birliği oluşturmaya ve koordinasyon sağlamaya yönelen her türlü eylem olarak tanımlamak mümkündür. Tanımın ardından vurgulanması gereken husus, rekabeti sınırlayıcı nitelikteki teşebbüs birliği davranışının karar veya eylem şeklinde vuku bulmasının, davranışa 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından bir farklılık teşkil etmediğidir.
- (129) Teşebbüs birlikleri, kararlarıyla ve eylemleriyle doğrudan rekabet ihlaline sebebiyet verebilecekleri gibi bazı durumlarda üyeleri arasında meydana gelen anlaşmalara veya uyumlu eylemlere ortam hazırlayarak bu eylemler için kolaylaştırıcı rol üstlenebilmektedir. Söz konusu durum tespit edilen rekabet ihlalden kimin sorumlu tutulacağını belirlerken önem kazanmaktadır. Teşebbüs birliğinin herhangi bir dahli olmadan teşebbüs birliğine üye olan teşebbüsler arasında rekabet ihlaline yol açabilecek anlaşmalarda, uyumlu eylemlerde veya bilgi değişimlerinde yalnızca teşebbüslerin sorumluluğu doğacaktır. Benzer şekilde bir teşebbüs birliğinin üyelerinin piyasa davranışlarını, üyelerinin ortak bir kararı olmadan koordine etmeye, fiyatlara ve arz miktarına ilişkin olarak üyelerinin belirli bir yönde davranmasını sağlamaya çalışması ve bu yönde kararlar alması da bütünüyle üye teşebbüslerin sorumluluğuna yol açmayabilecektir. Teşebbüs birliklerinin dâhil olduğu kimi kararlarda Kurul yalnızca teşebbüs birliğinin cirosu üzerinden idari para cezası uygulamış; kimi kararlarda ise teşebbüs birliklerini ihlalin bir tarafı saymayarak yalnızca birliğe üye teşebbüslere ceza

³⁷ 27.11.2008 tarihli ve 08-67/1091-424 sayılı Kurul kararı.

³⁸ TOPÇUOĞLU, M. (2001), "Rekabet Hukuku Uygulamasında Teşebbüs Birlikleri", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 50, 130-171

³⁹ GÜZEL, O. (2003), "Rekabet Hukukunda Teşebbüs ve Teşebbüs Birlikleri", Rekabet Kurumu, Uzmanlık Tezi, Ankara, s.51.

uygulamıştır. Bunlardan farklı olarak ise bazı Kurul kararlarında hem teşebbüs birlikleri hem de birliğe üye teşebbüsler ihlalden sorumlu tutulmuştur.

- (130) Kurulun *Konya Kuyumcular Derneği* kararında⁴⁰ dernek tarafından her bir altın türü için alış ve satış fiyatlarının belirlenmeye çalışıldığı, alış ve satış fiyatlarını belirlemek amacıyla tavsiye başlıklı bir fiyat listesi yayımlandığı, tavsiye olarak adlandırılrsa da bu listedeki fiyatlara uymayan üyelere dernek tarafından çeşitli müeyyideler uygulandığı ve ayrıca reklam ve promosyon gibi diğer rekabet araçlarına da kısıtlama getirildiği tespiti yapılmıştır. Üye teşebbüsler için herhangi bir ihlal tespiti yapılmazken derneğe bu davranışlarıyla 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği gerekçesiyle idari para cezası verilmiştir.
- (131) Kurulun *Van Doğalgaz Derneği* kararında⁴¹ dernek kararına uymayan teşebbüslerin tespit edildiğinin ve karara uymayan teşebbüslere herhangi bir yaptırım uygulandığının gösterilememesine rağmen alınan dernek kararı sebebiyle yalnızca, teşebbüs birliği konumunda bulunan derneğin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine karar verilmiş ve yalnızca dernek cirosu üzerinden idari para cezası uygulanmıştır.
- (132) Kurulun *Buğday Unu* kararında⁴² soruşturma tarafı 33 teşebbüsün ve bir teşebbüs birliğinin, toplantılar düzenleyerek buğday unu fiyatlarını görüştüğü ve piyasayı şeffaflaştırmak adına rekabeti kısıtlayıcı bilgi alışverişinde buldukları tespit edilmiş ve hem teşebbüslerin güncel fiyat verilerinin birbirleriyle paylaşılmasına aracılık eden teşebbüs birliği konumunda bulunan Karadeniz Un Sanayicileri Derneğinin hem de teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılmış ve teşebbüs birliği ile teşebbüslere ayrı ayrı idari para cezaları uygulanmıştır.
- (133) Kurulun *Piliç Eti* kararında⁴³ beyaz et sektöründe faaliyette bulunan teşebbüslerin bir araya gelerek bayilere yönelik piliç eti fiyatlarını belirledikleri iddiası incelenmiştir. Kararda piliç eti sektöründe faaliyet gösteren dokuz teşebbüs hakkında üst düzey yöneticilerin organize ettiği toplantılarda bir araya gelerek fiyat düzeyini birlikte belirlemek ve/veya Ege Bölgesi'nde arzın kontrolüne yönelik bilgi paylaşımlarında bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmeleri nedeniyle idari para cezasına hükmedilmiştir. Ek olarak yurt içi piliç eti fiyat düzeyinin kontrol edilmesine yönelik iletişimlerin önemli bir bölümünün Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçılar Birliği Derneği ünvanlı teşebbüs birliğinin yönetim kurulu toplantılarında gerçekleşmiş olması ve söz konusu teşebbüs birliğinin ihlale zemin hazırlayan kolaylaştırıcı rolü bulunması gerekçesiyle teşebbüs birliğine de idari para cezası verilmiştir.
- (134) *Konya Makine Mühendisleri* kararında⁴⁴ Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)'ne bağlı Makina Mühendisleri Odası (MMO)'nın Konya Şubesi öncülüğünde oluşturulan havuz sistemi ve getirilen bir dizi uygulamalar ile rekabeti kısıtladıkları iddiası incelenmiş, bu uygulamalara göre, müşteriler inşaatlarda hazırlanan tesisat projelerinin çizimi için makina mühendislerine ya da MMO'ya başvurduklarında, MMO'nun belirlediği temsilciye yönlendirildikleri ve oluşturulan havuzun dışında proje çizdirilemediği, Konya dışından tesisat projesi çizmek isteyen makina mühendislerine engel bulunduğu ve MMO'nun bu projeleri onaylamadığı tespit edilmiştir. Kararda TMMOB'nun asgari ücret uygulamalarının mevzuattan kaynaklanan yetkiler sonucu

⁴⁰ 14.02.2013 tarihli ve 13-10/152-75 sayılı Kurul kararı.

⁴¹ 19.11.2020 tarihli ve 20-50/694-305 sayılı Kurul kararı.

⁴² 07.01.2021 tarihli ve 21-01/18-8 sayılı Kurul kararı.

⁴³ 13.03.2019 tarihli ve 19-12/155-70 sayılı Kurul kararı.

⁴⁴ 15.12.2005 tarihli ve 05-84/1150-330 sayılı Kurul kararı.

gerçekleştirilen eylemlerden ibaret olması sebebiyle ihlal olarak kabul edilemeyeceği, havuz sistemi yoluyla pazar paylaşımına yönelik uygulamaların ise MMO'nun bir dahil olmadan 51 mühendisin kendi aralarında tüzel kişiliği olmayan fiili bir "teşebbüs birliği" oluşturarak aldıkları kararlara dayandığı belirtilmiştir. Dolayısıyla teşebbüs birliği kararı sebebiyle söz konusu 51 mühendisin 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği tespit edilmiş, 51 mühendis bakımından tek bir cezaya hükmedilmiş ve ceza 51 mühendise eşit olarak paylaştırılmıştır.

- (135) Yukarıda yer verilen örnek kararlardan da görülebileceği üzere teşebbüs birliklerinin ihlale konu davranışlarda kolaylaştırıcı, yardım edici veya aracı rollerinde bulunduğu durumlarda hem teşebbüs birliklerine hem de teşebbüslere ceza verilebilmektedir. İhlale konu davranışların, birlik üyelerinin pazardaki davranışları üzerinde etki doğurabilecek şekilde, üyelerin dahil olmadan, bizzat teşebbüs birliğinin kararları ve eylemleri sonucunda oluşması durumunda ise yalnızca teşebbüs birliğine ceza verilmektedir. İncelenen vakanın ve dosya kapsamındaki delillerin işaret ettiği somut gerçeklerin her bir vaka özelinde farklılaşmasından dolayı her bir vaka bazında ihlale sebep olan davranışlarda teşebbüs birliklerinin ve bu birliklere üye teşebbüslerin rolünün belirlenmesi önem taşımaktadır.
- (136) Özetle, rekabet hukuku bağlamında bu tür vakalarda sadece piyasada oluşan sonuca değil, bu sonuca neden olan veya neden olabilecek sürece hangi aktörlerin dahlinin olup olmadığı da araştırılmaktadır. Bu bağlamda ise rekabet hukuku mevzuat ve içtihadı açısından 4. madde ihlallerinin tespitinde piyasa oyuncuları arasındaki iletişim unsuru önemli bir rol oynamaktadır.

I.4.2. 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 5. Maddeleri Çerçevesinde Değerlendirme

- (137) Dosya kapsamında elde edilen deliller; özellikle yumurta üretici birliklerinin başkanları düzeyinde birçok görüşme gerçekleştirildiğini, bu görüşmelerin ekseriyetle MERKEZ YUMBİR ve merkeze bağlı yerel birlik başkanlarının aralarında bulunduğu "YUM-BR Bölge Bk.lar" adlı WhatsApp grubu aracılığıyla yapıldığını, bu görüşmelerin sonucunun ise hem bölgesel hem de Türkiye çapında kurulan ve katılımcılarının yumurta üreticileri olduğu WhatsApp grupları aracılığıyla piyasaya duyurulduğunu göstermektedir. Yapılan görüşmelerde ise gerek Bakanlık gibi kamu kurumları nezdindeki çalışmaların gerekse doğrudan yumurta fiyatlarının, yumurta arzının ve yumurtacı tavuk miktarının konu edildiği görülmüştür.
- (138) Dosya kapsamındaki bilgilerden ve özellikle Grafik 2'den de görülebileceği üzere, Türkiye'deki yumurta üreticilerinin gelirleri için yalnızca iç piyasa değil, dış piyasa da önemlidir. Bu nedenle ihracat gelirleri, yumurta üreticilerinin gelirleri arasında önemli bir paya sahiptir. Türkiye'nin yumurta ihracat gelirleri arasında en önemli paya sahip ülke konumundaki Irak'a yapılan yumurta ihracatı, Irak yönetiminin almış olduğu kararlar doğrultusunda 2019 yılından itibaren önemli ölçüde sekteye uğramıştır. Bu durum iç piyasadaki yumurta miktarının artmasına ve bu artış da Türkiye'de yumurta fiyatlarının gerilemesine yol açmıştır.
- (139) Bu duruma çözüm arayan yumurta üretici birlikleri, özellikle Delil 1'deki yazışmalardan da görülebileceği üzere, Bakanlıkla ve çeşitli makamlarla irtibat kurmak için adımlar atmıştır. 2019 tarihli Delil 1/1'den bu adımlar yoluyla, sektörde iflas eden birçok işletmenin bulunduğu belirtilerek Irak kapısının kapanmasını takiben iç piyasadaki ürün arzının azaltılmasına yönelik hayvan refahı (kümes kapasitesi) uygulamaları, arz-talep dengesinin sağlanabilmesi için üretim planlamaları ve belirli yaşa gelmiş yumurtacı tavukların kesilmesi/itlaf edilmesi gibi hususlarda çalışmalar yapıldığı gözlemlenmiştir. Bunların yanında, Delil 1/2'deki yazışmalardan üretici birliklerinin taban fiyat

uygulamasının hayata geçirilmesi için kamu kurumları ile irtibat hâlinde oldukları anlaşılmıştır.

- (140) Üretici birliklerinin kamu kurumları nezdinde yürüttükleri çalışmalara ilişkin elde edilen tüm bu belgelerin yanında, yumurta fiyatının tespit edilmesi ve yumurta arzının kontrol edilmesi bakımından belgelere yansıyan fiili uygulamalara yönelik tespitler de mevcuttur. Üretici birliklerinin yumurta fiyatları ve yumurta arzı bakımından yürüttükleri çalışmaların yalnızca kamu kurumları nezdinde yürütülen çalışmalar ile sınırlı kaldığını söylemek mümkün değildir. Bu yönde, öncelikle yumurta fiyatlarının tespit edilmesi bakımından dosyada yer alan Delil 2, 3, 5, 6, 7, 8/2 ve 9 önemlidir. İlgili delillerde yer alan yazışmalar incelendiğinde, üretici birliklerinin başkanlarının bir araya gelerek yaptıkları görüşmeler sonucunda yumurta ürününe ilişkin olarak referans fiyat adıyla taban fiyat tespit ettikleri (Delil 3, 7) ve bu uygulamanın gerçekleştirilmesi ile yaygınlaştırılması bakımından Türkiye çapında yumurta üreticilerinin dâhil olduğu diğer WhatsApp gruplarının kullanıldığı (Delil 6, 8, 9) anlaşılmaktadır.
- (141) Her ne kadar Delil 2’de yer alan 2018 tarihli yazışmalarda yumurta fiyatlarının artırılmasına ilişkin olarak bir yerel birlik başkanının ifadeleri, Delil 3’te yer alan birlik başkanları arasında duyurulacak fiyat istişarelerine ilişkin 2019 tarihli yazışmalar ve Delil 5’te 2020 Mart tarihli BANDIRMA YUMBİR ile BALIKESİR YUMBİR başkanları arasındaki yumurta fiyatlarına ilişkin yazışmalar mevcutsa da tüm birlik başkanlarının katılımı ile fiyat tespit etme niteliğindeki teşebbüs birliği eylemlerinin, eş deyişle referans/tabana fiyat uygulamasının Delil 7’deki 2020 Nisan tarihi itibarıyla hayata geçirildiği görülmektedir. Dosya muhteviyatında piyasa fiyatlarını etkileme amaçlı son delilin ise (Delil 8/2) 18.09.2021 tarihli olduğu saptanmaktadır.⁴⁵
- (142) Bunların yanında, fiyat tespiti ile yakından ilgili olduğu anlaşılan Delil 7 ve Delil 9’da “*lisanslı depoculuk projesi*” adlı bir projeden bahsedilmektedir. Delillerdeki yazışmalarda proje ile ilgili olarak Kurula muafiyet başvurusunda bulunulduğu belirtilse de bu yönde Kurum kayıtlarına intikal eden herhangi bir başvuru bulunmamaktadır. Proje ile hem taban hem tavan fiyat belirlenmesinin, belirlenen taban fiyatın altına satış yapmaya istekli üreticilerin ürünlerinin bu proje kapsamında oluşturulması planlanan depolar aracılığıyla satın alınmasının ve piyasaya, belirlenen taban-tavan fiyat seviyesinde satılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Teşebbüslerce mevzubahis proje ile referans/tabana fiyat uygulamasının daha etkin kılınması ve yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Ancak ilgili projenin hayata geçirildiğini gösteren herhangi bir bilgi ve belge bulunmamıştır.
- (143) Bunların yanında, özellikle Irak’a ihracatın azalması ile iç piyasada ortaya çıkan fazla kapasite sorununa yönelik olarak üretici birlikleri başkanları gerek kendi aralarındaki müzakerelerle gerekse piyasaya yaptıkları duyurularla yumurtacı tavukların kesime gönderilmesi ve bazı yumurtacı tavukların itlaf edilmesi gibi yollar ile kapasitelerin azaltılmasına yönelik telkinlerde bulunmuştur (Delil 1, 4, 6 ve 8/1). Her ne kadar söz konusu davranış, dosya konusu vakadaki referans/tabana fiyat uygulaması kadar etkin uygulanmasa da teşebbüsler arasındaki rekabeti sınırlayarak fiyatların artması sonucunu yaratacak potansiyele sahiptir. Arzın kısıtlanması bakımından teşebbüs birliği eylemlerinin tarih aralığı ise 16.06.2019 (Delil 1/1) ile 22.05.2020’dir (Delil 8/1).

---

⁴⁵ Bunun yanında söz konusu fiyat duyurularının MERKEZ YUMBİR’in web sitesi üzerinden yapıldığı, web sitesi üzerinden yapılan son fiyat duyurusunun ise soruşturmanın başlangıcına tekabül eden 2022 yılı Mayıs ayında gerçekleştirildiği dosya kapsamındaki bilgilerle sabittir, bkz. <https://www.yum-bir.org/Yumurta/FiyatListele.aspx?Aranan=1.5.2022>.

- (144) Mevzuat ve içtihat dosya kapsamındaki deliller ile birlikte değerlendirildiğinde; MERKEZ YUMBİR'in ve MERKEZ YUMBİR'e üye 12 yerel birliğin 2019 Haziran - 2021 Eylül döneminde yumurta fiyatlarının tespitine ve arzın kısıtlanmasına yönelik ve amacı itibarıyla rekabeti sınırlayıcı eylemleri nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- (145) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararı ve eylemlerine yönelik aynı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet değerlendirmesi yapılması gerekmektedir. Kümülatif olarak sağlanması gereken 5. madde şartlarından herhangi birinin sağlanmadığının ortaya konması hâlinde muafiyet değerlendirmesi bakımından diğer şartların incelenmesi gereği ortadan kalkmaktadır. Gerek hukuken gerek iktisadi olarak doğası gereği rekabeti aşırı ölçüde sınırladıkları ve rekabet üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf edecek nitelikte ekonomik faydalar yaratabilme ihtimallerin oldukça düşük olduğu varsayılan bu tarz eylemlerin muafiyet koşullarını sağlama ihtimalinin görece düşük olduğu kabul edilmektedir.⁴⁶ Fiyat tespiti, arzın kısıtlanması, bölge ve müşteri paylaşımı gibi sınırlamalar bu kısıtlamalardandır. Bu nitelikteki kısıtlamaların muafiyetin ilk şartı olan "*malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması*" sonucunu doğurmayacağı değerlendirildiğinden, söz konusu eylemlere muafiyet tanınamayacağı sonucuna varılmıştır.
- (146) Tüm bunlara ek olarak, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasına göre teşebbüs birliklerinin ihlallerinde uygulanacak idari para cezaları, teşebbüs birliklerinin veya teşebbüs birliklerinin üyelerinin gelirleri dikkate alınarak uygulanmaktadır. Bu noktada her bir somut vakanın kendine has koşulları dikkate alınmakta ve tespit edilen ihlalden kimlerin sorumlu tutulacağı hususu önem taşımaktadır.
- (147) Haklarında soruşturma yürütülen teşebbüsler arasında herhangi bir anlaşmaya veya uyumlu eyleme işaret eden bir husus tespit edilmemiştir. İlâveten, dosya kapsamındaki delillerin tamamı, teşebbüs birliklerinin yöneticilerinin eylemlerini buldukları konumdan aldıkları yetkiye dayanarak gerçekleştirme ve piyasa geneline yayma çabasında olduklarına işaret etmektedir. Teşebbüsler açısından bu çabaya iştirak edilmesine yönelik bir bilgi ve belgeye ulaşılamadığından tespit edilen ihlalin, yalnızca birlik başkanları seviyesindeki iletişimler aracılığıyla yürütüldüğü ve bağlayıcı nitelikte bir teşebbüs birliği kararı niteliğinde olmadığı değerlendirilmiştir.
- (148) Yukarıda yapılan tüm değerlendirmeler ışığında mevcut dosya kapsamında soruşturma tarafı olan teşebbüslerin ve/veya birlik üyelerinin tespit edilen ihlalden sorumlu olmadıkları sonucuna varılmıştır.
- (149) Son olarak, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin dördüncü fıkrasında "*Teşebbüs veya teşebbüs birliklerine üçüncü fıkrada belirtilen idarî para cezaları verilmesi halinde, ihlalde belirleyici etkisi saptanan teşebbüs veya teşebbüs birliği yöneticilerine ya da çalışanlarına teşebbüs veya teşebbüs birliğine verilen cezanın yüzde beşine kadar idarî para cezası verilir.*" hükmü yer almaktadır. Söz konusu hüküm gereğince bir rekabet ihlalinin oluşmasında "belirleyici etkisi" tespit edilen teşebbüs veya teşebbüs birliği yöneticilerinin ve çalışanlarının da cezalandırılabilmesinin önü açılarak yöneticilerin ve çalışanların rekabet ihlallerine ilişkin yaptırımlardan tümüyle bağışık tutulması engellenmiştir. 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin gerekçesinde "*...Ayrıca tüzel kişiliğin yönetim organlarında görev alan gerçek kişilere de caydırıcı olmak amacıyla şahsen para cezası verileceği fıkrası da ilave edilmiştir.*" denilmek suretiyle

⁴⁶ Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz (Muafiyet Kılavuzu), para. 20.

ceza hukuku öğretisinde cezalandırmanın amaç unsurlarından biri olarak görülen caydırıcılık unsuruna vurgu yapılmaktadır. Böylelikle bir rekabet ihlalinin oluşmasında önemli rol oynayan yöneticiler ve çalışanlar teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin yanında kendilerinin de cezalandırılabilme ihtimalinin bilincinde olarak 4054 sayılı Kanun'da yasaklanan davranışlardan kaçınmak için gerekli özeni göstereceklerdir.

- (150) Mevzuata göre yöneticilerin ve çalışanların rekabet ihlalleri sebebiyle idari para cezası ile cezalandırılabilmeleri için bir teşebbüsün veya teşebbüs birliğinin bulunması, teşebbüs veya teşebbüs birliğine ceza verilmiş olması, idari para cezasının 4054 sayılı Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerinde yasaklanmış davranışlar sebebiyle verilmiş olması, söz konusu kişilerin teşebbüs veya teşebbüs birliğinin yöneticisi veya çalışanı olması ve söz konusu rekabet ihlalinde yöneticilerin veya çalışanların ihlalde belirleyici etkilerinin saptanmış olması şartlarının karşılanması gerekmektedir.
- (151) Belirleyici etki kavramının anlaşılmasında Kurul kararları yol gösterici niteliktedir. Kurulun 30.10.2012 tarihli ve 12-52/1479-508 sayılı *Çelik Çember* kararında MPS Metal Plastik Sanayi Çember ve Paketleme Sistemleri İmalat ve Tic. AŞ ile Bekap Metal İnşaat San. ve Tic. AŞ'nin çelik çember alım ihalelerinde danışıklı hareket etmek, fiyat ve/veya satış koşullarını birlikte belirlemek ve bilgi alışverişinde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası incelenmiş ve raportörler tarafından teşebbüslerin yöneticisi konumunda yer aldığı değerlendirilen üç yöneticiye ihlalde belirleyici etkileri olduğu gerekçesiyle idari para cezası uygulanması talep edilmiştir. Kurul tarafından yapılan değerlendirmede "4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin dördüncü fıkrası anlamında teşebbüslerin yöneticisi ve çalışanlarının ihlalde belirleyici etkiye sahip olduklarının kabulü için, söz konusu yönetici ve çalışanların kabahatin teşkilinde asli unsur olduklarının ortaya konulabilmesi gerekmektedir. Buna göre bahse konu yönetici ve çalışanların kartelin kurulmasından ve/veya işlerliğinin güvenceye alınması için denetlenmesinden asli sorumlu olmak gibi, ihlalin sürdürülmesi bakımından sürükleyici veya vazgeçilmez bir işleve sahip oldukları; bir başka deyişle, söz konusu yönetici ve çalışanlar olmasaydı kartelin kurulmasının ve sürdürülmesinin mümkün olmadığı hususunda tereddüt bulunmamalıdır. Bu bakımdan kartelle ilgili toplantılara ve görüşmelere katılmak veya bu görüşmeleri yürütmek, belirleyici etkiye sahip olunduğunun kabulü için bizihi yeterli değildir. Aksi yöndeki bir yorumun, Kanun'un 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının uygulamasını, anılan hükümden beklenen faydayı aşacak nitelikte genişletici olacağı düşünülmektedir." denilmek suretiyle belirleyici etki kavramına açıklık getirilmiştir. Sonuç olarak söz konusu kararda teşebbüs yöneticilerine ihlalde belirleyici etkilerinin gösterilememesinden dolayı idari para cezası verilmemiştir.
- (152) Kurulun 25.11.2009 tarihli ve 09-57/1393-362 sayılı *Beyaz Et* kararında ise beyaz et sektöründe faaliyet gösteren dokuz teşebbüsün ve bir teşebbüs birliğinin fiyat düzeyini birlikte belirlemek ve arzın kontrolüne yönelik bilgi paylaşımında bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası incelenmiş ve dokuz teşebbüsün yanında ihlalin taraflarından olan Pak Tavuk Gıda San. ve Tic. AŞ'nin ve Beyaz Et Sanayicileri ve Damızlıkçılar Birliği Derneğinin yöneticisi konumunda bulunan Zuhal DAŞTAN'a ihlalde belirleyici etkisi olduğu gerekçesiyle idari para cezası verilmiştir. Söz konusu kararda Zuhal DAŞTAN'ın; ihlalde belirleyici etkisi bulunduğu tespiti ihlalin dayanağı olan birçok belgede ihlalin tarafı diğer teşebbüslerle ve ilgili teşebbüslerin bayileri ile aktif olarak konuşmalarının olduğu, bu konuşmalarda diğer teşebbüsleri piliç eti arzını kısmak için teşvik ve koordine ettiği, arzın kısıtlanmasına yönelik projeksiyon çalışmalarına uyulup uyulmadığının takibini yaptığı, kendi

bayilerinden, diğer bayilerle anlaşarak aralarındaki fiyat rekabetine son vermelerini ve sattıkları piliç fiyatlarını yükseltmelerini istediği gerekçelerine dayanarak yapılmıştır.

- (153) Kurulun 03.05.2012 tarihli ve 12-24/711-199 sayılı *Sodaş Sodyum* kararında Sodaş Sodyum Sanayi AŞ (SODAŞ) ve Otuzbir Kimya ve San. Türk Ltd. Şti.nin (OKS) aralarında anlaşarak pudra sodyum sülfat ile kristal sodyum sülfatın fiyatını belirledikleri ve müşteri paylaşımına gittikleri iddiası incelenmiştir. Kararda ihlalin tarafı olan teşebbüslerin yanı sıra teşebbüslerin üst düzey yöneticilerine de ihlalde belirleyici etkileri bulunduğu gerekçesiyle idari para cezası verilmiştir. İhlalde belirleyici etki unsuru; OKS ve SODAŞ arasında varlığı tespit edilen anlaşmayı sağlayan görüşmelerin ağırlıklı olarak SODAŞ Genel Müdürü Serdar SALANCI ile OKS Müdürü Halit KUNTER arasında gerçekleştirilmiş olmasına, yöneticiler arasında geçen yazışmalarda kullanılan "Ondan sonra da tarafları aynı masaya oturtalım.", "Öncelikle rakip şirketlerin patronları ile muhtelif zamanlarda masaya oturarak bu savaşın kimseye yarar getirmeyeceğini onlara kabul ettirdim. Bilahare müşteri ve fiyat kargaşasına son verecek prensip kararları aldım..." gibi ifadelerin de bu durumu gözler önüne sermesine dayandırılmıştır. Kararda önemli olan bir diğer husus da SODAŞ ve OKS'nin alt kademe yöneticilerinin de görüşmelere aktif olarak katıldığı tespiti yapılmasına rağmen iş hayatının rasyonalitesi düşünüldüğünde buldukları teşebbüslerde orta düzey yönetici olarak görev yapan bu şahıslar arasındaki karşılıklı iletişimin kendilerine verilen talimatı yerine getirmekten ibaret olduğu gerekçesiyle bu yöneticilere ceza verilmemiştir.
- (154) Sonuç olarak yukarıda yer verilen Kurul kararlarından hareketle ihlalin sürdürülmesinde önemli ve vazgeçilmez bir işlevi olduğu ve o kişi/kişiler olmasaydı ihlalin hiç oluşamayacağı veya ihlalin oluşmasının oldukça güçleşeceği tespiti hâlinde yöneticilerin ve çalışanların ihlalde belirleyici etkilerinin bulunduğu kabul edilebilecektir. Mevcut dosya kapsamındaki deliller incelendiğinde, MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON'un 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlaline yol açan eylemleri yürüttüğü ancak bunun ihlalde belirleyici etkisi olmadığı değerlendirilmiştir. Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca Yumurta Üreticileri Merkez Birliği Başkanı İbrahim AFYON'a idari para cezası verilmesine gerek bulunmadığına karar verilmiştir.

I.4.3. Savunmalara İlişkin Değerlendirme

I.4.3.1. Ortak Savunmalar

- (155) *GAZİANTEP YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, SARAÇOĞLU, KULAVE TEZCAN tarafından yapılan savunmalarda özetle; yumurta pazarının organize bir yapıda olmadığı, marketler ve toptancılar karşısında yumurta üreticilerinin güçsüz konumda olduğu, pazarda 1.000'in üzerinde yumurta üreticisi olduğu ve bu yapı içerisinde yumurta üreticilerinin fiyatların belirlenmesinde çok az söz sahibi olduğu ve üretici birliklerinin fiyat belirleme gücünün bulunmadığı ifade edilmiştir.*
- (156) Pazarda yer alan yumurta üreticilerinin sayısının çokluğu, pazarın parçalı bir yapı göstermesi ve yumurta üreticileri karşısında toptancıların ve perakendecilerin alıcı güçlerinin bulunduğu kabul edilebilir olsa da bu durum üretici birliklerinin fiyatları ve arz miktarını birlikte belirlemeye yönelik faaliyetlerde bulunmalarının gerekçesi olamayacaktır. Dosya kapsamında tespit olunan teşebbüs birliği eylemlerinin amacı itibarıyla rekabet ihlali olduğu göz önüne alındığında üretici birliklerinin ve üreticilerin fiyatlar üzerinde belirleyici rolleri olmadığı kabul edilse dahi fiyat belirlemeye yönelik iletişimlerde bulunmaları tek başına ihlalin varlığı için yeterlidir.

- (157) MANİSA YUMBİR, DERYA TAVUKÇULUK, ETAŞ, MNS ve MERKEZ YUMBİR tarafından yapılan savunmalarda özetle; 5200 sayılı Kanun'un "Yönetim kurulu; görev yetki ve sorumlulukları" başlıklı 8. maddesinin (g) bendinde birlik yönetim kuruluna "Birliğin faaliyet alanı içerisindeki ürün veya ürün grubu ile ilgili piyasa fiyatlarını takip etmek, pazar araştırması yapmak ve yaptırmak" görevinin ve yetkisinin verildiği, Delil 3'teki XL yumurtanın fiyatının kaldırılmasının ve Delil 7'de yer alan referans fiyata ilişkin konuşmaların "fiyatları takip etmek sorumluluğu" kapsamında olduğu, dolayısıyla iddia konusu eylemlerin kanun tarafından MERKEZ YUMBİR'e tanınan yetkilere dayanan eylemlerden ibaret olduğu ifade edilmiştir.
- (158) Her ne kadar 5200 sayılı Kanun'da üretici birliklerinin görevleri arasında piyasa fiyatlarını takip etmek yer alıyor olsa da söz konusu görevin piyasa fiyatlarını gözlemlemek, ürünlerin pazarlama güçlerini artırmak ve pazar paydaşlarının sorunlarına çözümler bulmak amacını taşıdığı söylenebilecektir. Üretici birliklerinin piyasada oluşan fiyatları gözlemlemesi, geçmiş fiyatları takip ederek üyelerini bilgilendirmesi dosya kapsamında tespit edilen ihlalin dayanağını oluşturmamaktadır. Üretici birliklerine yönelik ihlal tespitinin dayanağı üretici birliklerinin fiyatları gözlemlemesi değil, arzın kısıtlanmasına ve gelecekte uygulanacak fiyatları belirlemeye dönük eylemlerdir. Gerek 5200 sayılı Kanun gerekse de üretici birlikleri ile ilgili diğer mevzuatta üretici birliklerinin fiyat tespiti yapmak gibi bir görevi bulunmamaktadır. Dolayısıyla üretici birliklerinin mevzuatta kendilerine verilmiş yetkileri kullandıkları savunmasına itibar edilmemiştir.
- (159) *BOLU YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, ETAŞ, GAYRETLİ ve BİLKEN tarafından yapılan savunmalarda özetle; Delil 3'teki ve Delil 7'deki WhatsApp gruplarında yer alan fiyat bilgilerinin geçmiş tarihli olduğu, bu fiyatların kamuoyunu aydınlatmak amacıyla paylaşıldığı dolayısıyla rekabeti sınırlayıcı bir davranıştan bahsedilemeyeceği ifade edilmiştir.*
- (160) Delil 3'te yer alan fiyat istişare tarihleri 17.06.2019, 30.06.2019, 21.09.2020 ve 14.12.2020 olup bu tarihlerin her biri haftanın başlangıcına işaret eden pazartesi gününe tekabül etmektedir. Aynı zamanda, referans/tabana fiyat uygulamasının hayata geçirilmesi bakımından gösterge niteliğinde olan Delil 7'de yer alan yazışmalarda ise istişare edilen yumurta fiyatlarının üç haftalık açıklanacağı belirtilmektedir. Dolayısıyla sözü edilen yumurta fiyatlarının geçmiş tarihli olduğuna ilişkin savunmalara itibar edilmemiştir.
- (161) *BANDIRMA YUMBİR, YAŞAR, GAYRETLİ ve KAYSERİ YUMBİR tarafından yapılan savunmalarda özetle; Delil 3'teki ve Delil 7'deki WhatsApp gruplarında yer alan konuşmaların birliğin ve üyelerin sorunlarının dile getirilmesi ve sorunlara çözüm bulunması amacıyla gerçekleştirildiği, dolayısıyla söz konusu konuşmaların birlikte fiyat belirlenmesi ve rekabete hassas bilgilerin paylaşılması amacını taşımadığı ifade edilmiştir.*
- (162) Elde edilen delillerin incelenmesiyle savunmada ileri sürüldüğü üzere ilgili WhatsApp gruplarında birliğin ve üyelerin sorunlarının dile getirilmesi adına yapılan yazışmalarda rastlanılmış, bu hususlara da ayrıca yer verilmiştir. Ancak bu, belgelerle de sabit olan teşebbüs birliklerinin fiyat tespitine ve arzın kısıtlanmasına yönelik eylemlerini ortadan kaldıracak nitelikte değildir.
- (163) *MERKEZ YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR ve TEZCAN tarafından yapılan savunmalarda özetle; 2022 yılında T.C. Ticaret Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından yumurta sektörü ile ilgili fahiş fiyat incelemesi yapıldığı, bu incelemeler sonucu düzenlenen raporda fahiş fiyat tespiti yapılmadığı, Başkanlık tarafından bu raporun*

yalnızca bir kamu kurumu talep ederse verilebileceğinin bildirildiği, söz konusu raporun istenerek bu dosya için de dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir.

- (164) Soruşturmanın konusu yumurta üreticilerinin ve üretici birliklerinin fahiş fiyat uygulayıp uygulamadıklarının tespiti değil, yumurta üreticileri ile üretici birliklerinin anlaşmalar, uyumlu eylemler ya da teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri yoluyla 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin incelenmesidir. Dolayısıyla T.C. Ticaret Bakanlığı uhdesindeki fahiş fiyat incelemeleriyle, bu soruşturmanın konusu arasında bir ilişki bulunmamaktadır. Yerinde incelemelerde elde edilen belgeler, teşebbüs birliklerinin başkanlarının WhatsApp gruplarındaki yazışmalarla fiyata ve arz miktarına ilişkin iletişimlerinin olduğunu açık şekilde göstermektedir. Bu iletişimin varlığı karşısında fiyatların pazarda oluşan seyrinin ve fahiş olup olmadığının veya konuşmalarda belirtilen fiyatların uygulanıp uygulanmadığının bir önemi bulunmamaktadır. Bu sebeple savunmaya itibar edilmemiştir.
- (165) *YAŞAR, MNS, KULA, GAYRETLİ, SARAÇOĞLU, DERYA TAVUKÇULUK ve BİLKEN tarafından yapılan savunmalarda özetle; teşebbüs yetkililerinin WhatsApp gruplarında ilgili birlik başkanı sıfatı ile yer aldıkları ve bu nedenle bahse konu gruplarda yer alan yazışmalardan birlik başkanlarının teşebbüslerinin sorumlu tutulamayacağı ifade edilmiştir.*
- (166) Dosya kapsamındaki tespitler, tarafların bu yöndeki savunmalarını desteklemektedir. Bu doğrultuda, tespit edilen ihlale ilişkin olarak herhangi bir teşebbüse sorumluluk atfedilmemiştir.
- (167) *MERKEZ YUMBİR, ETAŞ, GAYRETLİ, BALIKESİR YUMBİR, MNS, MANİSA YUMBİR, AYTEKİN ve BİLKEN tarafından yapılan savunmalarda özetle; WhatsApp konuşmalarının geçtiği dönem olan 2020 yılında soruşturma tarafı teşebbüslerin hangi fiyatlarla ne kadar mal sattıklarının araştırılmadığı, etki temelli bir yaklaşım benimsendiğinde WhatsApp gruplarında açıklanan referans fiyatın piyasada karşılık bulmadığının görüleceği ve tüketicinin aleyhine bir sonuç doğurmaması nedeniyle söz konusu durumun ihlal olarak değerlendirilemeyeceği ifade edilmiştir.*
- (168) Türk rekabet hukukunda, başta Ceza Yönetmeliği kapsamında düzenlendiği şekilde "fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, pazar veya müşteri paylaşımı, ihalelerde danışıklı hareket" gibi eylemler açık kısıtlamalar olarak nitelendirilerek bu eylemlerin amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı oldukları kabul edilmektedir. Anılan türde açık kısıtlamaları içeren anlaşmalar, mevcut veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek görülmesizin yasaklanmakta, bu eylemlerin varlıklarının ispatlanması rekabet hukuku müdahalesi için yeterli olmaktadır. Bu bilgiler ışığında fiyat tespiti ve arz miktarının kısıtlanması boyutuna varan rekabet ihlalinde piyasadaki fiyatların araştırılmasına veya belirlenen fiyatların piyasada uygulanıp uygulanmadığının tespit edilmesine ihtiyaç bulunmamaktadır.
- (169) *MERKEZ YUMBİR, MANİSA YUMBİR, MNS ve DERYA TAVUKÇULUK tarafından yapılan savunmalarda özetle; Delil 7'de YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON tarafından taban fiyat ifadesi kullanılmış olsa da bu ifadenin referans fiyat anlamında kullanıldığı, referans fiyat oluşturulmasındaki amacın ise ramazan ayında arza ve talebe göre oluşacak fiyat hakkında tüketicinin bilgilendirilmesi ve suni fiyat artışlarının önüne geçmek olduğu, dolayısıyla referans fiyat uygulamasının rakipler arasında kartel oluşturma amacı taşımadığı ifade edilmiştir.*

- (170) İlgili delilde İbrahim AFYON tarafından gönderilen “*Kendi taban fiyat olsada... Taban fiyatı devlet belirler.. Bunu devlete yaptırana kadar başka bir isim bulmalıyız... Başka bişekilde lansedeceğiz.. Ama devamız TABAN FİYAT..*” ifadesi yer almaktadır. Söz konusu uygulamanın riskli yönleri de dikkate alınarak taraflar arasında farklı bir isim bulma çabasının sonucunda, uygulama “*referans fiyat*” olarak adlandırılmıştır. Dolayısıyla savunmaya itibar edilmemiştir.
- (171) *MERKEZ YUMBİR ve ETAŞ tarafından yapılan savunmalarda özetle; Delil 3’te ve Delil 7’de yer alan referans fiyatlara ilişkin ifadelerin 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında değerlendirilse bile aynı Kanun’un 5. maddesinde yer alan muafiyet şartlarını karşıladığı, söz konusu referans fiyatın hem üreticiyi hem de tüketiciyi korumak amaçlı olduğu, referans fiyat ile üreticilerin kâr elde etme amacının bulunmadığı, kaldı ki söz konusu referans fiyatın zorla uygulatılacağına ilişkin hiçbir ibarenin de olmadığı, buradaki tek gayenin devlet, üreticiler ve tüketiciler için kabul görülecek bir piyasa fiyatı yaratmak olduğu, Türkiye Ziraat Odaları Birliğinin de yumurta sektöründe referans fiyat belirlenmesi gerektiğine ilişkin açıklamalarının olduğu, ayrıca MERKEZ YUMBİR tarafından T.C. Ticaret Bakanlığına referans fiyata ilişkin izin talebinde bulunduğu ve bu durumun da yumurta üreticileri ve birlikleri arasında kartel gibi gizli bir anlaşmanın bulunmadığının kanıtı olduğu, referans fiyata ilişkin uygulamanın yalnızca üç hafta sürdüğü ve kamu kurumlarının bu durumdan haberdar edildiği, birliklerin ve üreticilerin kartel kurmak gibi bir niyetlerinin bulunmadığı ifade edilmiştir.*
- (172) Muafiyet Kılavuzunun 20. paragrafında da yer aldığı üzere, gerek hukuken gerek iktisadi olarak doğası gereği rekabeti aşırı ölçüde sınırlandıran ve rekabet üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf edecek nitelikte ekonomik faydalar yaratmaları mümkün görünmeyen anlaşmalar muafiyet koşullarını da sağlayamamış olacaktır. Rakipler arasında yapılan fiyat tespiti, bölge ve müşteri paylaşımı gibi sınırlamalar bu kısıtlamalardanır. 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında olan bir anlaşma, ancak 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesindeki koşulların tümünün sağlanması hâlinde 4. maddenin uygulanmasından muaf tutulabilmektedir. 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinin birinci fıkrasında muafiyet koşulları şu şekilde sayılmıştır:
- “a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.”*
- (173) Dosya kapsamında yumurta fiyatının tespit edilmesine ve arz miktarının kısıtlanmasına yönelik teşebbüs birliği eylemlerine işaret eden belgelere ulaşılmıştır. Ayrıca amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı olduğu nitelendirilen bu nitelikteki teşebbüs birliği eylemlerinin 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinde sayılan ve muafiyetin ilk koşulu olan (a) bendini sağlayamayacağı ilgili bölümde tespit edilmiştir.
- (174) *Savunmalarda ayrıca soruşturmaya taraf teşebbüs birlikleri olan;*
- *BAŞMAKÇI YUMBİR tarafından, birlik hakkında 26.04.2019 tarihinde yapılan olağan genel kurulda tasfiye kararı alındığı, elde edilen delillerin bulunduğu tarihte birliğin faaliyet göstermediği, WhatsApp gruplarında adı geçen ilçede çok sayıda faal üreticinin bulunması sebebiyle MERKEZ YUMBİR’in sözlü ısrarları dolayısıyla söz konusu grupta bulunduğu ve bu grupta herhangi bir yazışmaya dâhil olunmadığı;*

- TAVŞANLI YUMBİR tarafından, birliğin en son 20.03.2018 tarihinde genel kurul toplantısı yaptığı, bu tarihten sonra çeşitli sebeplerle üye sayısının asgari sayının (16) altına düşmesi sebebiyle genel kurulun toplanamadığı, bu nedenle ilgili birliğin faaliyetinin sona erdiğinin tespiti için İl Tarım Müdürlüğü tarafından Tavşanlı Sulh Hukuk Mahkemesinde dava açıldığı ve bu davanın halen devam ettiği, ayrıca TAVŞANLI YUMBİR başkanı Kemal ÖZKUL'a ait olan ÖZKUL'un 31.12.2020 tarihinden itibaren faaliyetlerinin sona erdiği ve çiftliklerinin de icra yoluyla satıldığı, dolayısıyla ilgili tarihten bu yana ÖZKUL'un da piyasada faaliyet gösteren bir teşebbüs olmadığı;
- BALIKESİR YUMBİR tarafından, birliğin üye sayısının azalması sebebiyle uzun yıllardan beri gayri faal durumda olduğu, bu nedenle yalnızca Bakanlık tarafından yumurtacılık faaliyetiyle ilgili gelen bilgileri üyelerine bildirmekle yetindiği, KONYA YUMBİR tarafından birlik olarak yalnızca üyelerin menfaatini korumak için uğraş verildiği, üyelere ve sektördeki diğer kişilere çeşitli konularda bilgi vermek için çaba gösterildiği, birliğin üye sayısının her geçen gün azaldığı, üyelere aidat toplanmadığı, birlikte ilgili yapılması gereken harcamaların dahi üye aidatlarından değil başkan tarafından karşılandığı ve İZMİR YUMBİR tarafından, birliğin kanunda öngörülen asgari üye sayısının altına düşme tehlikesi içinde olduğu

ifade edilmiştir.

- (175) Soruşturma tarafı birliklerin tabi olduğu 5200 sayılı Kanun'un 20. maddesi "Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, genel hükümler ile 6.10.1983 tarihli ve 2908 sayılı (yeni 04.11.2004 tarih ve 5253 sayılı) Dernekler Kanununun ilgili hükümleri uygulanır." hükmünü haizdir. Dolayısıyla birliklerin tasfiye usulüne yönelik bir düzenleme bulunmadığından tasfiye işlemleri hakkında 5253 sayılı Kanunun 15. maddesinin esas alınması gerekmektedir. Söz konusu hükmün "... Kendiliğinden sona erdiği tespit edilen veya feshine karar verilen derneklerin tasfiye ve devir işlemleri tamamlandıktan sonra dernekler kütüğündeki kayıtları silinir." şeklinde düzenlendiği dikkate alındığında birliklerin tüzel kişiliklerini kaybetmek suretiyle sona ermeleri için tasfiye ve devir işlemlerinin tamamlanması gerekmektedir. Öte yandan 4054 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde teşebbüs birliği "Teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikleri" şeklinde tanımlanmıştır.
- (176) Dosya kapsamında elde edilen bilgiler ve belgeler BAŞMAKÇI YUMBİR'in 26.04.2019 tarihli genel kurul toplantısında tasfiye kararı alındığını ve gerek tasfiye gerek devir işlemlerinin henüz tamamlanmadığını göstermektedir. Neticede BAŞMAKÇI YUMBİR hukuken varlığını sürdürmektedir. Bununla birlikte, yukarıda yer verilen teşebbüs birliği tanımına göre tüzel kişiliğin sona erip ermemesi BAŞMAKÇI YUMBİR'in rekabet hukuku süjesi olması bakımından herhangi bir farklılık doğurmayacaktır.
- (177) Kütahya İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünün başvurusu üzerine Tavşanlı Sulh Hukuk Mahkemesinin 2021/1568E. ve 2023/22K. sayılı kararı ile TAVŞANLI YUMBİR'in 04.01.2023 tarihinde kendiliğinden sona erdiğinin tespitine karar verilmiştir. Söz konusu karar neticesinde TAVŞANLI YUMBİR'in tüzel kişiliğinin sona erdiği sabit olmakla beraber, yukarıda izah edilen açıklamalar ışığında birliğin rekabet hukuku süjesi olması bakımından tüzel kişiliğinin önem arz etmediği değerlendirilmektedir. Öte yandan ihlale dayanak teşkil eden WhatsApp gruplarında yer alan yazışmaların tarihleri dikkate alındığında TAVŞANLI YUMBİR Başkanı Kemal ÖZKUL'un söz konusu gruplarda yer aldığı ve yazışmalara aktif bir şekilde dâhil olduğu görülmektedir.

- (178) BALIKESİR YUMBİR, KONYA YUMBİR ve İZMİR YUMBİR tarafından ileri sürülen üye sayısının azalması, üye sayısının mevzuatta öngörülen asgari sayının altına düşme tehlikesi içinde olması, üye aidatlarının toplanamaması, birliklerin üyelerine yumurtacılık faaliyetleri ile ilgili bilgi vermek dışında bir faaliyetinin bulunmaması savunmaları karşısında ihlalin gerçekleştiği tarihlerde bahsi geçen birliklerin başkanlarının ihlal iddialarının temelini oluşturan WhatsApp gruplarında gerçekleşen yazışmalara aktif olarak dâhil oldukları görülmektedir. Dolayısıyla tarafların savunmalarına itibar edilmemiştir.
- (179) *MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR tarafından sunulan savunmalarda özetle; teşebbüs birliği karar ve eylemlerinde ortak irade kavramının önem arz ettiğinin vurgulandığı, deliller incelendiğinde birliklerin arzın belirlenmesine yönelik herhangi bir eyleminin, kararının ve işleminin bulunmadığının anlaşıldığı, birliklerin ortak iradeyle aldıkları tek kararın referans fiyat açıklanması kararı olduğu, referans fiyatın bir kez açıklandığı ve üç haftayı kapsadığı, referans fiyatın sabit fiyat niteliği taşımadığı, yalnızca tavsiye niteliğinde olduğu, MERKEZ YUMBİR'in referans fiyata uymayan üreticilere yaptırım uygulayacak bir gücünün bulunmadığı, bu sebeple durumun 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) ya da bireysel muafiyet kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.*
- (180) 2002/2 sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesi "Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar -dikey anlaşmalar- bu Tebliğde belirtilen koşulları taşıması kaydıyla, Kanunun 4 üncü maddesindeki yasaklamadan Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmuştur." hükmünü haiz olup bu soruşturma konusu davranışların dikey anlaşma niteliği taşıması sebebiyle ilgili davranışların söz konusu Tebliğ'den yararlanamayacakları değerlendirilmiştir.
- (181) İlâveten Muafiyet Kılavuzu uyarınca dosya kapsamında fiyat tespitine ve arzın kısıtlanmasına ilişkin teşebbüs birliği eylemleriyle, rekabetin amaç itibarıyla sınırlandırıldığı tespitinde bulunulmuştur. Gerek hukuken gerek iktisadi olarak doğası gereği rekabeti aşırı ölçüde sınırladıkları ve rekabet üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf edecek nitelikte ekonomik faydalar yaratabilme ihtimallerinin oldukça düşük olduğu varsayılan bu tarz eylemlere 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyetin ilk şartı olan "malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması" sonucunu doğurmayacağı tespitinden hareketle muafiyet tanınamayacağına karar verilmiştir.
- (182) *MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR tarafından sunulan savunmalarda yapısal engeller ya da yasal düzenlemeler sebebiyle rekabete açılmamış pazarlarda ihlal oluşturabilecek davranışlar saptandığında, ihlal sınırlı bir etki doğurmuş ya da hiç etki doğurmamışsa, ihlali gerçekleştiren tarafların rasyonel gerekçeleri bulunuyorsa ve davranışların arkasında rekabeti kısıtlama dışında bir niyet varsa 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş gönderilebileceği, işbu dosya kapsamında teşebbüs birliği kararı niteliğindeki tek eylem olan referans fiyat uygulanmasının herhangi bir etki doğurmadığı, referans fiyatın rasyonel bir gerekçe*

olarak yalnızca Ramazan ayında açıklandığı, eylemin rekabeti kısıtlamak amacıyla değil yumurta fiyatındaki dalgalanmaları önlemek amacıyla yapıldığı, bu sebeple söz konusu durumun 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında değerlendirilebileceği ifade edilmiştir.

- (183) Danıştay 13. Dairesinin E. 2010/4818 ve K. 2014/2197 sayılı kararında "...İhlalin tespit edilememesi ve önaraştırma aşamasında ihlal konusu olayın tamamen açıklığa kavuşturulması imkânının varlığı ihtimalinde; ihlalin soruşturma açılmasını gerektirmeyecek ölçüde hafif olması ve/veya soruşturma açılmadan da ihlalin tüm etkileriyle ortadan kaldırılabileceği ya da ihlalin tüm etkileriyle sona erdirilmiş ve anti rekabetçi zararın telafi edilmiş olması veya yapısal engeller ve yasal düzenlemeler nedeniyle rekabete tam olarak açılmamış pazarlarda ihlal oluşturabilecek davranışların saptanması halinde Kurul'un soruşturma açılmasına gerek olmaksızın Kanun'da öngörülen diğer tedbirlere başvurulabileceği de açıktır." şeklinde yer verilen açıklamalar ışığında; önaraştırma sürecinde ihlalin kesin olarak açıklığa kavuşturulma imkânının bulunmadığı ve ihlal isnadına konu olayın açıklığa kavuşturulması amacıyla soruşturma açılması kararının alındığı, soruşturma kapsamında yapılan tespitlerin ve değerlendirmelerin teşebbüs birliklerinin fiyat tespitini ve arzın kısıtlanmasını amaçlayan eylemler içerisinde bulunduğu işaret ettiği değerlendirilmiştir. İlâveten değinilen Mahkeme kararında yer verilen hususların mevcut dosya bakımından geçerli olmadığı anlaşıldığından, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş gönderilerek dosyanın sonlandırılmasına başvurulmasının uygulanabilir olmadığı değerlendirilmiştir.
- (184) **MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR** tarafından sunulan savunmalarda Delil 1'e ilişkin olarak, Irak'a ihracatın kapatılması sebebiyle yumurta sektörünün uğrayacağı zararı bertaraf etmek amacıyla kamu kurumları ile iletişime geçildiği, bu kapsamda Ticaret Bakanı ile görüşmelerin organize edildiği, 5200 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (b) bendi kapsamında pazar arzını düzenlemenin **MERKEZ YUMBİR**'in yetkisinde bulunduğu, ihracat kısıtı neticesinde ortaya çıkan durumla ilgili olarak **MERKEZ YUMBİR**'e bağlı bölge başkanlarının görüşlerinin talep edildiği, bölge başkanları tarafından yapılan açıklamaların bir fikir niteliğinde olduğu ve arz kısıtlanmasına yönelik herhangi bir karar alınmadığı ifade edilmiştir.
- (185) 5200 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (b) bendinde üretici birliklerinin görevleri arasında "üyelerinin ürünlerine pazar bulmak ve ürünlerin pazara arzını düzenlemek" yer almaktadır. Ancak bu görev çerçevesinde, sağlıklı bir üretim planlaması ile tüm piyasa paydaşlarının korunmasının amaçlandığı değerlendirilmektedir. Diğer bir deyişle, üretici birliklerinin iç piyasada düşen fiyatları yükseltmek için arz miktarını azaltmaya çalışmaları gibi davranışlar, üretici birliklerine 5200 sayılı Kanun'da verilmiş görevlerin ötesine geçecek ve 4054 sayılı Kanun'da yasaklanan davranışlara sebebiyet verebilecektir. Dolayısıyla 5200 sayılı Kanun ile verilen söz konusu görev, teşebbüs birliklerinin sınırsız bir biçimde fiyatları ve arz miktarını belirleyebilme serbestisi olarak değerlendirilemez. Aksi yorumda teşebbüs birlikleri, karar ve eylemleri ile fiyatların tüketiciler aleyhine yükselmesine neden olabilecektir. Bunun yanında Delil 1/1 ve Delil 1/2'de yer alan ifadeler dosya kapsamında **MERKEZ YUMBİR**'e ve **MERKEZ YUMBİR**'e bağlı yerel birliklere ilişkin tespit edilen ihlalin gerçekleştiği bağlamı göstermek bakımından da önem taşımaktadır.

- (186) *MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR tarafından sunulan savunmalarda Delil 2'ye ilişkin olarak İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA tarafından dile getirilen yüksek kur sonrası yumurta fiyatlarına zam yapılması gerektiği yönündeki ifadenin tek taraflı bir irade açıklaması olduğu, söz konusu yazışmanın gerçekleştiği WhatsApp grubunda diğer birlik başkanlarının yer almaması sebebiyle bu açıklamadan haberdar olmadıkları ve bu sebeple ortak bir iradenin oluşmadığı ifade edilmiştir.*
- (187) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden husus, ihlalin bir irade uyuşmasının gösterilmesi suretiyle ispatlanması olup bu uyuşmanın anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararı niteliğinde olması ulaşılan sonuç bakımından önem arz etmemektedir. Bu bağlamda anlaşma, uyumlu eylem veya bu nitelikteki teşebbüs birliği kararları ve eylemleri rekabet hukukunda teşebbüslerin/teşebbüs birliklerinin davranışları doğrultusunda ortaya çıkan sonucu değil, teşebbüslerin/teşebbüs birliklerinin bu sonuca yönelik dâhil oldukları bir süreci tanımlamaktadır. Özellikle fiyat, arz miktarı, satış stratejisi ve maliyet gibi rekabete duyarlı stratejik verilere ilişkin bilgiler içeren iletişimler tek taraflı olarak sunulduğunda dahi rekabet ihlali olarak değerlendirilebilmektedir. Belirtilen nitelikte bir iletiyi alan teşebbüs/teşebbüs birliği, rekabeti sınırlayıcı bir uzlaşmanın tarafı olmayacağını derhal ve açıkça karşı tarafa bildirmediği sürece uzlaşmaya zımnen irade göstermiş sayılmaktadır. Zira rakiplerinden, değinilen unsurları taşıyan bir ileti alan teşebbüsün, kendi ticari politikalarını belirlerken sözü edilen bilgileri dikkate aldığı karine olarak kabul edilmektedir.⁴⁷ Bir başka ifadeyle, rakiplerinin fiyatlarını arttıracaklarını veya sabit tutacağını bilen bir teşebbüs için geleceğe ilişkin belirsizlik azalmakta, fiyatlama kararları bu bilgiye göre şekillenmekte, bu durum ise rekabet hukuku anlamında teşebbüsün rakiplerinden bağımsız karar vermediği anlamına gelmektedir.
- (188) İlgili delilin muhteviyatından İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA tarafından ifade edilen yüksek kur sonrası yumurta fiyatlarına zam yapılması gerektiğine yönelik ifadelerin aynı grupta yer alan diğer birlik başkanları tarafından görüldüğü ve grup katılımcılarının ortak bir stratejiye taraf oldukları anlaşılmaktadır. Zira grupta yer alan diğer birlik başkanlarının söz konusu ifadelere açıkça karşı çıkmadıkları, aksine Delil 3'te görülebileceği şekilde fiyatlara ve arz miktarına ilişkin rekabeti kısıtlayıcı eylemlere taraf oldukları görülmektedir. Ayrıca savunmada dile getirilen diğer birlik başkanlarının "YUM-BR Bölge Bk.lar" isimli WhatsApp gurubunda yer almadığı iddiası gerçeği yansıtmamakta olup Delil 3'teki yazışmalardan anlaşılabilirliği üzere "YUM-BR Bölge Bk.lar" grubunda diğer birlik başkanları da bulunmaktadır. Bu sebeple söz konusu savunmaya itibar edilmemiştir.
- (189) *MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR tarafından sunulan savunmalarda Delil 3'e ilişkin olarak yumurta fiyatlarının Başmakçı 2 No'lu Tavukçuluk Tarımsal Kredi Kooperatifi ve Kayseri Tavukçuluk Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından her pazartesi açıklandığı, MERKEZ YUMBİR tarafından açıklanan yumurta fiyatlarının ise bir önceki hafta bu iki kaynaktan elde edilen fiyatların ortalaması niteliğinde olduğu, bu sebeple MERKEZ YUMBİR tarafından ilan edilen fiyatların geleceğe dönük olmadığı ve stratejik nitelik taşımadığı ifade edilmiştir. İlaveten MERKEZ YUMBİR tarafından fiyatları ilan edilen yumurtaların boyutlarına göre S, M, L ve XL olarak kategorize edildiği ve özel*

⁴⁷ Case C-49/92 Anic Partecipazioni, ECLI:EU:C:1999:356, para. 121.

nitelikli XL boyutlu yumurtanın diğer yumurtalara göre fiyatının yüksek olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu boyuttaki yumurtaların fiyatlarının açıklanmasının yumurtada pahalılık algısı yarattığı ve Delil 3'te yer verilen yazışmaların bu algıyı ortadan kaldırmak amacıyla gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

- (190) Delil 3'te yer alan fiyat istişare tarihleri 17.06.2019, 30.06.2019, 21.09.2020 ve 14.12.2020 olup bu tarihlerin her biri, haftanın başlangıcı olan pazartesi gününe tekabül etmektedir. Yazışmalardaki "günaydın hayırlı haftalar bu hafta için fiyat öneriniz nedir dönüş yaparsanız sevinirim", "Biz gene aynı kalalım BAŞMAKCI gelsin arkadan", "5 on kuruş koymak lazım diye düşünüyorum" ve "Ufakta olsa bir artış olması iyi olur" ifadeleri göz önüne alındığında söz konusu fiyat istişaresinin ilgili olduğu fiyatların bir önceki hafta açıklanan fiyatların ortalaması niteliğinde olmadığı anlaşılmaktadır. Zira bir önceki haftanın ortalaması şeklinde bir fiyat açıklamasına ilişkin yöntemin benimsenmiş olması hâlinde, delillerde her hafta yeniden fiyat istişare edilmesine ve birlik başkanlarının açıklanacak fiyatta artış olmasına yönelik söylemlerine rastlanmayacağı açıktır.
- (191) Delil 3'te yer alan ifadeler, referans/tabana fiyat uygulamasının hayata geçirilmesi bakımından gösterge niteliğinde olan Delil 7'deki yazışmalarla birlikte değerlendirildiğinde istişare edilen yumurta fiyatlarının üç haftalık süre ile açıklanacağı belirtilmiştir, dolayısıyla fiyatların geleceğe yönelik bir referans değeri temsil etmesi için açıklandığı anlaşılmaktadır. Delil 3'te yer alan yazışmalar yumurta boyutuna göre fiyatların belirlenmesi dolayısıyla değil, geleceğe yönelik referans fiyat açıklanması sebebiyle ihlal tespitine dayanak olarak kullanılmıştır. Bu sebeple savunmalara itibar edilmemiştir.
- (192) *MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR tarafından sunulan savunmalarda Delil 4'e ilişkin olarak İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA tarafından arzın kısıtlanması gerektiğine yönelik olarak gerçekleştirilen yazışmaların herhangi bir karar alma niteliği taşımadığı, bahsi geçen yazışmaların günlük konuşmalardan ibaret olduğu ve bu hususun rekabet ihlali kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı ifade edilmiştir.*
- (193) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında teşebbüs birliklerinin yalnızca rekabeti sınırlayıcı kararları değil, eylemleri de yer almaktadır. Kurulun *Akaryakıt Sendika* kararında teşebbüs birliği kararı kavramı geniş yorumlanarak kavramın; birlik kurallarını, üyeleri bağlayıcı kararları, tavsiyeleri ve birliğin üyelerinin davranışlarını koordine etmeye yönelik tüm fiillerini kapsamakta olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla teşebbüs birliklerinin piyasada rekabeti bozacak şekilde aldığı kararlar ve karar boyutuna ulaşmamış tavsiyeleri veya piyasadaki rekabet ortamını bozacak nitelikteki eylemleri 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin kapsamındadır. İZMİR YUMBİR Başkanı Derya PALA "Ege Yumurta Üreticileri" isimli WhatsApp grubunda teşebbüs birliği başkanı sıfatıyla açıklama yapmakta ve üyelerini arzın kısıtlanması yönünde davranmaya teşvik etmektedir. Bu sebeplerle savunmaya itibar edilmemiştir.
- (194) *MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR tarafından sunulan savunmalarda Delil 5'e ilişkin olarak BANDIRMA YUMBİR Başkanı ve BALIKESİR YUMBİR Başkanı arasında gerçekleşen yazışmada her iki birlik başkanının da maliyetlerin arttığı,*

bölgede yumurta fiyatlarının düşmediği hususunda iletişim kurdukları ve özel olarak fiyat bilgisi paylaşmadıkları ifade edilmiştir.

- (195) Delil 5'te BANDIRMA YUMBİR Başkanı ve BALIKESİR YUMBİR Başkanı arasında gerçekleşen yazışmada yer alan "*Bandırma bölgede fiyatlarda herhangi bir indirmeye gitmeyeceğim bilgin olsun..maliyetler ortada sizde basmakciya uymazsaniz sevinirim*", "*Bizde fiyatı düşürmedik, Bu durumlarda haberleşiriz*" ifadelerinden söz konusu konuşmaların savunmada öne sürüldüğü şekilde maliyetlere ve yumurta fiyatlarının güncel durumuna ilişkin olmadığı, her iki birlik başkanının da gelecekte oluşacak fiyatlara ilişkin bilgileri birbiriyle paylaştığı, ortak bir strateji izlemek üzerine haberleştikleri ve yine belgede geçen "*arkadaşlarla..raflarda kalite ile yarisalim fiyatla hep üretici zarar ediyor.*" ifadesinden birlik başkanlarının fiyat rekabetine girmek istemedikleri anlaşılmaktadır. Bu sebeple söz konusu savunmaya itibar edilmemiştir.
- (196) *MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR tarafından sunulan savunmalarda Delil 6/1'de ve Delil 6/2'de yer alan yazışmalarda yumurta sektöründe planlama yapılması gerektiğine ve stok ile canlı hayvan miktarının stabilize edilmesinin önem arz ettiğine vurgu yapılmıştır. İlaveten arzın belirlenmesi iddiasının temelini oluşturan tavukların kesime gönderilmesi suretiyle kapasite azaltılması hususunda MERKEZ YUMBİR'in herhangi bir karar almadığı ifade edilmiştir.*
- (197) Teşebbüs birliklerinin fiyatları ve arz miktarını belirlemeye yönelik eylemleri ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılmış olup belgelerde geçen yumurta sektörüne ilişkin şikâyetleri, çözüm önerilerini ve atılması gereken adımları içeren yazışmalar bu ihlal tespitine dayanak olarak kullanılmamıştır. İhlal tespitine sebebiyet veren husus teşebbüs birliklerinin görevleri kapsamında üreticilerin sorunlarına çözüm arayışları değil, piyasadaki rekabet ortamını bozacak şekilde eylemlerde bulunmalarıdır. Delil 6/2'de MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON tarafından kullanılan "*Malımızın değerini maliyetler ölçüsünde kendimiz belirleyip, piyasanın vijdanına terk etmeyelim.*" ifadesi ve TAVŞANLI YUMBİR Başkanı Kemal ÖZKUL tarafından kullanılan "*Sayın (.....) bizi rekabet bitiriyor onun için yapacak bir şey yok rekabet yapmayalım müşteri kapma kavgası var tüm Türkiye'de*" ifadeleri WhatsApp gruplarında yapılan konuşmaların amacını özetler niteliktedir. Söz konusu amaç yumurta fiyatlarının piyasa koşullarına göre değil, teşebbüs birliklerinin çabasıyla ortak olarak belirlenmesi ve fiyatların yükseltilmesidir.
- (198) Bunun yanında ilgili delillerde yer alan yazışmalar, üretici birliklerinin başkanlarına ek olarak Türkiye çapında yumurta üreticilerinin de dâhil olduğu WhatsApp gruplarından biri olan "*Yumurta Üreticileri*" isimli grupta gerçekleştirilmiş olup dosya kapsamında tespit edilen rekabet karşıtı uygulamaların gerçekleşmesi ve yaygınlaşmasına yönelik çabaları göstermek bakımından önem taşımaktadır. Dolayısıyla savunmaya itibar edilmemiştir.
- (199) *MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR tarafından sunulan savunmalarda; Delil 7'ye ilişkin olarak bahsi geçen referans fiyatın sınırlı bir etki alanı olduğu, bağlayıcı nitelik taşımadığı, maliyet altı satış yapan yumurta sektörünün ayakta kalabilmesi amacıyla referans fiyat uygulamasına geçilmesinin hedeflendiği, tarafların fiyatı belirleme, yükseltme ya da sabitleme gibi bir amaçlarının olmadığı, referans fiyatın yalnızca bir kez olacak şekilde üç haftalığına açıklandığı daha sonra ise hiç*

uygulanmadığı böyle bir durumda fiyat tespit edildiği iddiasının isabetsiz olduğu ifade edilmiştir.

- (200) Delil 7’de MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON tarafından kullanılan “*Kendi taban fiyat olsada... Taban fiyatı devlet belirler.. Bunu devlete yaptırana kadar başka bir isim bulmalıyız... Başka bişekilde lansedeceğiz.. Ama davamız TABAN FİYAT..*”. ifadelerinden referans fiyat ile kastedilenin taban fiyat olduğu görülmektedir. Rekabet hukukunda; fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, pazar veya müşteri paylaşımı ve ihalelerde danişıklı hareket gibi eylemler açık kısıtlamalardandır. Ayrıca bu eylemler 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Öneriştirmalarda ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ (Taahhüt Tebliği)’in 4. maddesinde açık ve ağır ihlal olarak nitelendirilerek bu eylemlerin amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı oldukları kabul edilmektedir. Anılan türde açık kısıtlamaları içeren anlaşmalar pazardaki mevcut veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek görülmeksizin yasaklanmakta, bu eylemlerin varlıklarının ispatlanması rekabet hukuku müdahalesi için yeterli olmaktadır. Bu bilgiler ışığında teşebbüs birlikleri tarafından gerçekleştirilen fiyat tespiti boyutuna varan rekabet ihlalinde piyasadaki fiyatların araştırılmasına, üzerinde anlaşılabilir fiyatların uygulanıp uygulanmadığının veya ne kadarlık bir süre boyunca uygulandığının tespit edilmesine ihtiyaç bulunmamaktadır. Dolayısıyla savunmaya itibar edilmemiştir.
- (201) *MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR tarafından sunulan savunmalarda; Delil 8’e ilişkin olarak pandemi sürecinin yumurta sektörüne etkileri ve arz fazlası olan yaşlı tavukların kesime gönderilmesi gerektiği konuşulsa da bu hususta herhangi bir karar alınmadığı vurgulanmıştır. İlaveten birlik başkanlarının fiyat tespit etmek ya da sabit bir fiyat belirlemek gibi bir gayelerinin olmadığı ifade edilmiştir.*
- (202) Delil 8/2’de yer alan ve MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON tarafından kullanılan “*Bu günkü rakamları isterken niye kendimize güvenmiyoruz... Yumurtanın değerinin 80 kuruş olduğuna niye inanmayalım... ve tüm ticaret erbabı gibi “bunun değeri 80 kuruş.. dökerim yine zararına vermem...” demeliyiz...”* ifadeleri söz konusu delilde yer alan konuşmaların fiyat belirlemek amacıyla yapıldığını göstermektedir. Öte yandan Delil 8/1’de yer alan “*Çıkarmayacağınız, günü gelmiş tavukları ÇI-KA-RIN... Yoksa tavuklar sizi çıkaracak bu sektörden...*” ifadelerinden de MERKEZ YUMBİR Başkanı İbrahim AFYON tarafından diğer birlik başkanlarına arz miktarının kısıtlanması gerektiği mesajının verildiği görülmektedir. Fiyatın ve arz miktarının belirlenmesi amacını taşıyan eylemler piyasada uygulanıp uygulanmadığından bağımsız olarak ihlale sebebiyet vermektedir. Bu sebeple söz konusu savunmaya itibar edilmemiştir.
- (203) *MERKEZ YUMBİR, AFYON YUMBİR, BALIKESİR YUMBİR, BANDIRMA YUMBİR, BOLU YUMBİR, ÇORUM YUMBİR, GAZİANTEP YUMBİR, İZMİR YUMBİR, KAYSERİ YUMBİR, KONYA YUMBİR ve MANİSA YUMBİR tarafından sunulan savunmalarda; Delil 9’a ilişkin olarak lisanslı depoculuk sisteminin yumurta fiyatlarının düşmesine ve yükselmesine engel olarak piyasanın dengeye ulaşmasını sağlamayı hedeflediği, ancak MERKEZ YUMBİR’in lisanslı bir deposunun bulunmadığı, mevcut durumda projenin hayata geçmesinin imkânsız olduğu, yazışmalardaki fiyat örneğinin farazi bir*

örnek olduğu, henüz gerçekleşmemiş bir projenin rekabet ihlali olarak nitelendirilmesinin isabetsiz bir değerlendirme olduğu ifade edilmiştir.

- (204) Delil 9'daki yazışmalarda yer alan lisanslı depoculuk projesi, üretici birliklerinin piyasada oluşan düşük fiyatlara çözüm bulmak için getirdikleri bir proje olup diğer delillerde yer alan taban/referans fiyat belirleme çabasının bir sonucudur. Proje ile hem taban hem tavan fiyat belirlenmesinin, belirlenen taban fiyatın altına satış yapmaya istekli üreticilerin ürünlerinin bu proje kapsamında oluşturulması planlanan depolar aracılığıyla satın alınmasının ve belirlenen taban-tavan fiyat seviyesinde piyasaya satılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Söz konusu projenin hayata geçirildiğine dair bir bilgi veya belge bulunmadığı vurgulanmış olup yalnızca bu yöndeki bir projenin tavan/tabana/referans fiyat uygulamalarının piyasadaki olumsuz etkisini artırabilecek nitelikte olabileceği değerlendirilmiştir.

I.4.3.2. Ayrık Savunmalar

- (205) *MERKEZ YUMBİR tarafından yapılan savunmada özetle; Kurulun Türkiye Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği kararında⁴⁸ teşebbüs birliği kararlarının rekabeti kısıtlama potansiyelinin yüksek olduğunun belirtildiği, ancak rekabeti kısıtlayıcı etkisinin düşük olduğu değerlendirmesi yapılarak taraflar hakkında cezaya hükmedilmediği, Türkiye Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği ve üye birliklere ilişkin kararda Kurulun ceza vermemesine esas olan gerekçelerin benzerlerinin bu dosyada da bulunduğu ifade edilmiştir.*
- (206) Rekabet hukuku içtihadı uyarınca, her vakanın kendi koşullarına göre değerlendirilmesi esas olup belirtilen kararda önaraştırma aşamasında başta ihlalin 20 gün gibi kısa bir süre uygulandığı ve ihlalin etkilerinin tamamıyla ortadan kalktığı gerekçeleriyle Danıştay içtihadı da dikkate alınarak Kurulca soruşturma açılmamasına hükmedilmiştir. Bu bakımdan, anılan karardaki gerekçeler bu dosyada bulunmamaktadır.
- (207) *ETAŞ tarafından yapılan savunmada özetle;*
- *Birlik başkanlarının üretici ve tüketici verilerini derleyip fiyat bilgisi verdiği, birlik başkanlarının fiyat tespiti yaptığı iddiasının gerçeği yansıtmadığı, üreticilerin kapasite bilgilerinin değerlendirilmediği, MERKEZ YUMBİR ve üye birliklerin Türkiye yumurta üretimi kapasitesinin yalnızca %5-%5,5'ini, ETAŞ'ın ise %(.....) oluşturduğu, 2021/3 sayılı Rekabeti Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Karar ve Eylemlerine İlişkin Tebliğ (2021/3 sayılı Tebliğ)'de yer alan rakip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının sahip olduğu toplam pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde onu aşmaması hâlinde ilgili anlaşmaların piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlanmayacağı hükmünün değerlendirmeye alınmadığı, ilgili hükme göre pazar payı oldukça düşük olan soruşturma tarafı teşebbüsler ve birlikler hakkındaki işbu soruşturmaya son verilmesi gerektiği,*
  - *"Türkiye Yum. Üreticileri" isimli WhatsApp grubunun ETAŞ yöneticisi (.....) tarafından kurulduğuna yönelik hatalı bir değerlendirme yapıldığı, söz konusu grubun aynı isme ve soy isme sahip (.....) tarafından kurulduğu, (.....)'un telefon numarasının grup kurucusu olarak belirtilen kişiden farklı olduğu, ayrıca grup kurucusun dahi grupta aktif bir paylaşımının bulunmadığı, dolayısıyla ETAŞ hakkındaki iddiaların eksik incelemeye dayanılarak oluşturulduğu*

⁴⁸ 27.02.2020 tarihli ve 20-12/145-80 sayılı Kurul kararı.

ifade edilmiştir.

- (208) Soruşturma sonucunda teşebbüsler arasında anlaşmaya işaret eden herhangi bir hususun bulunmadığına ve rekabeti sınırlayıcı nitelikteki teşebbüs birliği eylemleri nedeniyle gerek taraf teşebbüslere gerekse de birlik üyesi teşebbüslere sorumluluk yüklenemeyeceğine karar verilmiştir. Bununla birlikte, savunmada ileri sürülen ve 2021/3 sayılı Tebliğ'de düzenlenen hüküm; gerek 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesinin ikinci fıkrasında gerekse mezkûr Tebliğ'de yer verildiği üzere "açık ve ağır ihlalleri" uygulama dışında tutmaktadır. 2021/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde açık ve ağır ihlaller tanımlanmış ve dosya kapsamında incelenen fiyat tespitine ve arz miktarının kısıtlanmasına yönelik eylemler açık ve ağır ihlaller tanımında düzenlenmiştir. Son olarak, ilgili WhatsApp grubunun ETAŞ yöneticisi tarafından değil de başka bir şahıs tarafından kurulmuş olması, dosya kapsamında ele alınan hususlar ve yapılan tespitler üzerinde herhangi bir etki yaratmamaktadır.
- (209) *KULA tarafından yapılan savunmada özetle; KULA'nın ana faaliyet alanlarının bitkisel yemeklik yağ, karma hayvan yemi, etlik civciv, kuluçkalık yumurta satışı olduğu, sofralık yumurta toptan satışının teşebbüsün tüm satışları içinde %(.....) gibi bir orana tekabül ettiği, cirosunun küçük bir kısmını teşkil eden bir ürün için rekabeti kısıtlayıcı anlaşmanın tarafı olmasının rasyonel olmadığı ifade edilmiştir.*
- (210) Soruşturma sonucunda teşebbüsler arasında herhangi bir anlaşmaya işaret eden hususun bulunmadığı ve rekabeti sınırlayıcı nitelikteki teşebbüs birliği eylemleri nedeniyle gerek taraf teşebbüslere gerekse de birlik üyesi teşebbüslere sorumluluk yüklenemeyeceği tespit edilmiştir.
- (211) *BİLKEN tarafından yapılan savunmada özetle;*
- *Soruşturma Bildiriminde BİLKEN hakkında yalnızca iki delile yer verildiği, bu delillerin BİLKEN ile ilişkisinin tam olarak gösterilmediği, Yusuf Kenan UYGUR'un GAZİANTEP YUMBİR başkanı sıfatıyla attığı mesajlardan BİLKEN'in hangi gerekçeyle sorumlu tutulacağına ortaya konulmadığı, dolayısıyla ihlal isnadı hakkında yeterince bilgi verilmemesinin BİLKEN'in adil yargılanma hakkının ihlal edildiği anlamına geleceği, şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereğince BİLKEN'in soruşturmadan çıkarılması gerektiği,*
  - *BİLKEN'in yumurta fiyatlarının fahiş kâr elde edecek seviyede olmadığı ve rekabetçi bir fiyat politikası izlediği, bu sebeple 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uygulanarak görüş bildirme yoluna gidilmeden soruşturma açılmasının haksız olduğu,*
  - *MERKEZ YUMBİR tarafından açıklanan fiyatların gösterge niteliğinde olduğu, BİLKEN'in açıklanan fiyatlara uyumlu davranmadığı, dolayısıyla fiyat tespiti anlamına gelecek bir davranışının bulunmadığı,*
  - *Kurulun 22-21/335-M sayılı kararıyla BİLKEN hakkında benzer davranışlardan dolayı açılan soruşturmada uzlaşma yoluna gidilerek uzlaşma kararı verildiği, dolayısıyla zaman ve nitelik açısından benzer olan davranışlarla yeni bir soruşturma açılmasının ne bis in idem ilkesine aykırılık oluşturacağı,*
  - *Kartelin en ağır rekabet ihlali niteliği taşıdığı, dolayısıyla kartel iddiasında makul şüphenin ötesinde bir ispat standardının bulunması gerektiği,*
  - *Soruşturma Raporunda BİLKEN'e isnat edilen bir ihlalin bulunmadığı, üretici birliği başkanlarının başkanlık sıfatıyla gerçekleştirdikleri yazışmalardan teşebbüslerin sorumlu tutulmasının cezaların şahsiliği ilkesine aykırılık teşkil edeceği,*

- Rekabet hukukunda bir anlaşmadan bahsedilebilmesi için karşılıklı irade uyuşması olması ve tarafların kendilerini bu anlaşmayla bağlı kabul etmesi şartlarının birlikte arandığı, delillerdeki yazışmalar incelendiğinde BİLKEN'in bu yazışmalara iradi olarak katılmadığının açık olduğu, GAZİANTEP YUMBİR için alınan kararların BİLKEN'e atfedilemeyeceği, ilaveten MERKEZ YUMBİR Tüzüğü uyarınca MERKEZ YUMBİR'in amaçlarından birinin de üreticilerin menfaatlerini korumak olduğu, MERKEZ YUMBİR tarafından paylaşılan fiyat verilerinin üye teşebbüslerin piyasada aktif şekilde rekabet edebilmelerini sağlamayı amaçladığı, bu verilerin her hafta başında bir önceki haftaya ilişkin gösterge niteliğinde olduğu ve bu verilerin bağlayıcı bir gücünün bulunmadığı, MERKEZ YUMBİR tarafından açıklanan gösterge fiyatların fiyat tespiti niteliğinde olduğu kabul edilse dahi BİLKEN'in bu kararları uyguladığına ilişkin herhangi bir delilin ortaya koyulmadığı, üretici birliklerinin rekabetçi bir ortam oluşturmak amacıyla kamu kurumları ile irtibat hâlinde olduğu, MERKEZ YUMBİR'e üye teşebbüslerin pazarın %30'unu oluşturduğu, bu hâlde Soruşturma Raporuna konu ihlal iddialarının pazarı etkileyebilecek nitelikte olmadığı, Soruşturma Raporunda yer verilen ve BİLKEN yetkilisi Yusuf Kenan UYGUR'un dâhil olduğu WhatsApp yazışmalarında anılan taban fiyat politikasının BİLKEN tarafından uygulanmadığı ve isnat edilen ihlalin rekabeti kısıtlayıcı etkilerinin bulunmadığı bir arada değerlendirildiğinde söz konusu davranışlara ilişkin etki analizinin yapılması gerektiği

ifade edilmiştir.

- (212) Dosya kapsamında, birlik başkanlarının hissedarlığı bulunan teşebbüslere de soruşturma açılması, teşebbüs birliklerinin eylemleri nedeniyle teşebbüslerin sorumluluğunun bulunup bulunmadığının araştırılması ihtiyacına dayanmaktadır. Soruşturma sonucunda teşebbüsler arasında herhangi bir anlaşmaya işaret eden hususun bulunmadığı ve rekabeti sınırlayıcı nitelikteki teşebbüs birliği eylemleri nedeniyle gerek taraf teşebbüslere gerekse de birlik üyesi teşebbüslere sorumluluk yüklenemeyeceği tespit edilmiştir. Kurul tarafından alınan soruşturma açılması yönelik kararlar; konunun araştırılması, lehte veya aleyhte olabilecek tüm delillerin toplanması, isnada yönelik taraf savunmalarının alınması, gerekirse konuyla ilgili üçüncü taraf görüşlerinin alınması sonucunda dosyanın tekemmül ettirilmesi ve maddi vakanın açıklığa kavuşturulması amacını taşımaktadır. Soruşturma açılması, tek başına, hakkında soruşturma açılan teşebbüslerin ya da teşebbüs birliklerinin 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri, Kanun kapsamında ceza yaptırımını ile karşı karşıya kaldıkları veya kalacakları şeklinde yorumlanmamaktadır.
- (213) *Ne bis in idem* ilkesinin etkisi sonraki yargılamaların ve cezalandırmaların yasaklanması şeklinde ortaya çıkmaktadır. Mükerrer yargılamanın yasaklanması, usule ilişkin olarak ilk yargılama sonucunda verilen kararın kesinleşmesi üzerine ikinci kez yargılama yapılmamasını ifade etmektedir. *Ne bis in idem* ilkesinin maddi hukukla ilişkisi ise yapılan yargılama/soruşturma sonucunda uygulanacak yaptırımın belirlenmesi sırasında ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda ilke, aynı eylemden dolayı ikinci kez yargılanmasını ve ceza verilmesini yasaklamaktadır.⁴⁹ Her ne kadar söz konusu ilke ceza hukuku alanına dâhil olan bir ilke olsa da temel niteliği kabahat olan ve idari yaptırımla sonuçlanan rekabet hukuku ihlallerinde de uygulanabilmektedir. Ancak, daha önceden bir ihlal sebebiyle cezalandırılan teşebbüs hakkında aynı eylemlerden dolayı yeniden soruşturma açılması eylemin veya eylemin niteliğinin bir önceki soruşturmada cezalandırılan eylem ile aynı olup olmadığının tespiti için

⁴⁹ 26.08.2021 tarihli ve 21-40/595-290 sayılı Kurul kararı.

gerekebilmektedir. Esasen bu durumlardaki araştırma ihtiyacı, Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinin (a) bendinde yer alan *"Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi çerçevesinde temel para cezası hesaplanır. Temel para cezası, Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddelerinde yasaklanmış, piyasa, nitelik ve kronolojik süreç olarak birden fazla bağımsız davranışın saptanması halinde, her bir davranış için ayrı ayrı hesaplanır."* hükmünden kaynaklanmaktadır. Bu hüküm gereği ihlal tespitine konu eylemin daha önce cezalandırılan eylem ile piyasa, nitelik ve kronolojik süreç bakımından aynı eylem olup olmadığının kesinleştirilmesine (gerekçelendirilmesine) muhtaç olunan dosyalarda, taraf hakkında ikinci bir soruşturma kararı alınabilecektir.⁵⁰ *Ne bis in idem* ilkesi, bu yöndeki ihtiyaç doğrultusunda Kurulun birçok kararına da konu olmuştur.⁵¹

- (214) Öte yandan 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirme yoluna gidilmesi yerine soruşturma açılmasının isabetsiz olduğu savunması ele alındığında, Danıştay 13. Dairesinin E. 2010/4818 ve K. 2014/2197 sayılı kararında da *"...İhlalin tespit edilememesi ve önaraştırma aşamasında ihlal konusu olayın tamamen açıklığa kavuşturulması imkânının varlığı ihtimalinde; ihlalin soruşturma açılmasını gerektirmeyecek ölçüde hafif olması ve/veya soruşturma açılmadan da ihlalin tüm etkileriyle ortadan kaldırılabileceği ya da ihlalin tüm etkileriyle sona erdirilmiş ve anti rekabetçi zararın telafi edilmiş olması veya yapısal engeller ve yasal düzenlemeler nedeniyle rekabete tam olarak açılmamış pazarlarda ihlal oluşturabilecek davranışların saptanması halinde Kurul'un soruşturma açılmasına gerek olmaksızın Kanun'da öngörülen diğer tedbirlere başvurulabileceği de açıktır."* şeklinde yer verilen açıklamalar ışığında mevcut dosya kapsamında gerçekleştirilen önaraştırma sürecinde ihlalin kesin olarak açıklığa kavuşturulma imkânının bulunmadığı ve ihlal konusu olayın açıklığa kavuşturulması amacıyla soruşturma kararının alındığı, soruşturma kapsamında yapılan tespit ve değerlendirmelerin teşebbüs birliklerinin fiyat tespiti ve arz kısıtını amaçlayan eylemler içerisinde bulunduğuna işaret ettiği anlaşılmıştır. İlâveten yukarıdaki mahkeme kararında yer verilen hususların mevcut dosya bakımından geçerli olmadığı tespit edildiğinden savunma kabul edilmemiştir.
- (215) Son olarak BİLKEN hakkında ihlal tespitinde bulunulmamış olup diğer yandan teşebbüsün MERKEZ YUMBİR'e üye teşebbüslerin pazarın ortalama %30'unu oluşturduğundan bahisle ihlal konusu eylemlerin pazarı etkileyecek nitelikte olmadığı savunmasına katılmak mümkün olmamıştır. Türk rekabet hukukunda başta, Ceza Yönetmeliği kapsamında yer verilen kartel tanımında da düzenlendiği şekilde *"fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, pazar veya müşteri paylaşımı, ihalelerde danışıklı hareket"* gibi eylemler Taahhüt Tebliği'nin 4. maddesinde açık ve ağır ihlal olarak nitelendirilerek bu eylemlerin amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı oldukları kabul edilmektedir. Anılan türde açık ve ağır kısıtlamaları içeren anlaşmaların piyasadaki rekabet ortamını bozdukları karine olarak kabul edildiği için, bu tür anlaşmalar pazardaki mevcut veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek görülmezsizin yasaklanmakta, bu eylemlerin varlıklarının ispatlanması rekabet hukuku

⁵⁰ Danıştay 13. Dairesinin 27.11.2018 tarihli ve 2012/429 E., 2018/3352 K. sayılı kararında da *"daha sonraki bir tarihte benzer nitelikteki şikâyetlere ilişkin olarak Kurul tarafından soruşturma açılmış olmasının ve yapılan inceleme neticesinde ihlal tespitinde bulunularak idari yaptırım uygulanmasının, soruşturma açılmasına gerek olmadığı yolundaki dava konusu Kurul kararını hukuka uygun hale getirmeyeceği açıktır."* denilmektedir.

⁵¹ Bkz. 26.08.2021 tarihli ve 21-40/595-290 sayılı, 11.03.2021 tarihli ve 21-13/174-74, 25.11.2021 tarihli ve 21-57/796-M sayılı Kurul kararları.

müdahalesi için yeterli olmaktadır. Bu bilgiler ışığında fiyat tespiti ve arz miktarının kısıtlanması boyutuna varan rekabet ihlalinde piyasadaki fiyatların araştırılmasına veya belirlenen fiyatların piyasada uygulanıp uygulanmadığının tespit edilmesine ihtiyaç dahi bulunmamaktadır.

- (216) *KULA tarafından sunulan savunmada özetle; BALIKESİR YUMBİR Başkanı Rahmi KULA'nın taraf olduğu yazışmaların KULA'ya değil, BALIKESİR YUMBİR'e atfedilmesi gerektiği, "YUM-BR Bölge Bk.lar" adlı WhatsApp grubunda gerçekleştirilen yazışmaların MERKEZ YUMBİR tarafından gerçekleştirilen bir teşebbüs birliği eylemine dayandığı, ihlal iddialarının piyasada rekabete aykırı bir sonuç oluşturmadığı, KULA'nın ilgili pazardaki faaliyetlerinin son derece kısıtlı olduğu, KULA hakkında 4054 sayılı Kanun uyarınca ihlal teşkil eden herhangi bir eylemin tespit edilmediği, bu bağlamda KULA'nın dosya kapsamında herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığı ifade edilmiştir. Benzer şekilde MNS tarafından sunulan ikinci yazılı savunmada ise özetle; teşebbüs yetkililerinin WhatsApp gruplarına birlik başkanı sıfatıyla dâhil olduğu, söz konusu gruplarda yer alan yazışmalardan teşebbüslerin sorumlu olmayacağı, Soruşturma Raporunda MNS aleyhinde herhangi bir ihlal tespiti yapılmadığı, bu nedenle MNS aleyhinde idari para cezası uygulamasına yer olmadığı ifade edilmiştir.*
- (217) Soruşturma sonucunda teşebbüsler arasında herhangi bir anlaşmaya işaret eden hususun bulunmadığı ve rekabeti sınırlayıcı nitelikteki teşebbüs birliği eylemleri nedeniyle gerek taraf teşebbüslere gerekse de birlik üyesi teşebbüslere sorumluluk yüklenemeyeceği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, tarafların bu yöndeki savunmaları dosya kapsamındaki tespitleri desteklemektedir.

I.4.4. Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme

- (218) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında; "*Bu Kanunun 4, 6 ve 7'nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir.*" hükmü yer almaktadır.
- (219) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi gereğince verilecek para cezasının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla çıkarılan Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinde idari para cezası belirlenirken öncelikle temel para cezasının hesaplanacağı; ardından ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar göz önünde bulundurulularak temel para cezasının arttırılmasının veya cezadan indirim yapılmasının söz konusu olacağı düzenlenmektedir.
- (220) Ceza Yönetmeliği'nin temel para cezasını düzenleyen 5. maddesinin ilk fıkrasına göre; temel para cezası hesaplanırken ihlale taraf teşebbüs birliklerinin Kurul tarafından saptanacak yıllık gayri safi gelirlerinin; karteller için %2'si ile %4'ü, diğer ihlaller için %0,5'i ile %3'ü arasında bir oran belirlenmektedir. Temel para cezası belirlenirken ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar dikkate alınmaktadır.
- (221) Dosya kapsamında teşebbüsler hakkında herhangi bir ihlal tespitinde bulunulmamış olması, ihlal olduğu tespit edilen teşebbüs birliği eylemlerinin ise Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca "diğer ihlaller" kategorisinde⁵² olması nedeniyle, temel para cezası % (.....) olarak belirlenmiştir.

⁵² Kurulun 19.11.2020 tarihli ve 20-50/694-305 sayılı kararında da teşebbüs birliğinin ihlal teşkil eden eylemi diğer ihlal kategorisinde değerlendirilmiştir.

- (222) Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ise ilk fıkraya göre belirlenen para cezası miktarının bir ila beş yıl arasında süren ihlallerde yarısı oranında, beş yıldan uzun süren ihlallerde ise bir katı oranında artırılacağı düzenlenmiştir. İhlalin süresi bir yıldan uzun beş yıldan kısa olduğundan temel para cezası oranı yarısı oranında artırılarak idari para cezasının %(.....) oranında belirlenmesine karar verilmiştir.
- (223) Ceza Yönetmeliğinin 6. ve 7. maddeleri kapsamındaki ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurların bulunmadığı değerlendirilmiştir.

J. SONUÇ

- (224) Rekabet Kurulunun 12.05.2022 tarihli ve 22-21/355-M (1) sayılı, 09.02.2023 tarihli ve 23-07/106-M sayılı, 23.03.2023 tarihli ve 23-15/251-M sayılı kararları uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapora ve Ek Görüşe, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,

- i. Haklarında soruşturma yürütülen, Yumurta Üreticileri Merkez Birliği (MERKEZ YUMBİR) ve üyesi konumundaki Afyonkarahisar Yumurta Üreticileri Birliği, Balıkesir Yumurta Üreticileri Birliği, Bandırma Yumurta Üreticileri Birliği, Başmakçı Yumurta Üreticileri Birliği, Bolu Yumurta Üreticileri Birliği, Çorum Yumurta Üreticileri Birliği, Gaziantep Yumurta Üreticileri Birliği, İzmir Yumurta Üreticileri Birliği, Kayseri Yumurta Üreticileri Birliği, Konya Yumurta Üreticileri Birliği, Manisa Yumurta Üreticileri Birliği ve Tavşanlı Yumurta Üreticileri Birliğinin yumurta ürünün fiyatlarını tespit etmek ve arz miktarını kısıtlamak niteliğindeki teşebbüs birliği eylemleri ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve söz konusu eylemlerin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanamayacağına,
- ii. Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve ikinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının (a) bendi hükümleri uyarınca 2022 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin taktiren,
  - %(.....)'i oranında olmak üzere Yumurta Üreticileri Merkez Birliğine 76,68-TL;
  - %(.....)'i oranında olmak üzere Afyonkarahisar Üreticileri Birliğine 38,10-TL;
  - %(.....)'i oranında olmak üzere Balıkesir Üreticileri Birliğine 112,50-TL;
  - %(.....)'i oranında olmak üzere Bandırma Üreticileri Birliğine 75,00-TL;
  - %(.....)'i oranında olmak üzere Bolu Üreticileri Birliğine 285,00-TL;
  - %(.....)'i oranında olmak üzere Gaziantep Üreticileri Birliğine 150,00-TL;
  - %(.....)'i oranında olmak üzere İzmir Üreticileri Birliğine 90,00-TL;idari para cezası verilmesine;
- iii. Başmakçı Üreticileri Birliğine, Çorum Üreticileri Birliğine, Kayseri Üreticileri Birliğine, Konya Üreticileri Birliğine, Manisa Üreticileri Birliğine ve Tavşanlı Üreticileri Birliğine ceza hesaplamasına esas teşkil edecek ciroları bulunmadığından, bu birliklere idari para cezası uygulanamayacağına,

- iv. Yumurta Üreticileri Merkez Birliği Başkanı İbrahim AFYON'a "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik"ın 8. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesine gerek bulunmadığına,
- v. Aytekin Tavukçuluk Yem Sanayi ve Ticaret Ltd. şti., Bilken Tarım Gıda San. Tic. Ltd. şti., Derya Tavukçuluk İşletmesi Sanayi ve Ticaret Aş, Çorum Yumurta Üretim Pazarlama Aş, Etaş Afyon Tavukçuluk İnş. Taah. San. Tic. Ltd. şti., İsmail Saraçoğlu Hayvan Ürünleri Petrol Gıda San. Ltd. şti., Kula Yağ ve Emek Yemsanayi Ticaret Aş, MNS Yumurta, Hayvancılık Tarım Ürünleri San. ve Tic. Ltd. şti., Murat Gayretli, Özkul Tavukçuluk Yumurta Nakliye İnşaat Mimarlık Taahhüt Sanayi ve Ticaret Ltd. şti., Tezcan Hayvancılık Nakliyat Tarım Paz. San. Tic. Ltd. şti. ve Yaşar Tavukçuluk Yem ve İnş. Taah. San. ve Tic. Ltd. şti. unvanlı teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin herhangi bir tespit yapılamaması sebebiyle adı geçen teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına yer olmadığına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere karar verilmiştir.